Dr. Julius Barberis

V A D E M E C U M

mladých saleziánov

Preklad
podľa pôvod. vydania
1931.

D i e l I .

Noviciát 1933-34
Sv. Benedik.

Predhovor.

Novicom a študentom zbožnej Spoločnosti sv. Františka Saleského.

Moji drahí mladíci, 7.novembra 1899 je tomu práve 25 rokov, čo som prijal z riadenia Božieho, z vôle našich najláskavejších predstavených a osobne od Don Boska vaše vedenie.

Nemohli ste bez povšimnutia opomínut túto šťastlivú okolnost. Ba dokázali ste svoju lásku a povďačnost akadémiami, mimoriadnymi modlitbami, dopismi a tisícerými inými spôsobmi.

Rozmýšlal som, ako by som prejavil svoju radost z vašich srdečných prejavov. Ustavične mi prichádzaly prosby - najprv od jedného, potom od mnohých iných direktorov a magistrov. Prosili ma, aby som napísal niečo na

pamiatku. Malo to byt dačo takého, čo by vás utvrdilo v istote a poučilo, jako máte prospešne prežit tak dôležitý čas noviciátu a študentátu. K týmto prosbám pripojilo sa ešte povzbudenie veľadôstojného hlavného predstaveného, neunavného Don Michala Ruu. Rozhodol som sa uverejnit niekoľko cvičení a naučení, ktoré som vám kedysi ústne vykladal. Dúfam, že toto dielko vykoná niečo užitočného pre našu zbožnú Spoločnost. A, hľa, dnes vám to posielam vytlačené ako dôkaz, že sa mi páčily srdečné prejavy, ktorými ste ma zahrnuli.

Vynechal som tu mnoho podrobností, ktoré som vám už príležitostne povedal. Uvediem iba veci všetkých užitočné a vhodné pre každú príležitost. Nerozvinul som ani body, o ktorých sa pojednáva v našich sv. Konštitúciách a usneseniach hlavných predstavených, ba ani to, čo Don Bosko uložil na základe svojej veľkej zkusenosti v zlatej predmluve ku Konštitúciam. Všetko toto vám vysvetlia vaši ma-

gistri vo večerných konferenciách. Nájdete tu asketické naučenia a rady, ktoré som pokladal za vhodné, že vás oduševnia, aby ste sa čo najskôr mohli stať hodnými synmi Don Bosku. Keďže oné poučenia a rady , ktoré vždy nenájdete v iných knihách, sa priamo vzťahujú na vás, musia byť dedictvom našej zbožnej Spoločnosti. Dúfam, že som sa neodchýlil od Don Boskovho ducha. Väčšinu naučení opakujem skoro doslovne tak, ako nám to kedysi v konferenciách rozprával náš drahý otecko. Príklady som čerpal zo života mladíkov, ktorých on sám vychoval. Iné veci, ktoré tam najdete tiež nie sú úplne moje. Tu a tam som prevzal niečo - skoro doslovne - od niektorých slávnych autorov. Vynasnažil som sa to úplne prispôsobiť saleziánskemu duchu a vášmu veku a stavu.

Najmilší mladíci, prímite toto dielko takým srdcom, akým vám ho ja podávam. Prímite ho, jako by vám ho posielal sám Don Bosko. Ba, predstavte si, že pochádza od Božského Srdca Je-

žišovho, z ktorého sa živilo. Dúfam, že ono ho požehná, lebo len tak môžete mať z neho úžitok pre večný život.

Turín, saleziánske Oratorium, 31. januára 1900, v 12. výročí smrti nášho milovaného otca Don Boska.

Najoddanejší in C.J.

kňaz Julius Barberis.

Kojim druhým synáčkom, novicom a študentom našej zbožnej Spoločnosti sv. Františka Saleského.

Váš milovaný magister pred niekoľkými mesiacmi dokončil 25. rok, čo bol zvolený k zodpovednej úlohe viest vás v duševnom živote. Z tejto krásnej príležitosti povzbudil som ho, aby poslal niečo do tlače zo svojej dlhoročnej zkúsenosti. Tieto zkúsenosti vhodne dobre vás viest v rokoch tak dôležitých pre váš život, lebo sú to roky vašej premeny.

Teším sa s ním, práca sa mu podarila, jako som očakával. Prajem mu pri tejto príležitosti mnoho zdravia, dlhý život, aby mohol ešte mnoho dobrého vykonat pre našu Spoločnost.

Aj vás povzbudzujem, aby ste horlive prevádzali, čo vám vo V a d e m e c u m predkladá. Som istý, že budete v praxi prevádzat tieto na-

učenia a rady, že budete napodobňovať krásne príklady a že vás uvidím rýchle napredovať na cestách Pána. Toto je to, čo si vrúcne prajem.

Ozaj oblažuje človeka, keď pozoruje, jak sa rýchle naša zbožná Spoločnosť rozšírila. Pán nám pripravil veľkú žatvu. Práce neustále pribúda. Počet spolubratov stále vzrastá. Treba, aby sa šíril dobrý duch medzi nami. Som presvedčený, že tento dobrý duch vzrastie, keď prevediete naučenia čo vám táto knižka podáva. Z toho vyplýva, že pokorné naše sdruženie zočpovie vždy lepšie tomu, čo Pán Boh od neho vyžaduje, čo je k väčšej sláve a k spáse mnohých duší, najmä chudobných a opustených mladíkov.

Žite šťastne, moji drahí synáčkovia a verte vždy vášmu

najoddanejšiemu in C.J.

Michalovi Ruovi.

NB:

Každý novic nech má výtlačok tejto príručky. Počas noviciátu sa má viackrát spoločne i súkromne prečítať. Treba sa tomu pozorne a úctive venovať. Magistri nech ju bedlive vysvetlia vo svojich konferenciach striedavo s pravidlami a usneseniami Všetko, čo obsahuje toto dielo, nie je iba pre rok noviciátu, preto poslúži aj pre neskoršie roky. Všeobecne je vhodné pre dobu trojročných sľubov, o čom pojednávajú naše Konštitúcie jako o tretej skúške.

Časť prvá.

Smernice reholnej výchovy podľa ducha Saleziánskej Spoločnosti.

Hlava I.

Všeobecne o stave reholnom.

Nasleduj Ježiša.

Najväčšou svetovou udalosťou je Vykúpenie. Boh stvoril človeka v raji k večnej blaženosti, človek sa však nezachoval tak, ako to Boh chcel, sprotivil sa svojmu Tvorcovi a upadol do jeho nemilosti. Po tejto vzbúre by bolo bývalo všetko pren ztratené. Syn hnevu mal mať svoje miesto

v pekle po celú večnosť. Boh však nás chcel vo svojej nesmiernej láske spasiť. Sám prišiel na našu zem, stal sa človekom ako my, podrobiac sa i všetkým našim biedam. Osobne nás poučil o tom, čo máme vedeť a príkladom, čo máme robiť, aby sme dosiahli život večný. Konečne, aby nám otvoril nebe a zatvoril peklo, zomrel v tých najukrutnejších mukách. Pre túto nesmiernu dobrotu sme sa opäť stali takými, jako prv, ba ešte lepšími, lebo nás posilnily jeho naučenia a príklady. Cirkev sv. s jasotom nazýva túto vinu šťastnou, lebo nám zaslúžila tak veľkého Vykupiteľa: O felix culpa, quae talem ac tantum meruit habere Redemptorem!

V nesmiernej svojej dobrote ustanovil P. Ježiš, aby sme pre zásluhy jeho vykúpenia mali nielen život, ale aby sme ho mali v hojnosti, jak hovorí v evanjeliu sv. Jána: "Ego veni ut vitam habeant, et abundantius habeant" /Ján 10.,10./ Nielen, že sa neuspokojuje tým, že nám poskytuje možnosť dosiahnuť života večného, a to v hojno-

sti, ale ustavične pobáda naše srdce, aby sme sa už raz vážne rozhodli nasledovať ho a tak si zaistiť hojnosť onoho života. S rozpiatymi rukami, so srdcom ohňom šľahajúcim, kopiou prebodnutý, tŕním korunovaný a na kríž pribitý, volá všetkých k sebe: Venite ad me omnes. A čaká - jako dobrotivý otec v Evanjeliume očakával marnotratného syna a hľadá nás, - jako hľadal dobrý pastier zblúdilú ovečku. Volá nás a hľadá len preto, že nás miluje a chce nás urobiť šťastnými na veky. Ty teda, drahý priateľu, musíš nasledovať jeho vzácné volanie, musíš sa snažiť, aby si ho dobre poznal, vrúcne miloval a po celý život verne slúžil svojmu drahému Ježišovi. A v tejto láske nech ťa posilňuje sladká nádej, že on ťa raz uvedie k večnému požívaniu seba samého cez celú večnosť v nebesiach.

Dve cesty.

Sú dva spôsoby ako nasledovat Božského Vykupiteľa. - Jedného dňa sa priblížil k Ježišovi akýsi mládenec a riekol mu:"Učiteľu,čo mám robit,aby som mal život večný?" - A Božský Spasiteľ mu odpovedal:"Zachovávaj prikázania!" Na to sa odvážil dobrý mladík podotknút:"Zachovával som ich od svojej mladosti,čo mi ešte chýba?" A Ježiš so zaľúbením pozrel na neho a povedal mu: "Ak chceš byt dokonalý,iď,spredaj všetko,čo máš,rozdaj chudobným a príď,nasleduj ma! - Si vis perfectus esse,vade,vende quae habes et da pauperibus et veni et sequere me!"/Mat.19.,21./ Možno teda nasledovat Ježiša v obyčajnom stave krestana zachovávaním prikázaní,alebo nasledovat ho zblízka zachovávaním nielen prikázaní,ale i rád. Sú teda dve cesty:obyčajná cesta dobrého krestana a rehoľná pre toho, kto chce nasledovat Ježiša zblízka.

Obe majú ten istý základ: učenie a potvrdenie Božského Vykupiteľa, líšia sa však svojím cieľom. Cieľom záväzkov obyčajného života je plnenie prikázaní; rehoľným životom sa však podvoľujeme zachovávať i evanjeliové rady podľa určitých pravidiel.

V obvyklom živote dobrý kresťan zostáva uprostred bohatstva, pocty a rozkoší sveta, ktoré živia žiadostivosť, ale on vedený príkazni Pán, ovláda svoje zlé náklonnosti, dusí vo svojom srdci nesriadenú lásku k pominuteľným statkom a užíva ich podľa sv. Pavla tak, akoby ich ani neužíval: Utuntur de hoc mundo tanquam non utentes. V živote rehoľnom postúpi kresťan ďalej. Aby si zabezpečil spásu, zrieka sa - podľa rady Pán - všetkých pozemských statkov a navždy sa od nich odtrhuje. Životom rehoľným sa preto odlučujeme od vecí pozemských, od vecí tohoto sveta.

V obyčajnom živote dobrého kresťana snaží sa veriaci pripodobniť

svoj život svätému životu Spasiteľa; buduje v sebe kraľovstvo Božie nakoľko len možno v zkazenom svete a pri jeho rozptyľujúcich zamestnaniach. V reholnom živote robí viac. Odlúčený od všetkého, zbavený prekážok sveta spojuje sa výhradne s Bohom a zasväcuje sa mu životom, v istom smysle nebeským. Vôľou Božou sa riadi i používanie všetkých jeho zovnútorných a vnútorných schopností, a preto život reholní je životom spojenia s Bohom.

Život reholný.

Taký život je teda spolu životom odlúčenia od sveta a jeho klamných statkov a je životom spojenia s Bohom, životom svätosti a dokonalosti. Život odlúčenia a sv. sľuby sú mečom, ktorý odtal reholníka od zeme. Život spojenia a sv. sľuby sú podivuhodnou páskou, ktorá spojuje reholníka s Bohom. Niet na svete nič múdrejšieho,

nič rozumnejšieho nad toto odlúčenie od prevráteného sveta a od jeho nebezpečenstiev. Takéto odlúčenie sa ti stane záslužným, ak sa naň terajz odhodláš dobrovoľne, bude však bez najmenšej zásluhy, keď ho násilne uskutoční smrť. Niet ďalej nič rozumnejšieho, ako zaraz sa spojiť s Bohom, ktorý pre svoju dobrotu nachádza rozkoš v prebývaní so synmi ľudskými, aby ich oblažoval vlastným /jedine skutočným/ šťastím. Keby si ostal uprostred svodov tohoto sveta, vydával by si sa v nebezpečenstvo, že ztratíš tohto spojenia.

Teda reholný stav, do ktorého chceš vstúpiť záleží v nasledovaní Ježiša zblízka, plnením evanjeliových rád, odlúčením sa od sveta a v spojení s Bohom. Tento stav nie je pre všetkých záväzným, lebo Pán povedal: "Ak chceš byť dokonalým." A reholný stav je skutočne dokonalejší, pôsobí preto P. Ježišovi len radosť ten, kto si ho volí. Ty si sa rozhodol pôsobiť P. Ježišovi radosť všemožným spô-

sobom a dobre robíš, keď si sa pre tak vznešenú vec rozhodol. Nasleduj ho s radostným a šľachetným srdcom a Boh, ktorý sa nedá premôcť v šľachetnosti /veľkomyseľnosti/, bude na veky tvojou radosťou a odmenou.

Stav reholný pochádza od Boha.

Buď vždy presvedčený, že Ježiš sám ustanovil reholný život, aby udomácnil a rozšíril medzi ľuďmi dokonalosť kresťanského života, pravého ducha Evanjelia. Podporil ho svojou milosťou, aby po všetky veky zostal verným v uskutočňovaní jeho úmyslov. Sám Boh vnuká mnohým, aby si ho zvolili, dávajúc im povolanie. On to bol, čo dal povolanie i tebe a dal ti dobrú vôľu vstúpiť medzi požehnaných synov sv. Don Boska. Snaž sa teda využiť to a ďakuj P. Bohu za milosť. Ďakuj mu najmä ty, mladý klerik, lebo tebe dal dvojaké povolanie: povolal ťa k dokonalosti v stave reholnom a po-

volal ta i do svojej svätyni, aby si mu ako knaz slúžil. Je to milost nie menšia než prvá. A keď je už niekto, ako rehoľník v stave dokonalejšom a Bohu milom o koľko musí byt vzácnejší pred P. Bohom, keď je i klerikom, teda mužom zvlášt vyvoleným: In sortem Domini vocatus.

Svätí otcovia a život rehoľný.

Všetci svätí otcovia uznávajú väčšiu dokonalost rehoľného života a hovoria o nom s najväčšou úctou a pochvalou. Euzebius Cezarejský, keď poukázal na skutočnost, že Božský Učiteľ dal svojim učeníkom príkazy pre všetkých veriacich a rady pre duše šľachetnejšie, svádza z toho tento prirodzený dôsledok: "V cirkvi Božej sú dva rozdielne spôsoby života: jeden nižší a ľudskej slabosti prístupnejší; takýto život vedie krestan, ktorý vstupuje počestne do stavu manželského, túži mat deti, stará sa o prospech rodiny, rozkazuje a spojuje dovedna

roľníctvo,obchod alebo iné zamestnanie so životom viery a príkazov Božích.Druhý stav je povýšený nad našu prirodzenost a nad spôsob života, jaký vedie väčšina ľudí.Tu už nevyhladáva kresťan manželstva,ani potomstva,ani bohatstva,ale otvára svoje srdce nesmiernej túžbe po statkoch nebeských a venuje sa celkom službe Božej; a to je cesta dokonalosti." /Demonstratio evangelica I,8/

Svätý Ciprian obracajúc sa ku krestanským pannám,hovorí:"Pán nám nekáže zvolit si ustavičnú zdržanlivost,ale nám ju núka;neukladá človekovi jarmo nutnosti,lebo mu ponechal slobodne užívat vlastnú vôľu. A keď nás poučil i o tom,že v dome jeho otca je mnoho príbytkov,predsa zvelebuje tie najštastnejšie.Vy si teda sv.panny volíte za svoj podiel tieto lepšie príbytky.Tým,že potlačate každú telesnú žiadost,zabezpečujete si v nebesiach skvelú a bohatú odmenu." /Lib.de habitu virginum/

"Buďte pri zápasoch",hovorí svä-

tý Jeroným, "oznamuje po predku odmenu a povzbudzuje k behu, ba drží vo svojich rukách skvelú korunu ako odmenu za panenstvo. Ukazuje čistý prameň a volá: Ak je niekto smädný, nech sa príde napiť! Nehovorí, že sa musíš prijsť osviežiť k tomu prameňu, či chceš, či nechceš, ale vráví výslovne: Kto chce piť, kto v sebe cíti odvahu bežať, ten obdrží korunu, ten bude napojený. A práve preto, že ten, kto vstúpi do stavu rehoľného, obetuje Bohu viac ako on káže, stáva sa predmetom jeho zvláštnej lásky. Je doista záslužnejšie obetovať viac, ako sme povinní, vrátiť viac, ako sa od nás nutne požaduje." /Contra Jovinianum/.

Počujme ešte sv. Ambroza, ktorý tvrdí, že kto zachováva prikázania, bude môcť Pánu povedať: "Som neužitočný služobník, lebo som zrobil len to, čo som bol povinný", ale kto sa zriekol všetkého a vstúpil do stavu rehoľného, aby nasledoval Ježiša, ten môže povedať s apoštolmi: "Hľa, z lásky sme šli za tebou, daj nám preto náležitú odmenu!"

Svätý Don Bosko a reholný stav.

Sv. Don Bosko mal mimoriadnu úctu a náklonnosť k reholnému stavu. Už ako mladík spoznal, jak veľmi užitočný a výhodný je tento stav a videl v nom najistejšiu záchranu nevinnosti. Preto, keď dokončil svoje gymnáziálne štúdia, odhodlal sa vstúpit k františkánom. Zaobstaral si potrebné listiny, podal žiadosť a bol aj vskutku prijatý, ako to dokazuje soznam aspirantov františkánskeho kláštora v Chieri. Tento krok ale prekazil sen, ktorý mal v tom čase, a v ktorom spoznal, že by nenašiel pravého duševného pokoja v tom ráde. Okrem toho aj iné významné osoby, a najmä sv. Don Cafasso ho odrádzali a presvedčili ho, že Boh ho tam nevolá. Zato však Don Bosko i neskoršie zamýšľal vstúpit do nejakej rehole. Tú myšlienku zanechal až vtedy, keď už jasne spoznal, že je vôľou Božou, aby on sám založil novú reholu

Tento stav väčšej dokonalosti vždy úprimne miloval a udržoval stále dôverné styky s mnohými rehoľníkmi. Riadne navštevoval mnohých patrov kapucínov z Monte a z Campagna a s nimi sa radil a oni zasa radi navštívili Don Boska a chodievali k nemu do oratoria. Patri františkáni z Turína, dominikáni z Chieri a z Ríma radi spomínajú, jakou láskou lnul k nim Don Bosko a jak rád im sdelil rozličné ťažkosti a útrapy života. V tom našiel vždy mnoho útechy. A tiež i on často spomínal na patrov benediktínov v Ríme, skolopiov vo Florencii, pasionistov a iných, s ktorými sa stýkal. Všetkým starším spolubratom je známe jak intímne obcoval s p. Secondom Francom a s p. Rostagno zo Spoločnosti Ježišovej. Týchto považoval za podporovateľov a radcov. S patrami oblátmi, ktorí mali v Turíne veľký kláštor a pútnický chram P. Marie, menom Consolata, bol v tak úzkom styku, že mnohí boli presvedčení, že Don

Bosko k nim pristúpi. Tak isto dôverne obcoval s rozminianmi, lazaristmi a redemptoristmi. Miloval všetky rehole, pretože miloval všeobecne reholný stav. A to preto, lebo bol presvedčený, že reholníci vykonajú mnoho dobrého pre časné blaho i pre večnosť, že reholný život najlepšie sa podobá životu Krista Pána.

A nám, svojim synom neprestal otcovsky odporučať, aby sme si vždy uctievali a vážili i iných reholníkov a považovali ich za svojich otcov a starších bratov. Zakázal nám zle rozprávať o komkoľvek i keby bola k tomu dajaká príčina. Naopak žiadal si, aby sme slovom i perom bojovali proti tomu, kto by zo svetských predsudkov hovoril, že dnešná doba už nie je dobou mníchov. I vo svojich spisoch vždy zdôrazňoval svätosť, potrebu a úžitok reholného stavu a rád poukazoval na nesmierne dobrodenia, ktoré priniesol a ešte stále prináša ľudskému ľudstvu reholný stav.

Rozdiel medzi príkazmi a radami.

V evanjeliu sa nachádzajú vedľa záväzných príkazov i odporúčané rady. Stačí pochopiť význam týchto dvoch slov, aby sme pochopili rozdiel ideí, ktoré obsahujú. Je teda isté, že Bohu možno slúžiť buď obvyklým životom veriaceho kresťana alebo životom lepším v stave dokonalosti. Všetci ľudia musia verne zachovávať prikázania. Kto sa však túži povzniesť vyššie, nech zachováva i rady. A ty, ktorý si šťastne spozoroval toto sväté vnuknutie, poďakuj sa zan vrúcne P. Bohu. Pomysli na nepočetné zásluhy, čo si v tomto stave nashromažďuješ pre večnosť a nedaj sa odstrašiť ťažkosťami, ktoré ti treba prekonať. Kráčaj s odvahou po tomto zápasišti a Boh bude tvojou hojnou odmenou vo večnosti, jako to sám vo svojej dobrote hovoril: "Merces vestra copiosa est in coelis"/Mt. 5., 12./.

H l a v a I I .

Formy rehoľného života.

Kto vstupuje do stavu rehoľného, musí mať vždy pred sebou heslo: Napredovať v dokonalosti. V dokonalosti však možno ísť napred rozličným spôsobom, preto je i v rehoľnom živote tak veľká rozmanitosť. O rádoch platí to, čo o Cirkvi, že je totiž "circumdata varietate". Niektoré rády sa usilujú o dokonalosť kontemplatívnym životom, iné zasa životom činným.

Prví - rehoľníci kontemplatívneho života - uzavretí vo svojich kláštoroch, modlitbou a kajúcimi skutkami pracujú na svojom posvätení a vzdávajú Bohu patričnú poctu, ktorú mu veľa navďačných ľudí zabúda vzdávať. Títo rehoľníci vzdiaľujú od nás hnev

Boží, vzbudený hriechami zlých ľudí. Boh riekol už Abrahámovi, že keď nájde čo i len desať spravodlivých v Sodome a Gomore nezničí týchto miest. Spravodliví teda odzbrojujú ľudským hriechom urazeného a rozhnevaného Boha. Každý kláštor mníchov a bratov, v ktorom je snaha po dokonalosti možno považovať za združenie spravodlivých a tým i za hromosvod, ktorý chráni svet pred bleskami spravodlivosti Božej.

Iní rehoľníci zasa vedú činný život; túžia po dokonalosti a vlastnom posvätení tým, že preukazujú blížnemu dobro. Jedni opatrujú nemocných, iní sa starajú o otrokov, niektorí sú kazateľmi, iní sa venujú výchove mládeže ap. Život kontemplatívny je zaiste najbezpečnejším pre toho, kto sa pren rozhodol; ale život aktívny, v ktorom sa spojuje práca s modlitbou v prospech blížneho, je zasa podobnejší životu, aký viedol P. Ježiš i so svojimi apoštolmi a učeníkmi.

Cirkev sv. nepotvrdila už vyše

tristo rokov žiadneho nového rádu v pravom slova smysle, totiž so slávnostnými sľubami a životom čisto rozjímavým. Prispôsobujúc sa však potrebám časov, ktoré vyžadovali činnosti dobrých ľudí vždy viac a viac, potvrdila mnohé kongregácie cirkevné, t.j. spoločnosti činného života s jednoduchými sľubami. Pred Bohom však majú oboje sľuby tú istú záväznosť, či sú už jednoduché alebo slávnostné.

Rehoľníci a mládež.

Je zrejmé, že medzi skutkami lásky činného života výchova mládeže, najmä v našej dobe, zaujíma prvé miesto. Mládež bola vždy zorničkou Kristovho oka. Sám chcel mať chlapcov okolo seba karhal tých, ktorí ich chceli od neho odohnať. A v Evanjeliu sa dôrazne vyjadril, že všetko dobré, čo konáme pre mládež, považuje za rovnocenné jakoby sme to jemu robili: "Sinite parvulos venire ad me, et ne prohibueritis eos talium enim est regnum Dei." /Marc. X. 14./

"Amen,dico vobis quandiu fecistis uni ex his fratribus meis minimis,mihi fecistis"/Math.XXV.,40./

Dôležitosť výchovy mládeže.

Mládež je jako mäkký vosk.Ostane jej taká podoba,jeku jej dáme,lebo človek si osvojuje dobré alebo zlé návyky práve v útlom veku,keď sa vychováva.V mladosti sa veľmi ľahko a trvale odtláčajú dojmy a zážitky v duši a preto sú i najmocnejšími tie náklonnosti,ktorých si človek nadobudol v mladosti.Je teda veľmi osožné starostlivo sadit drahocenné semená kresťanských ctností do srdc mládeže a vytrhávat plevel zlých náklonností,ktoré by čoskoro rozmnožily svoje zhubné semá.Duch svätý jasne hovorí,že ctnosti a vášne,na ktoré v mladosti niekto navykol,budú ho prenasledovat cez celý život:"Adolescens iuxta viam suam etiam cum senuerit,non recedet ab ea."/Prov.XXII,6/."Ossa eius imple-

buntur vitiis adolescentiae eius"
/Job XX,11/

Zkúsenosť a všetci veľkí mysliteľia dokazujú, že preporodením mládeže sa zmení i celý vzhľad sveta. Veď spoločnosť ľudská nie je výplodom fantázie, ale je skutočnou spoločnosťou, združením všetkých ľudí, všetkých rodín. Mládež dneška je národom zajtrajška, a preto keď je mladík dobre vychovaný, bude i celá spoločnosť lepšia. Niet preto dôležitejšieho, v dôsledkoch Bohu milšieho a záslužnejšieho diela nad výchovu mládeže. Ano sám Boh nás k tomuto dielu povzbudzuje a nevýslovnu odmenu zaň sľubuje, keď hovorí u Daniela proroka: "Qui ad iustitiam erudiunt multos, fulgebunt quasi stellae in perpetuas aeternitates"/Dan. XII,3/.

H l a v a I I I .

O cene povolania.

Povolanie krestana.

Boh stvoril človeka ako výrom svojej nesmiernej lásky,učinil ho kráľom prírody a predmetom svojej najväčšej záľuby.Výsadu tohto prvenstva však hriech Adamov zmaril,človek upadol v nemilost.No,Pán Ježiš sa nad nim smiloval.Opustil trón svojho večného Otca,aby povzniesol padlého človeka a postavil ho na stupen pôvodnej dôstojnosti.Prišiel na biednu zem,prijal ľudskú prírodzenosť so všetkými slabosťami,bolestami a nedostatkami,ktoré nás nerozlučiteľne sprevádzajú po celý život.Takto poznovu smieril človeka s Bohom,ba dokonca pripútal ho tesnejšie a dôvernejšie k sebe,ako

prv, takže mohol povedať: "Ego sum vitis, vos palmites"/Ján.XV,5./.Podobne ako miazga, prechádzajúca z korenov do kmeňa, živí nielen kmeň ale i vetve. A uspôsobuje ich i plody prinášať, tak i nám poskytuje Ježiš Kristus, vtelený Boh, životnú miazgu, ktorá nám umožnuje konať dobré skutky a zaslúžiť si nebo. Akonáhle by sme sa však odtrhli od tohoto kmeňa, zomreli by sme duševne a nebola by viac záslužná žiadna naša práca, žiadne dielo, lebo by nami nekolovala životodárna miazga.

Cirkev je, podľa sv. Pavla mystickým telom, ktorého hlavou je sám Ježiš Kristus a my, úbohí synovia Adamoví, jeho údami. Podobne, ako je hlava strediskom života, tak i my to, čo máme, všetko od neho máme. Pri krste sme sa stali účastnými vnútorného života údov Ježiša Krista a toto spojenie s našou hlavou sa ešte viac utvrdilo a posilnilo sviatostou birmovania. Sv. prijímaním sa tento život spojenia udržuje zosilňuje, ba zmohutnuje. A keď niekedy

toto spojenie prerušíme smrteľným hriechom, čo spôsobuje nečinnosť údov, lebo v nich miazga milosti nemôže voľne prúdiť, Boh sa i tu vo svojej nesmiernej dobrote postaral o to, aby sme boli silou sviatosti pokania jako uschlé údy znovu oživení a spojení s Kristom.

Základom našej veľkosti, ktorej sa nám dostalo od našej hlavy Ježiša Krista, sú práve tieto duchovné prostriedky. Čo sme my úboní chudáci?, a k tomu ešte takí nevďační! Nezaslúžili by sme si ani len pohľadu velebnosti Božej. Týmto spojením však s našou hlavou sa stávame synmi božími a naša duša sa stáva prešťastnou nevestou Ježiša Krista. Preto nepozerá na nás Otec nebeský jako na synov Adamových, ale jako na bratov Ježiša Krista a tým i na svojich synov a dedičov nebies. Toto ma v nás vzbudiť čo najväčšiu dôveru, lebo samí od seba sme ničím, spojení však s Kristom všetkým.

Rehoľné povolanie.

Doteraz sme ešte v oblasti obyčajného života kresťanského. My rehoľníci však čakáme čosi vyššieho. Boh smilujúc sa nad nami, povolal nás k vyššej dokonalosti a tým prejavil voči nám svoju lásku zvláštnym spôsobom. Stvoril pre nás zvláštny sad, plný všetkého dobra a chce n nás don presadit, aby nám mohol udeľovat privilegované milosti. Opravdu, každá rehoľa, každá kongregácia, ba každý kláštor, každý rehoľný dom je ozajstnou záhradou rozkoší, novým pozemským rajom, do ktorého Boh postavil svojich miláčkov. Povolal ich k životu dokonalejšiemu, aby boli v tejto mystickej záhrade predstaviteľmi dokonalého života kresťanského. Všetko toto vyznačenie dostali z púhej dobroty Božej, nezaslúžene, ba snáď i bez ohľadu na ťažké previnenia. Tým, že nám dal povolanie sám

prichádza v-hod našim potrebám a stáva sa našim vodcom. Povolanie je nám preto vodčou hviezdou čo žiari nad našou hlavou, jako kedysi svetelný stĺp židom na púšti, ktorý ich z rozkazu Božieho ustavične predchádzal. Povolanie je jeho žiariacou a milostivou rukou, ktorá naznačuje našej viere cestu a udržuje ohnisko našej lásky. Je pravým semenom našej dokonalosti, základom nebeského života, podstatou našej večnej blaženosti.

Nie je možné pomyslet na tak veľkú milosť povolania, bez toho, že by nás to neuvádzalo v úžas nad velebným dielom, ktoré v nás Boh chce vytvorit. Každá milosť vychádza zo srdca Božieho a preto i tá najmenšia má nesmiernu cenu; ale milosť rehoľného povolania pochádza istotne z najsvätejšej a najvrúcnejšej čiastky tohto Srdca. Je to vybraný dar, v ktorom ako by sa sústredovaly všetky Božské dokonalosti a to v miere svrchovanej. Preto nesmieš ľahostajne reagovat na tak veľku milosť, na toto svätě, milo-

srdné a oblažujúce volanie, ale prijat ho kľačiac na zemi, tvárou v prachu, so srdcom planúcim a plným odhodlanosti na jakúkoľvek obet, len aby si mu zodpovedal.

Kňazské povolanie.

Je však ešte niečo vyššieho než obyčajné povolanie ku stavu reholnému. Koho Boh volá ku knazstvu, volá ho spolu i za svojho pomocníka pri spáse duší. Chce v nom mať prostredníka medzi nebom a zemou "druhé ja", "alter ego", ba povedal by som, ešte niečo viac než seba samého: tvorcom seba. Veď vo svätej omši mu knaz rozkazuje, aby sa vtelil do nepatrných spôsobov chleba a vína, čím sa stáva v istom smysle jeho tvorcom.

Dôstojnost kňaza je nad všetky hodnosti sveta, ba ľakajú sa jej samí anjeli, veď ani Panna Maria k nej nebola povznesená. A predsa Boh chcel vo svojej nevyslovitelnej dobrote zvolit

teba k tomuto tajomnému povýšeniu. Pripravuj sa. O s akou starostlivou horlivosťou a úctvou báznou by si sa bol mal na to pripravovať. I keby si sa nikdy nebol dopustil hriechu, ani len všedného, keby si sa bol od detstva oddal dobrým skutkom a v nich sa cvičil s neobyčajným a stále vzrastajúcim nadšením, keby si sa bol pomodlil všetky modlitby pustovníkov, vytrpel všetky utrpenia mučenníkov, ešte by si nebol hodný knazskej dôstojnosti. Jak povďačný musíš byť za to Bohu! Jak sa musíš usilovať, aby si sa dobre pripravil, a to už prípravou vzdialenejšou, začínajúc hneď teraz, keď si obliekol rehoľné rúcho klerika.

Príprava k povolaniu.

Uvažuj mnoho o vznešenom povolaní, ku ktorému si bol povolaný. Noe pracoval 100 rokov na výstavbe záchrannej archy; Abraham neváhal obetovať svojho vlastného syna, aby vyhovel žiado-

sti Pánovej. Izák, Jakub museli prekonat bezpočetné ťažkosti, aby sa mohli stať praotcami Mesiáša. Mojžiš znášal nesmierné trápenia, aby mohol splniť poslanie, ktorým ho poveril Boh. A koľko práce ho stálo vybudovať dôstojný stánok živému Bohu, kým mohol don umiestniť archu úmluvy. Dávid obetoval celý život príprave materiálu, aby vystavil na tejto zemi príbytok dôstojný Pána. Proroci trpeli prenasledovanie, hlad, smäd a najrozličnejšie trápenie, len aby vykonali dielo, ktorým ich Boh poveril. Všetci apoštolovia po neslýchaných a dlhých prenasledovaniach boli umučení. Svätí mysleli, že ešte v vždy len veľmi málo urobili pre Boha. - A ty, ktorý máš tak vznešené povolanie, ty sa neschopíš?, nerozhodneš začať ihneď, aby si snáď neskladal sv. sľubov s prázdnymi rukami? Ty, ktorý si povolaný k tak veľkým veciam, ku kňazstvu, nemal by si využiť všetok čas svojho klerického života k dobrej príprave na poslanie, ktorým ťa Boh chce vyznamenať?

Povinnosti k povolaniu.

Hor sa do práce! Buď vďačný, pokorný a spolupracuj s milosťou. Len sa pre Boha nedaj ovládať myšlienkou, ako by si urobil kongregácii dobrodenie tým, že si sa dal do nej zapísať, alebo že si urobil dobrý skutok Bohu. Naopak, presveč sa, že práve tebe preukázal Boh nesmierné dobrodenie tým, keď ťa povolal, aby si mu slúžil z blízka, a že je to veľká milosť kongregácie, keď ťa prijala do svojho rozkošného sadu, do záhrady Ježišovi zvlášť milej. Pousiluj sa medzitým dobre pochopiť, že pre tvoju dušu je lepší jedon jediný deň, ktorý stráviš s Bohom, ako tisíc prežitých vo všetkých radovánkach sveta. Melior est dies una in atriis tuis super milia. Presvedč sa, že sú: Beati, qui habitant in domo tua, Domine; in saecula saeculorum laudabunt te. Preto by si mal zničiť každú túžbu po návrate do sveta a vďačne zo

srdca zvolať:"Quam dilecta tabernacula tua,Domine virtutum;concupiscit et deficit anima mea in atria Domini" /Ps.LXXXIII./.

Život rehoľný je pokladom,o ktorom hovorí evanjelium,že ak si ho chceme nadobudnúť,treba nám predať všetko. To je tá vzácna perla ,ktorú ak chceme nájsť musíme prekutať celý dom ba keď treba i život svoj obetovať. Na povolanie môžeme krásne aplikovať slová Múdrosti:Venerunt mihi omnia bona pariter cum illa/VIII,11./. Predstav si len,že si vyšiel zo sveta jako z prekliatej zeme,ktorá sožiera svojich obyvateľov,že si jako synovia Izraela,čo sa vystahovali z Egypta,ktorý zle nakladal s národom Božím a že sa teraz,neobyčajným zasiahnutím Boha,ktorý ta veľmi miluje ubieraš do zasľúbenej zeme,kde tečie mlieko a mäd.I ty zaspievaj naplnený údivom a vďačnosťou chválospev,ktorý zanôtil Mojžiš,keď prešiel cez Červené more:Cantemus Domino:gloriose enim magnificatus est.

Fortutudo mea et laus mea Dominus, et factus est mihi in salutem. Iste Deus meus, et glorificabo eum, Deus patris mei et exaltabo eum/Ex. XV, 1-2/.

Jak volá Boh k životu reholnému.

Je preto treba, abys si dobre zaistil svoje povolanie a položil mu opravdu mohuné základy. Su mimoriadné povolania, jako na pr.u sv. Pavla, o tých sa tu však nebude hovoriť: "Spiritus, ubi vult spirat". Za obyčajné povolanie možno pokladať jedon z dvoch spôsobov, ktorými dáva Boh poznať svoju vôľu tým, ktorých volá k reholnému stavu. Prvým je citeľná náklonnosť povolaného k životu reholnému vôbec už od mladosti po prípade i zvláštna náklonnosť k vstupu do určitého rádu, kongregácie alebo k misionárskemu životu. Takáto náklonnost býva sprevádzaná opovrhovaním vecami tohoto sveta a záľubou vo veciach náboženských, alebo i stálou túžbou

celkom sa zasvätit Bohu a spáse duší. Ak si už od detstva dostal takéto povolanie, ďakuj zaň vrúcne P. Bohu, lebo je to dar nezaslúžený. Tým že si ho dostal bol si oslobodený os tisícorých ťažkostí a zkúšok, v ktorých bys snáď nebol obstal. Druhý spôsob ako Boh volá je cesta vlastnej úvahy a presvedčenia. Začne sa vážnejšie uvažovat o všeobecnej povinnosti starat sa o spásu duše; a keď sa uvažuje ďalej príde sa k uzáveru, že ak chceme spasit svoju dušu, nezbytne musíme uskutočnovat zásady evanjelia. A toto sa stane našou vrúcnou túžbou. Netreba o tom ani mnoho uvažovať, aby si spoznal, jak ťažko je vo svete žit podľa zásad Kristových a pomály sa ti začne do duše vtierať myšlienka, že lepšie by bolo opustit svet a žit dakde v skrytosti jedine pre Boha. Toto vnutorné svetlo, ktoré vzrastá radom dôkazov, vzájomne zo seba plynúcich, má taký účinok, že človek znamenite pokročí v dobrom už vo svete. A toto svetlo stáva sa pozvoľna tak jasným,

že nemožno viac pochybovat o jeho božskom pôvode.A jestli k tomu nedošlo už prv,nastane spomenutý myšlienkový pochod zvlášt v prvých mesiacoch noviciátu,rozumie sa,že po skúškach viac alebo menej bolestných,Keď už je však po všetkom,človek sa nesmierne poteší istotou,že nezmýlil pri voľbe stavu.Dostal si povolanie týmto spôsobom?Vedz,že ho musíš nasledovat i keby tvoje poznanie nebolo sprevádzané citeľnou náklonnostou k reholnému stavu.Aby si ho nasledoval, stačí vedet,že v nom môžeš Boha viac milovat,lepšie mu slúžit a s väčšou istotou získat nebo.Ba dokonca i keby si pocítil odpor,kráčaj napred s istotou,že cesta,čo si z nej i radosť nepocítil je predsa len Bohom naznačená!//

Boh dáva poznat svoju vôľu ešte mnohými spôsobmi.Raz si poslúži nešťastím,chudobou,mrzutostami v rodine,prenasledovaním,inokedy v najväčšej svojej dobrote,použije Boh najťažších hriechov človeka,aby mu otvo-

ril oči, zhnusil mu svet a tak ho priviedol do rehole. Či už Boh použil u teba toho alebo onoho prostriedku, na tom nezáleží; cítiac sa však povolaný k rehoľnému životu tým, že si bol prijatý predstavenými, bol si v nom i utvrdený. Ďakuj za to Bohu a usiluj sa všemožne spolupôsobit s milostou, aby si jej bol čo najmenej nehodným. Keby si snáď musel pre to prinášať aj veľké obete, nenechaj sa zastrašit a pamätaj, že všetci svätí otcovia jednomyseľne považujú povolanie za istý znak predurčenia. Sv. Alfons tiež dodáva. a Don Bosko uistuje, že ten, ktorý riadne vytrvá v Kongregácii, sa nezatratí.

Aby si neztratil odvahu, pamätaj, že všetko nie je sverené na teba, ale Boh, ktorý ti dal povolanie, vykoná väčšiu čiastku: "qui coepit opus bonum, perficiet" /Philipp. I, 6/. Ty musíš len spolupôsobit a nesmieš prekážať milostiam svojou zlou vôľou, ktoré Boh ti chce udelit. Ďalej sa musíš vynasnažit vykonat všetko, aby si využil tých milo-

stí,ktoré ti už dal.Panna Maria keď ju budeš uctievať a vzývať so synovskou dôverou bude ti v každom prípade milostivou matkou.

Vždy sa snaž,aby si nikdy neváhal nasledovať povolanie.Nasleduj apoštolov a svätcov,Sv.Peter a sv. Ondrej boli povolaní Božským Majstrom keď lovili ryby a oni,jako hovorí sv.Evanjelium "relictis retibus secuti sunt eum" Aj sv.Jakub a sv.Ján boli s otcom v lodičke,keď na nich Ježiš volal.A oni,"relictis retibus et patre secuti sunt eum"Sv. Anton opát,keď počul v kostole čítať evanjelium,kde Ježiš hovorí mládencovi:Iď,predaj čo máš,rozdaj chudobným a príď a nasleduj ma" považoval oné slová jako keby boly jemu povedané; i šiel predal všetko,rozdal chudobným a odišiel na púšť.Posvätil sa a stal sa otcom nesmierného množstva svätých.Zatiaľ však o mladíkovi,ktorý ho chcel nasledovať,ale nechcel pritom opustiť svojich príbuzných Pán Ježiš povedal:

"Non est aptus regni Dei!" Vzmuž sa a keby sa naskytla jakákoľvek tažkosť povedz:"Boh to chce a preto napred!" a nedbaj na žiadne ohľady. Tažkosti sa potom stratia.

H l a v a I V .

O potrebe a spôsobe, jako dobre zodpovedať povolaniu.

Povolanie a vyvolenie.

Rehoľník musí mať vždy na zreteli, že povolanie a vytrvalosť v povolaní sú celkom rozdielné milosti a že sa nesmia spolu miešať. Prvá je obyčajne od Boha daná celkom bez našej zásluhy ale druhú si treba zaslúžiť stálou modlitbou, dobrými skutkami a verným s spolupôsobením s milostou. Sv. Alfons hovorí:"Môžeme byť povolaní Bohom i bez najmenšej zásluhy, ale milosti vytrvania nedostaneme, ak si je nezaslú-

žíme modlitbou a dobrými skutkami."
Preto drahý novicu, nech ťa to nemrzí,
že sa ešte zdržím pri tomto predmete.
Zaprisahám ťa pre rany Ježiša Krista,
aby si si zaslúžil túto zvláštnu milosť vytrvať stálym a to nie veru bez námahy, Pamätaj si, že tomu, kto dobre začína sa odmena len sľubuje, ale dáva sa iba tomu, ktorý vytrvá: "Incipientibus praemium promittitur, perseverantibus autem datur!"

Maj vždy hlboko vštepené slová sv. Písma: "Multi sunt vocati, pauci vero electi!"/Math. XXII, 14./ A to nech ťa zavčasu poučí, keby si vo svojich dobrých predsavzatiach ustupoval. Pamätaj, že 600.000 mužov, žien a detí vyšlo z Egypta za divov a zázrakov. Ale medzi toľkými ľuďmi boli len dvaja, ktorí vstúpili do zasľúbenej zeme. Všetci ostatní zomreli na púšti, lebo boli neverní milosti Božej a dali sa strhnúť k reptaniu, neposlušnosti a iným hriechom. Pamätaj, že sám Boh zvolil Saula za kráľa izraelského a pomazal ho prorok Samuel a predsa bol svrhnutý

lebo nezodpovedal milosti.Judášovo povolanie za apoštola bolo pravé a isté,lebo pochádzalo priamo od Ježiša.Keďže sa spreneveril milosti povolania,stal sa Judáš zradcom a jedným z diablov."Unus ex vobis diabolus est"/Joan.VI,71/.Ktorý rehoľník po tak hroznych príkladoch by sa opovážil byt kľudným a nahováral by si:som so sebou istý;moje povolanie je zaistené;nebojím sa ničoho,lebo ma sám Boh povolal!Bez tvojho spolupôsobenia by ti povolanie vôbec neprospelo,ba bolo by k tvojej záhube.

Povinnost zodpovedat povolaniu.

Preto nestačí poznat cenu svojho povolania,ale treba sa vážne zamyslet nad tým,ako mu dobre zodpovedat.Toto je najdôležitejšou vecou pre tvoje sotrvanie a pre tvoju večnú spásu.Milost rehoľného povolania je tak veľkým dobrodením,že okrem Vykúpenia,nemôže Boh smrteľníkovi

udelit.Preto ten,komu sa jej dostalo musí zodpovedať primerane k vzácnemu daru.Sv.Bernard hovorieval svojim reholníkom:"Magna est super nos,magna valde misericordia Dei nostri,quos tam ineffabili spiritus sui virtute, tam inaestimabili dono gratiae suae eripuit de vana nostra convesatione huius saeculi"/Serm.27divers.n.1/.- "Veľké,prevelké je milosrdenstvo Božie k nám,jako nevýslovnou mocou svojho ducha a darmi svojej neoceniteľnej milosti,vyprostil nás z márneho obcovania s klamným svetom!" A hovorí ďalej ten istý svätec:"Keby každý z nás uvážil nie len odkiaľ bol vytrhnutý,ale aj kam bol postavený;nie len jakému zlu unikol,ale aj jakými dobrami bol obsypaný;nie len odkiaľ bol odvolaný.ale i kam bol povolaný,bez pochyby by spoznal, že toto milosrdenstvo prevyšuje veľkosť i mieru ktorej-koľvek inej milosti!" Ďalej hovorí sv.Bernard,že toto nesmierne milosrdenstvo tým viac vynikne,keď uvážiš,že Boh nás volá do

rehole,hoci nenachádza v nás žiadnej zásluhy.Ba vidí v nás mnohé poklesky a to mnohokrát veľké a početné,spáchané z nevďačnosti a práve preto nezasuhujúce takého daru."Plus quam gratuita miseratio,quae beneficiis obruit non modo immeritos,sed nimium male mertos et ingratos." A svätec končí:" Kieť by sa nebu zaľúbilo stavat nám často pred duševný zrak čierny obraz našej hriešnej zloby a temnosti.Takto by sme mohli pozorne rozvažovat o veľkosti našej biedy,a aspon čiastočne,keď nie úplne spoznávat jak veľké je milosrdenstvo nášho Božského Spasiteľa.Potom by nás iste prenikal náležitá vážnost a ustavične by sme mu ďakovali za milost svojho povolania.

V čom záleží zodpovedat povolaniu.

Pozrime teraz v čom záleží spolupôsobenie,ktorým je reholník povinný milosrdenstvu Božiemu prc udelenú

milosť povolania. Keď chcel Hospodin nakloniť svoj ľud k zachovávaniu svojich príkazov a predpisov leviti-ku, predložil mu iba dobrodenia, ktoré mu udelil všemohúcou svojou pravicou. Pripomenul mu jako ho vyslobodil z otroctva egyptského a podivuhodnými cestami voviedol do zeme zasľúbenej. Riekol potomkom Abrahámovým: "Pamätajte, že ja som váš Boh, váš osloboditeľ, ktorý rozviazal vaše putá, v ktorých ste boli biedne sputnaní faraonovou zlobou!" "Ego sum Dominus, qui eduxi vos de terra Aegypty!" Z povinnej vďačnosti za dar mojej šľachetnosti, máte presne konať moju vôľu, zachovávať predpisy mojho zákona, aby ste nepoškvrnili duše svoje tým, že ich prestúpite." Custodite leges meas, atque iudicia" - "Eritis mihi sancti, quia sanctus sum ego Dominus!" Čo požadoval Boh od svojho ľudu za to, že ho vyslobodil z Egypta, to očakáva aj od rehoľníkov. Veď v nekonečnej svojej dobrote vyslobodil ich z Egypta tohoto sveta a voviedol do lôna rehole.

Tu sa dľa jeho vôle tak majú posvätiť a zdokonalit, jako je svätý a dokonalý Boh. Práve to chce Boh, aby sa všemožne usiloval každý reholník o túto svätost a dokonalost. To záleží v presnom plnení povinností stavu a to je pravým dôkazom vďačnosti za milosrdenstvo, ktoré nám nekonečne milosrdný Boh preukázal.

Pre zabezpečenie vlastného povolania je najdôležitejšie, aby si mu vždy zodpovedal. Je však nezbytne potrebné, aby si konal dobré skutky, potom aby si konal svoje povinnosti dobre a opravdu z lásky k Bohu a konečne, aby si sa cvičil v ctnostiach nového stavu, do ktorého stupuješ. Práve sv. apoštol Peter nám dôrazne prízvukuje túto pravdu: "Fratres, magis satágite ut per bona opera certam vestram vocationem et electiónem faciatis; haec enim facientes, non peccabitis aliquándo"/Ep. II, 1, 10./

Jak som už povedal, netreba, aby boly tvoje skutky neobyčajné. Pre teba teraz v noviciáte stačí, keď verne

spolupôsobíš s milostou, presne plníš pravidlá a že si odhodlaný vykonať všetko, čo ti bude magister radiť. Nesmieš hľadať v ničom svoje zaľúbenie alebo vlastné pohodlie, ale práve naopak, vždy to, čo sa viac ľúbi Bohu. Ak sa snažíš a osvojuješ si dobré návyky a to vnútorne a zovnútorne aspoň po tri roky, ktoré máš strávit vo výchovných domoch, môžeš byť istý, že vytrváš vo svojom povolaní. Ba ubezpečujem ťa, že si zachováš sväté nadšenie, svedomitosť v zachovávaní pravidiel a poriadku. Ano dosiahneš takto i pravú zbožnosť, miernú láskavú a trpezlivú povahu.

Jako zodpovedať.

Musíme vážne pomýšľať, jako ovládať svoje myšlienky, slová a skutky. Základným, jednoduchým a najistejším pravidlom pre ovládanie citov, slov a skutkov je, vždy myslet na prítomnosť Božiu. To možno nazvať všeobecným.

liekom a najobyčajnejším prostriedkom, ako dosiahnuť dokonalosť.

Jedným z najväčších neštastí, ktoré môže stihnúť novica je dobrovoľne si zaľúbiť neužitočné myšlienky a preludy. Tieto môžu tak nakazit ducha že je pošetilosťou v budúcnosti oddať sa vážne modlitbe a štúdiu.

Treba ovládať svoj jazyk a snažiť sa osvojiť si ducha reholnej mlčanlivosti. Sv. Jakub nás učí, aby sme boli ochotní poslúchať, ale váhaví prehovorit. Jasne hovorí: "Si quis putat se religiosum esse, non refrenans linguam suam..., huius vana est religio" / I, 26./

Musíme ďalej ovládať i svoje jednanie, aby sme vždy lepšie zodpovedali povolaniu. Ovšem úmysel a spôsob, ktorým prácu vykonávame musí byť čistý, pryštiaci z horúcej túžby oslavovať Boha v ovlažovamej sladkým povedomým, že pôsobíme P. Bohu radosť. Preto dbaj, aby si robil všetko rozumne. Je prirodzené, že máme prednosť práci užitočnej pred neužitočnou, lepšej

pred dobrou, veľmi dobrej pred lepšou. Tieto veci treba však konať dôsledne, totiž v čas prichádzať k pobožnostiam, stolu, štúdiu a na konferencie. Iná vlastnosť v konaní prác je, aby si ich konal s vľúdnosťou, vytrvalosťou a ochotou, prejavujúc veľkú dôslednosť a snahu.

Čo najviac napomáha vytrvať v povolaní, čomu sa najviac má reholník venovať, je presne zachovávať pravidlá. Vidíme, že obyčajne tí vytrvajú, ktorí ich zachovávajú. Naopak, ako denná zkúsenosť učí, taký reholník, alebo novic opúšťa svoje povolanie, ktorý prestupoval Konštitúcie a vážne nepomýšľal polepšiť sa v tejto chybe.

Dovoľte ešte, aby som dodal, že jak chcete opravdu sotrvať vo svojom povolaní, k veciam, o ktorých sme dosiaľ hovorili, musíte pripojiť vrúcnu úctu k Preblahoslavenej Panne Márii. Ona je našou prečistou Pannou a mocnou Pomocnicou, láskavou matkou saleziánov, ktorá dala iste počiatok vášmu povolaniu a dá tiež vytrvalosť v nom.

Chcet vytrvať v povolaní a nebyť ctiteľom Panny Marie, to je povedal by som chcet lietať bez krýdiel. Nezabudnite žiadať o prímluvu sv. Jozefa, jako aj nášho dobrého otca a zakladateľa svätého Don Boska, Don Beltámiho a iných svätých spolubratov našej spoločnosti, ktorí v čnostiach nad iných vynikali. Títo sú zaiste vzormi v našom povolaní a pomôžu nám svojou mocnou prímluvou, len keď ich aj my budeme vrúcne vzývať.

H l a v a V.

Účel a povaha noviciátu.

Účel noviciátu.

Účel noviciátu je dvojaký: 1./ byť zkúšaným a zkúšať; 2./ učiť sa teoreticky a prakticky životu rehoľnému. Rehoľný stav svätými sľubami uzaviera medzi inštitúciou a jednot-

livcom,ktorý do nej vstupuje istý druh smluvy,z ktorej vyplívajú pre obe stránky vážne následky na celý život.Reholľa sa zaväzuje vydržiavať spolubrata a poskytovat mu prostriedky k posväteniu.Jednotlivec zasa sľubuje,že bude žiť dľa reholného ducha,usilovať sa o dokonalosť a zachovávať pravidlá a sväté sľuby,ktoré skladá.Nesluší sa,aby vstupoval do kongregácie človek,ktorý neni na jasnom so svojim povolaním;podobne,aby ani kongregácia prijala niekoho, kto by nemal jej ducha a potrebné vlastnosti,aby sa v nej posvätil.

Novic zkúša seba a kongregáciu.

Noviciát je predovšetkým k tomu, aby človek prakticky zkúsil život, ktorý si chce zvolit,prv,než do neho vstúpil.Aj najlepšie duše vo svete zväčša nemajú správneho úsudku o reholnom živote.Často sa pren rozhodujú vábení viac predstavou než úvahou.

Ba často ani nepoznajú svoje vlastné sily alebo požiadavky, ktoré od nich nový stav vyžaduje. Preto je potrebné, aby prežívali skutočný život a veci videli jasne prv, než sa definitívne rozhodnú. Práve na to je čas v noviciáte. Či je táto kongregácia pre teba, lepšie posúdiš praktickým životom, než len úvahou. Pred vstupom vidíš len abstraktne skutočný stav. Keď ale treba plnit povinnosti stavu rehoľného, tu skúsenosť spozná celé bremä v celom jeho rozsahu. Aj ty budeš mať čas, aby si lepšie posúdil, či sú primerané tvojim sklonom, tvojej povahe, tvojim náklonnostiam a telesným silám. Využi teda dobre čas v noviciáte! Spoznáš tu jako sa majú veci v skutočnosti, počuješ čítať a vysvetľovať pravidlá, dostávaš stále pokyny a vhodné naučenia, poznávaš presne povinnosti i bremä, ktoré musíš niest po celý život. Beda, keby si prežil túto dobu bez toho, že by si si nezaložil mohútne základy rehoľného života.

Nadovšetko tí, ktorí konajú rok

zkúšky,musia zachovávať pravidlá spoločnosti s najväčšou svedomitosťou. hoci ešte s inštitúciou neučinili žiadnej smluvy,lebo dosiaľ nesložili ešte sľubov.Vedz,že nemáš pravidlá zachovávať len z poslušnosti a pre vzájomný dobrý príklad,ale aj z rozumných dôvodov,aby si totiž spoznal, či budeš môcť v budúcnosti dobre,úplne a vždycky zachovávať,keď ich nezachováš dobre v noviciáte,nebudeš ~~bc~~ ich zachovávať ani v budúcom reholnom živote,ba ani sa nepresvedčíš,či ťi kongregácia vyhovuje a či si pre nu súci.

Všemožne sa vynasnažuj pochopiť, že stať sa reholníkom znamená:úzko sa spojiť s Ježišom a chcieť ho nasledovať kdekoľvek,až na Kalváriu,až na kríž,keby toho bolo treba.Ježiš jasne hovorí tomu,kto ho chce nasledovať: Zapri sám seba,miluj trápenia,miluj tŕnie,miluj kríž.Teda zkúmaj vážne počas noviciátu,či si schopný navyknúť na tieto veci.Musíš si zvyknúť odriekať sa svojej ľubovôle a návykom,

aby si si vo všetkom osvojil záľubu a návyky Ježišove. Toto je veľmi dôležité, aby si, súc rozhodnutý nasledovať Ježiša v niektorej kongregácii; nenašiel potom príliš tvrdú cestu a nepovedal: "Ach, keby som to bol vedel..." Zkúšaj dobre počas noviciátu a uvidíš čo môžeš a koľko snesieš. Boh ti neodoprie svojich milostí a potrebnej útechy, ale vyžaduje od teba veľkomyseľnosť a vytrvalosť.

Preto sa musíš prakticky skúmať a spoznať, či je tvoje rozhodnutie pevné k vstupu do našej spoločnosti. Musíš poznať povinnosti, ktoré ukladá rehoľný život. Musíš zistiť, či máš potrebné vlastnosti; aby si sa v nej posvätil a najmä, či s pomocou Božou /ktorá nikdy nechýba/ cítiš dosť sily, aby si zachovával nez celý život záväzky, ktoré ti ukladá nový stav, do ktorého chceš vstúpiť a v nom žiť. Je istotne veľkou krivoprísahou, keď sa niekto rozhodol pre pravidlá, ktoré potom nezachováva. Složil sľuby a potom ich prestupuje. Sľubuje večne vy-

trvať v kongregácii a potom vystúpi. Toto nesmierne uráža Pána Boha. Takých stíha bleskom hroznych slov: "Non aptus est regno Dei!"

Spoločnosť skúša novica.

Naopak zase, je výhodné, aby každá reholľa vššmožne vyskúšala spolubrata, prv než ho prijme, keď postulant neni dostaočne pripravený a jak treba uspôsobilý, neprijme ho. Mnohokrát totiž, kto na prvý pohľad je považovaný za výborného, pri dôkladnom skúmaní sa zistí, že je veľmi ďaleko od toho, jakým sa zdá. Kto bol považovaný za schopného, preukáže tak zrejme svoju neschopnosť k prácam spoločnosti, do ktorej chce vstúpiť. Starost Kongregácie neni nikdy prehnaná, keď chce byť istá o tých, ktorých prijíma do svojho lona. Pripušta iba tých ktorí javia známky Bohom povolaných. Kongregácia má takto zaistený svoj rozvoj a žiadateľovi prekazí urobiť

zmýlený krok. Treba preto veľmi zkúmať, či žiadatelia majú dostatočné sily, prispôsobený charakter, schopnosti, ktoré vyžaduje stav, pre ktorý sa rozhodujú. Ďalej musí spoločnosť zistiť, či verne spolupôsobia s milostou, či sú dosť horliví, aby mohli byť pripustení k sv. sľubom na konci noviciátu. Milý novicu, keby predstavení nenašli v tebe potrebných vlastností a prepustili by ťa preto, nemal by si žiadnej príčiny nariekať nad ich rozhodnutím. Jako na príklad, keby tvoje zdravie bolo slabé, keby tvoje nadanie bolo nedostatočné pre spôsob nášho života; ďalej keby spozorovali v tvojej povahe nenapraviteľné chyby, ktoré by ti mohly zabrániť vstup do neba, totiž také, že by mohly rušiť všeobecný súlad komunity. Buď celkom spokojný a vzdiaľ sa bez najmenšej stažnosti. Buď presvedčený, že robíš dobre keď teraz odchádzaš.

V noviciáte sa novic pripravuje na reholný život.

Okrem tejto vzájomnej zkúšky má noviciát ešte iný účel. Je prípravnou školou, v ktorej sa majú novici cvičit v spôsobe života, jaký neskoršie majú viest. V tejto škole sú poučovaní a temer za ruku vedení k dokonalosti života krestanského a k životu reholnému. Treba vediet, že život reholný je celkom iný od života, ktorý je založený iba na prírodzených pohnútkach. Reholník, ktorý hľadí na svet očami viery, musí videt jeho malomocenstvo. Musí často pošliapat čo svetáci milujú, čomu sa klanajú a často hľadat a volit pre seba to, čím svetáci opovrhujú. Mladík, ktorý prišiel zo sveta, hoci tam žil nábožne, neprispôsobí sa tak rýchle tomuto nadprírodzenému životu. Nenadobudne hned ducha komunity, jak sa sluší na každého človeka zasväteného Bohu.

Mimo toho duch každej reholnej spoločnosti má zvláštne ovzdušie. Táto atmosféra sa zvoľna tlačí a presiakne dušu i charakter, že mu tak rečeno dá novú prírodzenosť. Tento duch tým istejšie pôsobí, čím lepšie je duša pripravená. Preto novici musia byť horliví, lebo sa tu jedná o pretvorení celého človeka.

Potreba prípravy.

Ak neprevedieš dôkladnú zmenu seba samého v noviciáte, jak môžeš dúfať, že sa ti to podarí neskôr? Táto schopnosť, táto zmena spôsobu, ba povedal by som zmena prírodzenosti, úplné umrtvenie vášní je tvojim cieľom. Aby si tento cieľ dosiahol, musíš napiať všetky sily duše a vôle svojej. Nech sa ti ani nezdá, že je to nejaká hračka. I múdre a dobré duše, hoci všeobecne vedia pri vstupu, že reholný život je životom sebazaprenia a obetí, predsa nepoznajú dopodrobna tieto

obete.Nemaučili sa ich ešte premáhať a preto sa stáva,že pri zkúške neobstoja a vracajú sa nazpät.Títo pred svojim vstupom videli len lesklú stránku tohoto odriekania a obetí.Neodmerali svoje sily,ktorých treba tomu,kto chce vytrvať.Nepoznali praktický spôsob premáhania nesnádzi,ktoré sa stavajú v cestu ich plánom.

Sme vo veku,kedy sa život na nás usmieva.Nestaráme sa mnoho o to, čo príde.Vieme,že treba učiniť násilie vlastnému srdcu?Opustíme rodinu,zvolíme si dokonalú čistotu a staneme sa opravdive chudobnými.Musíme zničiť svoju vlastnú vôľu! - Veľkomyseľné srdce prinesie s nadšením tieto obete.Avšak musíme sa tomu naučiť v noviciáte.Keď prídeme zoči-voči ťažkostiam života musíme mať veľa sily,aby sme neztratili odvahu.Je nevyhnutné,aby sme boli prv dobre poučení a chápali veci správne.Len takto máme zaručený úspech.- V srdci si premieta mladík:"mám priniesť veľké obete,ale len čo složím sľuby,budem šťastný."

Potom však, jako sa často stáva, nevyužiješ dobre školy noviciátu, nepochopí veci správne a rozčarovanie je tu. Pozor, aby si si nesplietol pôjmy, čo je ideálny a čo je skutočný život!

Ano, uistujem ťa, že budeš opravdu šťastný v reholnom živote. Tvoje srdce i duša okúsia v nom nevýslovnú radosť a mier, ale pod nasledujúcimi podmienkami: že máš pravé povolanie a nevstúpil si do kongregácie nerozvažne, alebo s nepravým cieľom, že si nadobudol dostatočných síl a naučil sa prakticky premáhať ťažkosti, aby si mohol zodpovedať svojmu povolaniu a že nekráčaš napred bez rady predstavených, ktorí ťa dôkladne v noviciáte poznali a môžu preto posúdiť posúdiť tvoje povolanie a tvoje schopnosti, či mu zodpovieš. Ak môžeš na toto kladne zodpovedať, raduj sa a ďakuj Pánu Bohu. Buď istý, že predstavení, jak sa hovorí neženu vodu na svoj mlyn. Nebudú ti radiť, aby si složil sľuby, ak ťa neuznali skutočne schopným k tomu spôsobu života. Iste by sa

sa im nedarilo posväcovať ta. Záleží im na tom, aby nepripustili do spoločnosti povolania neisté, pochybné alebo neschopné. Takýto by boli iba na obtiaž spoločnosti.

V noviciáte sa novic pripravuje na život vlastnej spoločnosti.

Noviciát považuj aj za pole výcviku stavu, ktorý si volíš, a to aj z inej príčiny. Mimo ctností a vlastností občajných, ktoré sa požadujú od toho, kto vstupuje do života reholného, treba, aby žiadateľ úplne a podrobne poznal účeľ a povahu spoločnosti, ku ktorej sa chce pridružiť. To preto, aby sa tak už predom naučil plniť záväzky a chápal význam zvláštnych záväzkov a nadobudol tak opravdivej a neochvejnej vôle verne ich plniť cez celý život. Cieľ našej spoločnosti je dvojaký: prvý je vlastné posvätenie a druhý šťastnými učiniť iných a to najmä chudobnú a zanedbanú mládež.

Prvý cieľ je spoločný všetkým spoločnostiam.Preto i v našej,jako v ostatných reholiach skladajú sa tri obyčajné sľuby:sľub chudoby,čistoty a poslušnosti.Skrze tieto sľuby usilujeme sa stat dokonalými.Druhý cieľ nás rozlišuje od všetkých rádov čiste kontemplatívnych.Koľko - toľko sa v nom shodujeme s inými kongregaciámi, ktorých cieľom je aktívny život a niektoré z nich majú tiež za účel výchovu mladeže.Našou vlastnou známkou je,že hoci podporujeme jakékoľvek dobré dielo,predsa"venujeme sa všetkou silou každému dielu lásky voči mládeži,najmä chudobnejšej a opustenejšej a výchove kléru"

Nezbytné vlastnosti k saleziánskemu povolaniu.

Vyššie spomenutý cieľ je jedným z najvznešenejších a najkrásnejších. Jeho uskutočnonovanie vyžaduje nesmiernu námahu sebezapieranie a schop-

nosti fyzické, intelektuálne a tak pevnú ctnosť, že to neni údelom každého. Podarí sa to len tým, ktorí dokážu ustavične sa umrtvovat a proti sebe bojovať, odopierať si po celý život pohodlie a prispôsobiť sa pohodliu mladíkov. Tí, ktorí dokážu niečo, ktorí sú tak upevnení v ctnosti, že môžu kráčať po žeravom uhli bez toho, že by sa popálili, totiž, ktorí svojou čistotou mravov sú istí v obcovaní s chlapci. Prichádzajú k nám často mladíci, ktorí už plnými dúškami pili z kalicha babilonie. Donášajú so sebou mnohokrát nenapraviteľné zlozvyky, ba i nevďačnosť. Tu sa uplatnia, ktorí majú taku povahu, že aj uprostred protivenství a nedostatkov, uprostred povách každého druhu vedia sniesť všetko a nepomyslia na nič iného, než kráčat priamo k svojmu cieľu veselo i cez nejhustejšie trnie.

Preto na palestre noviciátu pocitive trénuj, aby si zmocnel, upevnil sa v ctnostiach a vycvičil ku každej obeti. Necítiš sa byť schopným premá-

hať sa?Naklonený si životu pohodlnému a samotárskemu?Staráš sa,aby si len sám seba posvätil?Necítiš v sebe silu, že premôžeš svoj hnev?Nechceš použiť každý možný prostriedok,aby si si zachoval dokonalú čistotu a podrobil svoju vôľu?Ak nie - vrát sa! Hľadaj inú kongregáciu!Nebuď tvrdošijným! Nekráčaj po ceste,ktorá ti neni určená!Ohľadom tohoto prečítaj si,čo hovorí Don Bosko v predmluve ku Konštitúciám.Znovu a znovu uvažuj nad bodami, kde hovorí o svätej čistote a nahliadni,čo treba činiť a potom pracuj s napätím všetkých síl.

Jako sa to podarí?

Daj sa so všetkou dobrou vôľou do práce.Svleč so seba starého človeka. Vypuď z duše svetáckeho ducha a nič v sebe nesriadené náklonnosti a špatné návyky.Obleč sa v človeka nového a zasievaj do svojho srdca semä svätých ctností.Hľa práca,ktorej sa má oddať

neunavne a s veľkomyseľnou horlivosťou,ktorej to dodá samo nadšenie noviciátu.Aby si sa mohol čím snadnejšie pretvoriť,z domu noviciátu a študentátu,je odstránená každá príležitosť,ktorá by mohla prekážať pokroku v ctnostiach.Všetky práce sú riadené vhodnými pravidlami.Každý dom je tak sostavený,že má poskytovať obraz takej svätej spoločnosti, v jakej pripravil Pán Ježiš dvanásť učenníkov k apoštolátu.Považuj sa za dieťa na ceste ctnosti.S úplnou prostotou srdca oddaj sa svojmu magistrovi,spočívajúc v jeho rukách,jako nemluvniatko v náruči matky.Pokladaj sa za mäkký vosk,ktorý má nadobudnúť podoby,jaku mu chce dať predstavený. Buď poddajný jako mramor,z ktorého chce predstavený vytvoriť nádobu vyvolenú.Jedným slovom seba považuj za nepatrného žiačka a predstaveného za nejrozumnejšieho učiteľa.Ostatní spolunovici sú tvojími spolužiakmi.Čoskoro vás premenia v apoštolov,ochotných venovať sa službe Ježišovej a

spáse duší.

Konečne musíš pochopiť, že život reholný je dokonalou obetou, v ktorej človek seba samého kladie na oltár Boží. Verná duša, na výzvu milosti prichádza zo sveta. Predstavuje sa aby bola prijatá do niektorej kongregácie a tým hodlá sa obetovať Bohu na celý život. Možno, že táto duša nechápe veľkosť milosti, o ktorú žiada. V skutočnosti milost povolania ju vedie až tam, aby sa celá obetovala Bohu. Len neskôr vo večnom raji pochopí úžasný význam prevzácnej milosti! Prichádza do noviciátu jako do chrámu, kde sa má úplne a večne obetovať P. Bohu. Chrám noviciátu je práve na to, aby sa všemožne okrášlila a pripravila, že by mohla byť obetovaná. Táto príprava spočíva v tom, že sa duša zbavuje nadvlády tela a to vždy dokonalejšie, aby v deň trvalého zasvätenia sa Bohu, vo svätý deň obetovania a v deň svätých sľubov bola hodnou Toho, pred ktorým sa má jako oheň ztravovať. Taký pojem má mať o noviciáte a tak sa máš pripravovať k sv. sľubom.

Prirovnanie noviciátu.

Chceš ešte lepšie pochopiť význam noviciátu?Noviciát má byť vyhnou, z ktorej má vyjsť duša očistená od chýb. Ak si dosiaľ lpel len na svojej vôli, po noviciáte musíš byť poddajnejší. Ak si bol egoistom,staneš sa láskavejším.Bol si hnevlivý?Zostaneš krotký a mierny jako baránok.Bol si vznetlivý,smyseľný?Staneš sa silným odvažným,umrtveným.Noviciát je formou z ktorej má vyjsť duša pretvorená k novému životu.Noviciát je jako zbrojnica,v ktorej naberie duša potrebných zbraní.Veru,potrebujeme obranné i útočné zbrane proti spoločnému nepriateľovi.V nej si sama zhotoví štít, ktorý ju urobi nezraniteľnou.Noviciát je jako nové stvorenie sveta,pri ktorom si každý vytvorí čo mu chýba a stvori skutočne Božieho človeka. Noviciát teda musí byť ohništom, z ktorého si možno nabrať potrebného

ohňa - musí byť kovčskou vyhňou, kde sa mäkkčí železo, aby mohlo byť zpracované - musí byť pilníkom, ktorý zjemní dosiaľ drsné ctnosti.

Čo treba robiť v noviciáte.

Keď chceš, môžem pripojit niekoľko prírovnaní, aby spomenuté viac utkvelo v pamäti. Mravec si shromažďuje potravu na zimu v lete. Duch sv. hovorí: "Lenochu, bež sa učit od mravca!" Počas noviciátu a študentátu musíš si počínať jako mravec v lete. Urob si taku zásobu ctností a vedy, aby ti vystačily na celý život. - Jako si počina sochár, keď chce vykresat z neforemného kamena veľkolepú sochu? Chytí sa dláta a kladiva a neustane tĺcť, dokiaľ sa z masy nevynorí krásne vypracovaná socha, jaku chcel vytvorit. Hmota sa nasťažuje, nenarieka, že ju mučí vždy novými údermi, lebo vie, že bude nimi zošľachtená. Mlčí, jako by sa radovala, keď vidí, že sa z nej stáva krásna so-

cha.I ty máš pochopiť,prácu,ktorú prevádza na tebe predstavený.Si drsnou hmotou.Chceš,aby z teba vytvoril nádhernú sochu,ktorá by si zaslúžila stáť v nebi?Daj sa dôkladne okresávať!Nechaj sa mučiť!Ba sám si musíš žiadať,aby ťa prestavení vždy novými údermi naučenia,upozornovania, napomínania,výčitiek a keď treba aj trestami zjemnili,očistili a zdokonalili. lekári hovoria,že v mladosti treba, aby telo sosilnelo,ináč zostane chudokrvným,slabým po celý život a predčasne zomiera.Tak aj ty v noviciáte a študentáte musíš sa snažiť sosilniet v ctnostiach,ináč budeš dengľavý po celý život.Snadno potom onemocnieš,ba i zomrieš milosti Božej.Ba môžeš prísť o vieru,ktorú veľmi ľahko ztratíš pre svoju slabost a budeš neštastný na veky.Preslávaný lekár msgr.Kneipp svedčí,že ak chceme byť telesne silní choďme bosky,navykajme si na drsný život,voľný vzduch,mierné,ale výživné jedlo.T ty,aby si sosilnel v ctnostiach reholných,vyzuj

sa z vlastnej vôle,navykaj na drsný život umrtvovania,voľný vzduch bez ľudských ohľadov,výživný pokrm modlitby a reholnej výchovy.- Ak bol nejaký pozemok dlho neobrábaný,nestačí na nom sobrať trnie a zelinu,nestačí nepatrná starosť,ale treba dôkladne zorať.Tak je aj v srdci toho,kto vstúpil do noviciátu.Pôda nebola dlho obrábaná a preto je treba pustiť pluh hlboko.Keby sme ju nezorali,čo je možné dokázať len opravdivým a tuhým noviciátom,všetko ostatné vyjde na vnivoč.Len kedy - tedy zaorať je toľko jako neorať vôbec.Občasná nepatrná starostlivosť neobstojí.Pôda je príliš tvrdá.Sotva postačí na to jeden rok noviciátu.- Sv.Alojz hovorieval, že človek,ktorý sa k niečomu odhodlal má sa všemožne vynasnažovať vykonať to čo možno najlepšie.Hovorí:"Buď prácu neprevezmi,alebo ak si ju na seba vzal,vykonaj ju čo najlepšie!" ovládaný takými pocitami,vo svetských záležitostiach bol vraj svedomitejší,ako vo veciach Božích.Ty mu-

síš skutkom dokázať,jak je správnou táto zásada - musíš si ju osvojiť.Sv. Bernard hovorí:"Keď už začínaš,začni dobre!"

Dejiny našich noviciátov.

Dňa 6.júľa roku 1879.bol slávnostne otvorený noviciát našej Spoločnosti v San Benigno.A tu pre veľký počet zapísaných novicov musel sa roku 1886.rozdeliť na dva.V San Benigno boli nechaní novici remeselníci a do Folizzo sa prestahovali novici - klerici.

Nasledujúceho roku 1887 bol otvorený noviciát vo Valsalice.Behom asi tridsiatich rokov,ktoré nasledovaly po tejto udalosti až po dnes sa ustavične študoval praktický spôsob,aby bol noviciátu daný vždy lepší a lepší smer.V prvých šiestich rokoch nemali ešte písaných pravidiel,ale pokračovalo sa v praktikovaní konštitúcií a tak jak Don Bosko ustanovil

Medzi tým dobrý Otec /Don Bosko/ sám chodieval k magistrovi novicov, aby mu ukázal tie opravy na zlepšenie, ktoré pokladal k zavedeniu za vhodnejšie, aby mal jeden noviciát podľa svojho ducha. Potom dal napísať základné pravidlá. Tie pokračovaly v opravovaní a zlepšovaní ďalej a ďalej. Medzitým sa užívaly a praktizovaly v rôznych novicIátoch, ktoré boly otvorené, až konečne vyšly jako zdokonalené a vypracované. Noviciát už tak pravidelne ustanovený skoro potom obdržal zvláštne požehnanie sv. Otca PiaIX, veľkého nášho dobrodinca a nezapomenuteľného podporovateľa salezIánskeho diela. Pri jednej audiencii v ktorej prijal Don Boska na vigiliu veľkonočnú r. 1876., svätý Veľknaz žehnajúc zvláštnym spôsobom novicov, pripojil nasledujúce slová: "Novici sú mladé olivy, ktoré je treba pestovať; ale je treba aby tieto útle rastlinky dovolily záhradníkovi odrezať neužitočné korene, výhonky a oddialiť od nich burinu a črvotočinu čo by ich mohlo uviesť do záhuby. Tieto rastlinky maly by

riast samy svojou silou a potom priniest plody pre svojho pána.Beda,jestli by rastlina zostala nepeknou a nepriniesla plodov!Tým by sa odvrátila úplne od svojho záhradnika .Boh žehnaj týmto drahým novicom.Riaď ich Bože,a učin aby prinášali ovocie k večšej Jeho sláve."Potom v novembri toho istého roku 1876,ten istý Pius IX.,v svätej pamäti,vo svojej dobrote napísal vlastnoručne niekoľko slov pod adresu dopisu,ktorý /novici/ mu poslali.Vyjadril sa takto:"Boh nech vám žehná,o nežné rastlinky,vzrastajta však,aby ste priniesli mnoho ovocia vo vinici Pána"Takto požehnaný noviciát čím ďalej,tým viac rozkvital. Nadobudol ešte väčšieho rozsahu,keď 16.marca 1878.sv.Otec Lev XIII.pri prvej audiencii,v ktorej prijal Don Boska dávajuc zvláštne požehnanie noviciátu obrátil sa na nášho dobrého Otca s tymito slovami:"K novicom prirovnávam rastliny uzavrené v záhrade, Beda,ak sa poruší plot!Zlodejí vniknu

a všetko vykradnú. Teda nech sa doporučuje novicom, nádeji salezián skej kongregucie, utiahnutosť a cvičenie sa v tých cnostiach, v ktorých sa budú musieť cvičiť po celý život. Ak sa pečuje o ich zdravie: to je najsilnejším prostriedkom pre vykonávanie dobra voči sebe a voči blížnemu. Nech sa im často pripomína myšlienka sv. Jeronýma: "Nikdy nemysli na to, čím si bol vo svete, ani sa nikdy neuchádzaj o to, čo si tam mal, čo si užíval a čím si vládol pred vstupom do spoločnosti. Nech si urobia rozpočet získaných cností a nie tých, ktoré máme ešte nadobudnúť. Magister novicov má pokračovať s veľkou prísnosťou v tomto ohľade.

Konečne 12. marca 1893, v jednej veľmi významnej audiencii z sv. Otca, ktorú mal Don Rua s rôznymi predstavenými našej zbožnej spoločnosti, sv. Otec obrátil sa na prítomného magistra novicov a dodal: "Od novicov závisí väčšinou dobré, alebo zlé pkračovanie celej kongregácie. Treba dávať dobrý pozor, aby nikto nevstúpil do spoloč-

nosti,kto nemá dobrého ducha /smýšľanie/,Mnohí prichádzajú zo sveta a prinesú i svetského ducha:beda,keď tieto zárodky nebudú zničené od korena.Je veľmi potrebné,aby sa novici nechali viesť a tak si nadobudali ducha Don Boskovho;a ten,ktorý by sa nedal viesť a prispôsobovať,nech ihneď odíde a nech je hneď vymazaný z počtu zapísaných novicov.A konečne v tom,v čom zachováte ducha Don Boskovho všetko pôjde dobre,ale jakonáhle by ste sa vzdialili od jeho ducha,od jeho naučení,Boh by nežehnal viac a kongregácia by začala upádať.

Idúc za týmito vzácnymi napomenutiami toho,ktorý zastupuje Ježiša Krista na zemi dospelo sa k riadnému usporiadaniu novicioátu.Potom s milosti Božej vzrástol značne počet novicov,konečne boly otvorené iné domy noviciatske.A dnes,vďaka nesmiernému milosrdenstvu Božiemu,počet novicov sa zväčšil skoro na tisíc,ktorí su rozdelení v mnohých novicioátoch.

Obdivujeme preto dobrotu Božiu a každý z nás povďačný z celého srdca za požehnania, ktorými Boh v tak hojnej miere zahrnuje našu zbožnú spoločnosť. Každý z novicov nech sa postará, aby sa stával hodnejším v povolaní, ktoré obdržal a nech sa snaží, aby dával hojné ovocie pre život večný usilujúc sa to dosiahnuť všetkými silami. Modlime sa tiež k Pánovi žatvy, aby nám poslal mnohých dobrých robotníkov. Ty teda, o nežná rastlinko, ľahko sa budeš môcť stať lepšou a budeš s určitosťou sa cvičiť v tom, čo ti v ústrety prichádza to, čo je vyložené v tomto "Vade mecum".

Pamätaj si, že sú to všetko veci podľa ducha Don Boskovho a pričin sa, aby si sa stal hodným svojho povolania.

ooo
o
ooo

H l a v a V I.6

Prečo je veľmi dôležité dobre využit čas noviciátu.

Dôležitosť noviciátu pre Spoločnosť a novica.

Bolo by opovážlive ľahkomyseľne postupovať vo veciach veľmi dôležitých. Práve preto Cirkev,jako múdra a starostlivá matka ustanovila,aby sa vstup do reholného stavu bral ozaj vážne. Reholný stav je najvznešenejší,najdôležitejší a najdokonalejší stav.Kým vstúpi niekto do neho,musí sa aspoň jeden celý rok pripravovať v noviciáte. Noviciát sa musí prežiť celkom vážne a bez jakejkoľvek inej starosti.Všetka starosť novica má byť len to,aby dobre začal svätý život,ktorý bude v budúcnosti viesť.Nič nepodporuje tak udatnosť vojska jako správny výber a

dobrý výcvik nováčkov. Budúcnosti kongragácie nič neprospieva lepšie než dobrý noviciát. V nom sa kladú pevné základy a to základy nadprírodzenej budovy dokonalosti. Zkúsenosť učí, že reholníci zostanú obyčajne cez celý život takými, jakými sa stali v čase zkúšky. Tento rok noviciátu bol ustanovený aj pre teba. Teraz máš všetko po ruke, aby si môhol dobre rozjímať, modliť sa a konať úspešne spravodanie. Len hľaď, aby so dobre využil tohoto času. Potom sa ti ľahúčko pôjde po celý život. Keby si nekonal dobre noviciát hrozí ti nebezpečenstvo, že aj sľuby na konci roku složíš ľahkomyseľne a bez dostatočnej prípravy. Samozrejme, že ich potom ani nezachováš. Najprv sa musíš úplne presvedčiť, že rok noviciátu je pre teba najdôležitejším z roku života. Vedz, že od toho závisí nielen pokrok v tomto prvom rpku reholného života ale celého života vôbec. Všetci veľkí reholníci a učitelia života tvrdia /jako aj sv. Don Bosko. často opakoval/

"Jaký novic, taký rehoľník." "Čo v noviciáte zaseješ, to budeš žať po celý život." V noviciáte si jako mladý stromček. Ak sa zohne teraz, tak sa už nikdy nenarovná. V noviciáte sa kladú základy tvojej duševnej stavby. Ak budú základy slabé, dom spadne na kopu. Čím bude vyšší, tým skôr sa sruti a tým väčšia bude katastrófa. Toto znamená, ak bol niekto v noviciáte horlivý celkom bezpečne môžeme dúfať, že i po sľuboch bude sa vyznačovať pravou a stálou horlivosťou. Kto by však noviciát prežil nedbale a vlažne, ten to bude cítiť po celý rehoľný život. Ak možno niečo pridať k zmienenému príslovíu, podotknem len toľko, že skoro vždy horlivý novic v počiatočnom nadšení vytrva. Ale veľmi zriedka, ba nikdy sa nestalo, aby sa z vlažného novica stal horlivý rehoľník.

Veľmi poučné a vhodné je podobenstvo o zrne. Zrno, ktoré padlo na cestu vôbec nevzišlo, lebo vtáci nebeskí ho pozobali. Iné padlo na pôdu kamenitú

a sotva vzišlo, hneď uschlo, lebo nemohlo dobre zapustit korene. Iné padlo medzi trnie, vzrástlo, ale neprinieslo úžitku, lebo trnie ho udusilo. Iné však padlo na dobrú pôdu a jedno prinieslo tridsat-násobný úžitok, druhé šestdesiat-násobný, iné do konca stonásobný. V noviciáte sa tiež rozsieva slovo Božie. Rozsieva sa zaiste dobré zrno. Naučenia sú predsa výborné, ale jak to, že niektoré neprinášajú vôbec žiadného úžitku. Iné veľmi málo a na konieo zriedka ktorý sa stane svätým. To všetko pochádza z toho, jak je pripravená pôda vlastného srdca. Život reholný závisí od toho jako si pripravíš v noviciáte srdce pre dokonalý život. V tom istom roku, keď bol Don Beltrámi v noviciáte vo Foglizzo bolo iných 8o novicov. Všetci dostávali tie isté pokyny a mali po ruke tie isté prostriedky. A jak to, že len on pokročil tak úžasne v ctnosti? Ostatní zostali prostrednými, ba niektorí svoje povolanie opustili. Don

Beltrami dôkladne pripravil svoje srdce a slovo Božie padalo na dobrú pôdu. To isté počuli oni, to isté počúvaš aj ty. Priprav si dobre svoje srdce jako si ho on pripravil a staneš sa tiež svätým.

Prvé dôjmy tak mocne pôsobia na človeka, že ich skoro nikdy nezabudne. Sv. Bonaventúra hovorí: "Formam quam primo quis recepit, vix deponit." Keď si teda navykneš správne sa vzdelávať zovnútorne i vnútorne v dobe, ktorú máš prežiť v noviciáte a študentáte jako v rokoch formácie reholnej výchovy, tak si zachováš na celý život reholného ducha, ducha zbožnosti, smysel pre poriadok, usilovnosť v práci, láskavú povahu tak, jak si to osvojíš. Niekedy sa snáď na čas zabudneš, zanedbajúc svoje povinnosti, ale ver, že časom znova nadobudneš minulej horlivosti. Za to môžeš ďakovať inštiktu, ktorý si si vypestoval. Celkom opačne by sa ti viedlo, keby si bol v noviciáte nedbalým. Skrivený stromček možno snadno narovnať dokiaľ je mladý. Keď ho však necháš rásť s jeho chybou, po-

drží si ju navždy a skôr ho zlomíš, než by si ho narovnal. Podobne od toho, či nadobudneš dobrých, či zlých návykov, závisí väčšinou smer ďalšieho života.

Často sa rozpamätúvaj na slová sv. Bonaventúru: "Kto na počiatku nového života, ktorý si volí, pohŕda disciplínou, ťažko sa jej pozdejšie poddá. Ťažko sa zmení niečo na duchu, keď sa už ustáli!" Snaž sa preto všemožne hneď od tejto chvíľky navykat na zbožné a krásne zvyky, ktoré ti dobrá kongregácia predkladá. Budú sa ti možno zdať i drsnými, ba dokonca - a to veľmi snadno - budú odporovať tvojej prírodzenosti. Ale pamätaj, že len to ti bude osožit pre život a pre večnost.

Kde - tu v noviciáte zdá sa niečo nepochopiteľným alebo bezvýznamným. Ty si to váž jako hocjaku inú dôležitú vec. Samo o sebe sú to maličkosti ale súhrnom je to veľmi dôležité. Hľa jaká je nepatrná kvapka vody. Ale voda, ktorá hasí tvoju žížeň, ktorá smý-

va tvoju špinu, ktorá zavlažuje polia a zúrodňuje ich, tá istá voda pozostáva zo spústy kvapok. Tak aj súhrn toho, čomu sa naučíš v noviciáte: Jednotlivosti sa zdajú nepatrné, ale práve v noviciáte sa čerpá pravý saleziánsky duch, z noviciátu vychádzajú ľudia naplnení duchom kongregácie. Preto musíš veľmi milovať noviciát aj tie najmenšie dobré noviciátske obyčaje.

"Particula boni doni non te praetereat" hovorí k nám Pán /Ecc. XIV, 14/. Chrán sa zanedbať hoci aj maličkosť. Boh by ti tak umanšil svoju milosť a ty by si následkom toho umenšenie milosti zajtra zameškal ešte niečo väčšieho a Boh za trest ešte viac by umenšil svoju milosť a ty by si upadal z poklesku do poklesku a na koniec by si sa octnul v priepasti. Kým však budeš starostlive plniť maličkosti, každodenne rozmnoží Boh svoje milosti a ty, bez toho, že by si sa to uvedomil, budeš postupovať z ctnosti do ctnosti.

Hneď na začiatku noviciátu si urob predsevzatie, že presne zachováš i tie najmenšie pravidlá. Ničoho nezanedbávaj. Nič nie je nepatrná, čo sa môže ľúbiť Bohu a osožiť nám pre život večný. Veľké ctnosti vyrastli z maličkých a nepatrných, Každodenné maličkosti sú tkanovom nášho života, sú akoby potôčkami, ktoré ním pretekajú. Zriedka kedy môžeme obetovať Bohu veľký peniaz, splácajme teda malými. Všetko záleží v hojnosti lásky, ktorou vykonávame nepatrné veci, lebo láska všetkým dodáva ceny. Sv. Augustin hovorí: "Maličkosti sú istotne malými, ale je veľká vec verným byť v maličkostiach!" Zapamätaj si to!

Tri ctnosti sv. sľubov a naše ideály.

V noviciáte musíš najmä zasadiť dobre tri ctnosti sv. sľubov a oné tri vedúce myšlienky, ktoré sú pre nás charakteristické a síce: Stále sa usi-

lovať o svoje zdokonalenie, nadobud-
núť veľkej horlivosti po spáse duší,
osvojiť si horúcu lásku k mládeži,
najmä chudobnej a opustenej. Keď ned-
báš príliš o sľuby a nevštepíš si do
srdca tieto tri vedúce myšlienky, nik-
dy si ich už nevštepíš, hoci by si po-
tom žil aj sto rokov. Je síce pravda,
že na svojom zdokonalení musíme pra-
covať po celý život, Ale prácu treba
začať hneď v noviciáte, v budúcnosti
sa rozvinie, rozšíri, upevní; ale všetká
námaha by bola márna, keby si teraz
nezačal. Celkom neužitočná by bola
práca roľníka na poli, keby zrno bolo
zlé, alebo keby nebolo zasiaté v prí-
hodnom čase, alebo bez potrebnej obo-
zretnosti.

Milovať kríž.

Musíš dôkladne pochopit, že život
reholný záležív nasledovaní Pána Je-
žiša, nech ide kamkoľvek. Musíš byť
odhodlaný riecť: "Sequar te quocumque
ieris". Ale neklam sa, však dobre vieš,

že Pán vystúpil až na kalváriu a tam sa nechal ukrižovať. Stať sa reholníkom znamená ukrižovať sa s Kristom. Tri sľuby sú jako tri klince, ktorými sa pribiješ na kríž. Cítiš k tomu silu - odvahu? Bojíš sa bremena, ktoré ťa čaká? Ježiš je s tebou a pomôže ti! Ustupuješ? Ježiš sa uspokojí skôr s niekoľkými veľkomyseľnými než s mnohými, ale malovernými. Najmä pri vstupe do rehole treba jesňať ako Gedeon. Gedeon má mnoho vojakov, ale bojazlivých. Z rozkazu Božieho Gedeon káže, aby sa bojazliví vrátili domov. Mnoho ich odišlo, ale predsa ich zostalo ešte dosť. Boh rozkazuje, aby Gedeon podrobil ešte zkúške a zostalo ich ešte menej. A s touto troškou zachránil Boh národ vyvolený. Vžime sa do tejto udalosti! Lepšie je, aby nás bolo menej zdatných ako mnoho zlých - vlažných. Pre Boha, kiež by sa nikdy nepovedalo o nás čo povedal Izaiáš: "Multiplicasti gentem, et non magnificasti laetitiam/IX, 3/. Opakujem: Lepšie menej a svätých, než mnoho a vlažných.

Čo neučiníš teraz, pozdejšie nebudeš môcť.

Nech ti je toto výstrahou a zároveň i povzbudením, aby si dobre konal noviciát. Čo nevykonáš v tomto roku, v budúcnosti to nedokážeš. Ak teraz, pri toľkých konferenciách a povzbudzovaný množstvom príkladov a pri takej starostlivosti nepatrne pokročíš, jak to bude vypadať až budeš mať menej prostriedkov pri práci v božných domoch a najmä keď nakdeš na všetkých stranách prekážky každého druhu? Počuj toto, jako by k tebe hovoril Don Bosko: Teraz, keď si v noviciáte máš dosť času aby si ho využil k svojmu duchovnému pokroku. Máš množstvo prostriedkov, ktoré ti dopomáhajú, lebo predstavení myslia len na to, jako ti pomôcť, čo je hlavným ich zamestnaním. Máš pred sebou iných vzorných novicov. Hlavnou ich snahou je posvätiť sa. Príklad ich musí pôsobiť tak na nás, že hoci by si

bol jak vlažným,keď žiješ ustavične s ľuďmi,ktorí sa celkom oddali ctnostnému životu a robia v nom značný pokrok,není temer možné,aby si sa neprebral zo svojej vlažnosti.Mimo toho,zbavený svetských starostí,nič ti neprekáža v pokroku.Ba naskytá sa ti tisíc príležitostí pokročit v ctnosti. Teda,ak tu,kde sa o iné nestaráš iba o svoje sebazdokonálenie a o pokrok c ctnostich,ak teraz nečiníš pokrok a nestaviaš si základ zbožnosti,čo bude,ak sa ti srdce naplní storakými záležitostiami,ktoré ta budú rozptyľovať?Ak teraz,majúc také pohodlie, toľko možností a pomoci,ak predsa nekonáš svedomite svoje povinnosti, svoje pobožnosti,a keď nekonáš presne čo sa ti uloží,čo bude s teba,keď budeš na pálí práce,v úrade a pri rôznych zovnajších zamestnaniach?

Využij preto drahocenný čas.

Zle prežitý noviciát je pravým nešťastím,ktoré sa ťažko napraví.Usiluj

sa teda jako len môžeš.Využij opravdu tento drahocenný čas,ktorý ti Pán Boh poskytuje.Buď presvedčený,že snáď už nikdy nebudeš takého pohodlia k práci pre duchovný pokrok.Zásob sa pre celý život!Neztracaj ani dna ani hodiny!Najmä tu nech platí:Každý okamih času je poklad!" Poslúchni ma a bude z teba dobrý salezián a Boh si ťa vyvolí ku spáse mnohých duší. Stále sa povzbudzuj heslom sv.Bernarda:"Ad quid venisti?" "Načo si sem prišiel?,Aby si plnil svoju vôlu?Nie! Aby si užíval?Nie!Prišiel si,aby si snadnejšie,a s väčšou istotou spasil svoju dušu v stave,v ktorom všetko hovorí o Bohu,kde všetko vedie k Bohu,kde sa všetko robí v mene Božom. Prišiel si sa stať reholníkom a to znamená dokonalejšie žiť,užšie sa spojiť s Bohom.Prišiel si sa kajať za svoje hriechy,Prišiel si sa stať svätým,aby si služil na väčšiu slávu milosrdenstva Božieho.Kto vie,či ťa Boh nechce použiť ku spáse množstva ľudí,keď budeš vyučovať náboženstvu chlapcov všetkých spoločen-

ských tried a veku, alebo v školách denných a večerných, vo sviatočných oratóriách? Alebo nemáš spasiť mnohé duše jako duchovný vodca kázaním, tlačou alebo na misiách? Kto vie, či nemá byť Boh skrze teba oslávený neobyčajne životom skrytým v modlitbe a utrpením, jako požadoval od Don Beltramiho. Alebo v nemocnici, buď v lazarete malomocných jako Don Unia! Ty sa len všemožne snaž spoltpôsobiť! Ach, neľutuj obetí, ktoré si priniesol, aby si sa pevnejšie spojil s Bohom. Hoci by spomienka na ne bola veľmi bolestná, obetuj sa odhodlane Bohu, že si ochotný znovu ich priniesť a keď bude treba ešte väčšie, len aby si mohol vytrvať v živote pre ktorý si sa rozhodol a zodpovedať povolaniu Božiemu.

Aby si sa oduševnil a všetko konal s týmto zápalom s dobrým úmyslom a so zmienenou vytrvalosťou, hlboko si vryj do srdca významné naučenia Božského Spasiteľa, že totiž len jedno je potrebné: "Porro unum est necessarium" /Luc. X, 42/. a iné: "Čo prospeje človeku, keby aj celý svet získal, ale na

duši svojej škodu utrpeť?" /Mat.XVI, 26/. V tvojom noviciáte sa jedná o to jediné potrebné, o tvoju večnú spásu. Nad to není nič dôležitejšieho, nič významnejšieho a všetko ostatné je márnosť; skutočne nič iné, len samá márnosť. Mysliet na niečo iné je skutočne práca do vetru vyhodená; Pominie divadlo tohoto sveta a všetka jeho sláva jako poľný kvet, jako tráva uschne a kvet opadne. "Keď budeš mať toto vždy na zreteli, ľahko snesieš ťažkosti, ktoré so sebou prináša rehoľný život. Žiadna obeť nebude ti príliš ťažkou, žiadne víťazstvo nad sebou samým nebude sa ti zdať draho zaplateným a ty vytrváš vo svojom povolaní a budeš mať život večný.

H l a v a VII.

Prvá zovňajšia starosť novicov.

Nútnosť zovňajšieho poriadku.

Vo všetkých dielach Stvoriteľa je

obdivuhodný poriadok,keby však na okamih bol porušcný nastane ohromný neporiadok,Všetko by sa obrátilo v chaos a zmätok.Ten istý poriadok musí byť ideálom reholného domu a najmä ideálom domu študentátu a noviciátu.Beda,jak porušíš i nepatrne tento poriadok! Všetko by sa srútilo a obrátilo v zmätok a nebolo by už pravého života.Preto ty,ktorý si prišiel do noviciátu usporiadat svoj život,aby si sa celkom ľúbil Bohu,ty musíš dbat,aby si bol poriadný i vo svojom zovnajšku,aby si sa celým srdcom vžil do poriadku domu.Práve týmto zovnajším poriadkom navykajú si chlapci odôvodnenému zákonu povinnosti,práve usporiadanou káznou vyučovania je úspešnejším a môže tak poslúžit potrebám života.Vedz,že práve zovnajší poriadok napomáha odstránit,čo by prekážalo k tvojej správnej reholnej výchove.Snaž sa usilovne a s láskou prevádzat naučenia,ktoré si tu počul.

Všetkého sa zbav.

Vstupujúc do noviciátu, odovzdaj hneď predstavenému peniaze, drahocenné predmety, známky, kolky a každú nepotrebnú vec. Ak si prv žil trochu svetácky a keby si ešte mal cigary, tabák, likéry, vonavky a podobné veci, zbav sa ich hneď a buď svedomitý a neponechaj si z penazí ani haliera. Odovzdaj to úprimne a zo srdca, neukrívajúc ani špendlík, aby si mohol svoj noviciát začať čo najlepšie, umrtvujúc hneď od začiatku prírodzenú naviazanosť na veci tohoto sveta, naviazanosť, ktoré by ti otrávila celý rok a prekážala pokroku v otnostiach.

Kto by mal snáď pred vstupom do noviciátu zvyk šnupať tabak, fajčiť, popíjat likéry a p., nech sa pousiluje vykorenit to hneď zpočiatku. Kto prichádza z rodiny jemnej, panskej, navyklej na pomády, kosmetické prostriedky, vo-

ňavky,voňavé mydlá,nech hneď zanechá tieto jemnosti a často zbytočné veci nech sa hneď vynasnažuje prispôsobiť spoločnému životu,domácemu poriadku, aby sa v ničom nelíšil od iných.Nech si nedovoľuje žiadnych zvláštností, hoci mu boly od predstavených ochotne dovolené.Naopak s veľkou chuťou snaž sa prispôsobit vetkým domácim prácam,hoci by boly i nízke a hrubé, jako by si vždy bol zvyklý slúžiť a nenechaj si od nikoho posluhovat.Keď vstúpil do noviciátu sv.Alojz a videl že iní novici majú šat z drsnejšej látky,ako mu pripravila matka,naliehave prosil predstaveného,aby mu dal biret i talár jako majú ostatní novici.Tým sa neuspokojil,ale majúc modlitebné knihy so zlatorezom,dosiahol výmeny za knihu ošúchanú a podobne zbavil sa všetkého,čo si priniesol nechtiac si podržať ničoho,čo by zavánalo svetom.Ó,snaž sa aspoň v tom nasledovat a napodobit sv.Alojza.

Odovzdaj hneď prestavenému soznam

kníh;ktoré máš.Tiež ochotne odovzdaj všetky knihy,ktoré sa mu zdajú neužitočnými,nevhodnými alebo zbytočnými.Dobre si zapamätaj,že nei v dome dovolené niečo darovať,prijať alebo rozdávať bez dovolenia predstaveného. Nestačí,aby si bol slobodný od všetkého čo máš so sebou,ale rozpomen sa i na to,či nemáš niečo doma,alebo inde čo by ťa mohlo znepokojovať,alebo jakokoľvek ti uškodiť.Vtedy sa pokor najprv pred Pánom Bohom a usiluj sa odtrhnúť svoje srdce od toho.Potom dohodmúť sa s magistrom čo máš robiť, všemožne sa vynasnaž zbaviť sa tých vecí a starostí i zodpovednosti buď prostredníctvom iných osôb,alebo písomne.Poviem ti len toľko,aby si sa spoliehal celkom na magistra a direktora,ktorí posúdia či je to vhodné pre tvoj pokrok a zdravie,alebo nie.

Zovňajšie styky.

Nakoľko je to len možné,nech no-

vic nehovorí so žiadnou cudzou osobou. Podobne sa nech nedovolí, aby niekto s ním rozprával. Ak však treba, len v prítomnosti niektorého prestaveného, alebo s výslovným jeho dovolením. Keby si mal príležitosť hovorit s cudzími osobami, zaopatrí si predom dovolenie. Keby sa však stalo, že by si nemal k tomu času, aby si dotyčných neurazil, prehovor len to nejnutnejšie a potom hneď sa odober k magistrovi a vydaj počet zo svojho jednania a povedz, o čom si s nimi hovoril. Cvič sa hneď v prvých mesiacoch noviciátu ovládať svoj jazyk. Pripomínaj si často slová sv. Jakuba apoštola: "Kto jazykom nehraší, je mužom dokonalým." Učiníš dobre, keď budeš jako streľnú modlitbu občas opakovat verš žalmu: "Pone Domine, custodiam ori meo, et ostium circumstantiae labiis meis. Non declines cor meum in verba militiae" /Ps. CXL, 3-4/, t.j. "Stráž Pane, ústa moje a postav dvere bdelosti rtom mojim, aby z úst

mojich nikdy neuniklo slovo špatné! Počas noviciátu u nás sa nezakazuje písať dopisy. Ale nepíš často. Píš len vtedy, keď to slušnosť, alebo iné dôležité dôvody vyžadujú. Nikdy neodosielaj ani neprijímaj listy, ktoré neprešly rukami prestavených. Nikdy nečítaj dopisy prv, ako ich p. magister videl, keby jakokoľvek prišly. Dávaj pozor, aby si nehovoril ani nepísal o veciach a zvykoch, týkajúcich sa výhradne noviciátu, alebo kongregácie. Dokiaľ si v noviciáte, nehovor, že si saleziánom ani sa tak nepodpisuj!

P o b o ž n o s t i .

Spoločné modlitby sa modlí opravdu dobre, zvoľná, slová vyslovuj jasne, zreteľne a pobožne. Vynasnaž sa, aby tvoj spev bol vážny, ceremonie dôstojné, chovanie skromné. Nezdvíhaj preto príliš hlas pri modlitbách, ale ani

nemlč. Nešepoc, keď sa ostatní modlia alebo spievajú. Hľaď, aby si vedel dobre ceremonie a konaj ich rád a so záujmom. Ustavične dávaj na seba pozor, aby si nikdy nezaspal v kostole, alebo na konferencii.

Poslušnosť.

Buď tak poslušný, že na prvý úder zvonca si pripravený ísť kam ťa volá povinnosť. Hneď ráno jako vstávaš, keď si učinil znamenie kríža a obvyklú strelnú modlitbu, obetuj Bohu práce celého dňa a najmä si urob predsavzatie, že celý deň chceš prežiť v spojení s Bohom. Sľub mu, že pri všetkých prácach chceš zachovať dokonalú skromnosť a vo všetkom konať len poslušnosť. Zaumien si aj, že nedáš ani najmenšieho zlého príkladu, nedbalosťou v povinnostiach. Zaumien si tiež, že sa ani kroky neopozdíš k niektorému spoločnému úkonu, leb one-

skorenie pôsobí vždy nejaký neporia-
dok.

Čistota a poriadok.

Dbaj tiež o čistotu, lebo ona napomáha poriadok. Preto nech je tvoje lôžko vždy dobre ustlané. Nemaj pod ním ničoho, čo by prekážalo čisteniu. Maj v poriadku aj svoje knihy, stránky čisté a nič nehádž pod lavice. Nezašpin si atramentom prsty. Nečisti si pero o šaty. Nešúchaj po múroch, alebo po obrazoch a mapách, ktoré sú azda na nich povešané. Nikdy nepľuvaj na dlážku spálne, študovne, školy a tým menej v kostole. Nenos roztrhané šaty. Netrp na sebe ani rozodraných rukávov. Oblek si daj hneď opraviť a tak aj dlhšie potrvá. To isté platí aj o obuvi, ktorú máš mať vždy očistenú a nikdy nie rozviazanú. Aj biret maj dobre na hlave a nie naopak alebo príliš vzadu. Treba venovať viac starosti aj o klobúk, keď vychádzaš z domu. Zachovávaj dobre rady

a nežeň sa alebo neutekaj po mestských uliciach.Pozdravuj vždy uctive predstavených a hovor s nimi vždy s hlavou obnaženou,dokiaľ ti nedajú pokyn, aby si sa pokryl.So svojími spolunovicmi jednaj zdvorile a mierne.Bedli,aby si mal vždy dosť lásky oproti ním.

Zovňajšie chovanie.

Kráčaj po špičkách,keď vstupuješ do kostola,školy,alebo študovne,keď su už ostatní vnutri.Podobne ,keď kráčaš po chodbe,keď iní sa modlia, alebo študujú v priľahlých miestnostiach,najmä ale večer po modlitbách, a ráno pred vstávaním.Nebúchaj nikdy dverami ani oknami.Tvoja chôdza nech je vždy vážna a neprahnaná.Neprechádzaj sa s priateľmi zavesený o ich rameno,alebo držiac sa za ruky,ani ruky nenos vo vačkoch.Vôbec celé tvoje počinanie nech je dôstojné a skromné.Je už čas zanechať detské spôsoby, ktoré snáď nebijú do očú v rodinách

a v ústavoch, ale neslušia mladíkovi vážnemu, jakým má byť každý novic. V hre buď celkom veselý, slobodný ale zase nebuď rozpustilý. Neskáč do blata, neprehovor urážlivého slovíčka. Hnevlivé odporovať sa na teba nesluší.

V j e d á l n i .

Pri jedle si zachovaj miernosť, skromnosť a slušnosť. Uplatnuj pravidlá zdvorilosti a pokiaľ len môžeš, nenechávaj po sebe na stole odrobinky chleba. Pozorne počúvaj čítanie a nerob lomozu najmä na začiatku, aby všetci počuli čo sa číta. Cez čítanie nerozprávaj. Keď je potom dovolená hovoriť, nekrič veľmi, ale sa rozprávaj mierne. Dávaj pozor, aby si sa pri čítaní nedal strhnúť k prejavom veselosti alebo nesúhlasu, alebo aby si opravoval čítajúceho. Keď ty čítaš a opravili ťa, kľudne to opakuj. Pripomeň si tu sv. Tomáša Aquin., ktorého nesprávne opravil predstavený. Podrobil sa k výslovnosti docere miesto docére jako bol

čítal.Keď mu potom ktosi dôverne dohováral,odpovedal:"Záleží málo na tom vysloviť dlho alebo krátko jedno slovo.Ale veľmi záleží na tom,ako sa vieme pokoriť a poslúchať.Lepšie je porušiť pravidlá gramatiky,jako pravidlá zdvorilosti.

Z d v o r i l o s ť .

Už poznáš našich hlavných patronov nášho sv.otca Don B o s k a a sv.Františka Saleského.Boli opravdivými vzormi láskavosti a zdvorilosti. Aj ty čoskoro budeš musieť jednať a osobami každého stavu.Usiluj sa preto naučiť sa pravidlám zdvorilosti v roku zkúšky.Pokladaj si za povinnosť uplatňovať ich presne v praxi.Pamätaj si jedno z onýchznamenitých výpovedí sv.Františka Saleského:"Slušnosť je ohradou lásky".

H l a v a V I I I .

Ešte iná starosť o zovňajšok u novicov.

Dobré chovanie.

K dobrej reholnej výchove novicov nestačia všeobecné pravidlá, jako sme ich dosiaľ dali. Je potrebné vyložiť, jak si prakticky počínať pri jednotlivých úkonoch cez deň i po celý rok. Presnosť v maličkostiach tvorí časom mladíka dokonale ochotného ku všetkému dobrému po celý život. Myslím preto že je užitočné naznačiť tu, jako si prakticky počínať pri niektorých príležitostiach, ktoré sa behom dňa, alebo roku naskytnú. Spomeniem niečo, jako sa treba zachovať v kostole, pri rôznych verejných úkonoch, návštevách, prechádzkach, sprievodoch atď. Hlboko do srdca si vštep, že zovnajší poriadok, hoci nie je pravým a posledným

cieľom, veľmi potrebuješ. Teba samého zachováva vo vnútornej sobranosti. Ba napomáha ti k dokonalosti. Svojim zovnajškom, ako dobrý reholník, si povinný ostatným ľuďom dávať dobrý príklad. Preto dávaj dobrý pozor, čo ti tu na krátke spomeniem.

V k o s t o l e.

Vtlač si hlboko do srdca chovať sa v kostole s veľkou úctou a svätou bázňou. Boh rozkázal Izraelitom, aby vstupujúc do chrámu boli preniknutí strachom a hrôzou. O čo viac chce, aby boly v úcte jeho chrámy, ktorých židovský chrám bol iba predobrazom, iba tieňom. Zaiste v našich chrámoch sídli Boh svojou velebnosťou, zvláštnym spôsobom. V nich počúva prosby, ktoré k nemu vysielame. Z chrámov rozsieva svoje požehnanie svojou Božskou pravicou. V chrámoch je Ježiš skutočne prítomný, jako v nebi, obklopený anjelmi a vždy ochotný prijímať našu poklonu a zahrnuje nás svojou priaznou. Práve preto

svätí celé hodiny dňom i nocou strá-
vili v chráme,kde zakusovali všetku
potechu.Don Beltrami-ho práve ona
úcta a svätá bázeň údržala v zbožnom
vytržení ducha celé hodiny pred svä-
tostánkom.Tu sa modlil;obetoval raz
kľačiac,inkedy ležiac na zemi na
znak hlbokého klanania.Po príklade
týchto veľkých vzorov,má byť chrám
rozkošou novicov.Majú v nom dliet s
podobnou úctou,jako by boli v nebi,
Majú byť sobraní,neprehovorit ani len
jedného zbytočného slovíčka a svoju
myseľ nezamestnávať žiadnou svetskou
myšlienkou.Vzpomente si čo zvolal
Jakub,keď sa prebudil zo sna,v kto-
rom videl tajomný rebrík,ktorý sa
týčil zo zeme do nebies a po nom vy-
stupovali a sostupovali anjeli.Napl-
nený hrôzou z prítomnosti Božej celý
sa triasol a zvolal:"Oh!quam terribi-
lis est locus iste!Non est hic aliud
nisi domus Dei et porta coeli"/Gen.
XXVIII,17./.Opravdu chrám je domom

Božím, odkiaľ bez ustania vystupujú do neba anjeli, aby predkladali naše modlitby a sostupujúc s neho, aby nám priniesli požehnenie nebies. Len sa vžite do pocitov, ktoré ovládaly kráľa Dávida, keď volal: "Introibo in domum tuam; adorabo ad templum sanctum tuum, in timore tuo" /PS. V, 8/. A inokedy zas: "In cospectu Angelorum psallam tibi: adorabo ad templum sanctum tuum et confitebor nomini tuo" /Ps. CXXXVII, 2/.

Naplnení pocitani úcty a svätej bázne, hľaď, aby si vstúpil do kostola čo najsobranejšie, vážne, v duchu klanania so sklopenými očami a sopiatými rukami. Omoč ruku do svätenej vody a keď vstupuješ v rade, podaj ju aj druhovi, ktorý vstupuje s tebou. Dôstojne si pokľakni - ak idete v rade, tak razom so svojím spoločníkom. Keď si došiel na miesto, pomodli sa nejakú inú modlitbu, dokiaľ sa nezačnú spoločné modlitby, alebo cirkevné obrady. Veľmi sa chrán prejavit na sebe núdu alebo roztrpčenosť, ak sa meškáš, alebo sa niečo pochybilo.

Bolo by urážkou pre posvätné miesto, keby si tam vstupil jako nejaký streštenec, rýchle, so vztýčenou hlavou, s očami sem - tam blúdiacimi a so svesenými rukami. Tiež, keby si si nevzal alebo nepodal svätenej vody podľa toho, či pri vstupe, alebo pri odchode si na strane svätenička, či na druhej strane. Podobne, keby si nečakal na druha k spoločnému pokľaknutiu. To sú neúctivé spôsoby, ktoré dávajú špatný príklad a svedčia o tom, že nemyslíš na pritomnost Pána Ježiša a nechápeš posvätnost miesta, na ktorom sa nachádzaš.

Aby si si navykol držat sa opravdu dobre a celkom sobraný v kostole, čo sa týka zovnajšku i vnútra, prospeje častejšie pomyslet, že v kostole nás obklopujú anjeli a svätí. Musíš byt najmä preniknutý skutočnou prítomnostou Ježiša. Pripomen si často, že on je sudcom živých i mŕtvych, že stonásobne odmení úctivé a vrúcne modlitby. Naopak, že prísne potrestá každú nedba-

lost,ktorej sa kto dopusti v jeho svätyni.Stráž sa,aby si si nezaslúžil korbáča,ktorým Pán Ježiš vyhnal znesvätiteľov chrámu jeruzalemského.

Cirkevné sprievody.

Takmer v každom meste,kde je dom noviciátu,alebo študentátu treba sa súčastnit nejakého verejného prôvodu.Niekedy to môže byt i pohrabný sprievod.To sú významné úkony,ktoré treba predvídat a usporiadat.Očakávajúc v kostole,až príde na teba rad, aby si vyšiel,hľaď zachovat držanie vážné a pobožné a nebuď rozptýlený. Dobre je mysliet na Pána Ježiša,Najblahoslavenejšiu P.Máriu alebo svätého,ku ktorého pocte sa prôvod koná.Nicobzeraj sa sem - tam,aby si každého videl,kto prechádza,neusmievaj sa,ani si nevymienaj slová;to by zaslužilo pokarhania.Dokiaľ nie je čas, aby si vyšiel kľač a modlí sa.Keby bolo treba dlhšie čakat,môžete stát,alebo aj sediet dľa pokynov p.asisten-

ta,ale neprestaň sa modliť,alebo čítať nejakú peknú knihu,ktorú si máš vždy zaopatriť.

Treba sa súčastniť procesií v duchu ľútosti a pokory,aby si usmieril Spravodlivosť Božiu,aby si utíšil Boží hnev a svolal na seba veľké Jeho milosrdenstvo.Treba zachovať sobranosť i v zovnajšku.Kráčaj vážne, so vzpriameným telom,spievaj s ostatnými.Oči maj sklopené,aby si videl len na niekoľko krokov pred seba.Neobzeraj sa jako vlk.Nikoľko len môžeš nedávaj sa na obrazy,okrasy v kostole,alebo na ulici,ani na ľudí,ktorí stoja u okien,ani na okoloidúcich, ale hľaď na posvätný obrad,ktorý sa koná.Touto skromnosťou a sobranosťou si zaviazaný Bohu,sebe samému,svojej kongregácii a svojmu blížnemu.Bohu si preto povinný,lebo táto procesia, jako verejná modlitba,vyžaduje,aby si sa jej súčastnil s úctou k Jeho Božskej velebnosti.Túto úctu nemožno ináč prejaviť ani uchovať,iba skrom-

nou sobranosťou. Keď sa vynáša triumfálne najsv. Sviatosť, tak by si sa mal chovať, jako serafíni, ktorí v nebi obklopujú trón Božskej velebnosti.

K sebe samému si povinný zachovať skromnú sobranosť, aby si sa totiž nevydával pokušeniu. Veru musíš sa obávať, keď pripúšťaš voľnosť svojmu zraku. Medzi spustou ľahostajných vecí a uprostred ohromného davu, najde sa predmet schopný vyvolať nebezpečný dojem v mysli a obrazotvornosti. Stav reholný, ktorý je stavom sebazapierania a umrtvovania, vyžaduje, aby sme tie ctnosti aj uplatňovali i vo verejnosti, kráčajúc v posvätnom prôvode. Ovládať svoj zrak, mať sklopené oči a odoprieť im uspokojenie, ktorého im môže poskytnúť pohľad na milé predmety, to je zaiste nie snadné. Ale, keď to dokážeme, je to veru záslužné a spásonosné umrtvovanie, ku ktorému sa naskytá príležitosť na každom kroku. Je to na česť celej spoločnosti, keď dokážu členovia umrtvovať sa takým chovaním.

Konečne náš blížny čaká od nás

také chovanie. Svetáci a práve tí najľahostajnejší nemôžu pochopiť ani omluviť, keď pochybia reholníci v sobranosti. Pohoršia sa tak, že to hlasite poznamenajú cez procesiu a naopak povzbudia sa, pri pohľade na komunitu, ktorá sa tak dôstojne chová. Stalo sa dokonca, že ktosi bol tým tak pohnutý, že sa obrátil a pohrdol klamnými heslemi sveta, zanechal ich a stal sa reholníkom. Práve tak horlivý reholník ďľa výroku sv. Pavla je lúbeznou vôňou P. Ježišovi a príkladom svojmu blížnemu, jako roztržitý, neskromný reholník býva často príčinou pohoršenia.

Aby si mohol zachovat sobrané chovanie a aby si bol ďaleko od každého prehánania, je užitočné, aby si cez procesiu okrem pobožného spevu, keď treba vyplnoval čas, vnútorne sa zaoberal nejakou svätou myšlienkou, jako na prítomnosť Božiu, aby nás celkom preniklá, alebo myšlienkou na posledné veci človeka alebo čo bolo predmetom ranného rozjímania. Napomáha najmä modliť sa

ruženec a kľudne rozjímať o jednotlivých tajomstvách recitujúc zvoľna každý Otče náš a Zdravas. Tak zostaneš sneďno sobraný a zamestnáš myseľ a fantáziu až do konca procesie. Táto prezieravosť je veľmi dôležitá a keď ju uskutočmuješ prináša mnoho dobra vlastnej duši a dušiam blížnych.

Táto sobranosť nebude ti nijako prekážať, aby si bol pozorný, Budeš môct dávať pozor, aby si nekráčal rýchle, ani príliš pomály, tak aby si sa netlačil na toho, ktorý kráča pred tebou ani aby si nenechával prílišnú medzeru medzi jednotlivcami. Treba dbať na to, aby medzi jednotlivcami bola vzdialenosť jednoho kroku. To prekáža premluviť nejaké slovo i pousmiať sa, keby sa niečo zvláštneho prihodilo

N a v y c h á d z k a c h.

Sobrane a vážne sa treba chovať nie len pri posvätných obradoch,

ale aj pri svetských úkonoch.Aj tam treba bdieť nad sebou,lebo aj tu môžeš dávať dobrý príklad alebo pohoršenie.Keď sa ide na vychádzku ulicou alebo v blízkosti ľudských príbytkov, treba vždy kráčať v tichosti a pohromade.V poli možno kráčať voľnejšie, ale treba dbať,aby si nekrivčal.Nebehaj po poli,alebo lúkach lebo je to veľká nedbalosť keďže môžeš spôsobiť inému škodu a predstaveným veľké nepríjemnosti.

Vychádzka nesmie byť žiadnym behom. Na vychádzke sa máme telesne osviežiť a nie bezúčelne unaviť.Kto má silnejšie svaly,z lásky k druhým sa prispôsobí jemnosti a slabosti iných.Neni dovolené pod zámienkou vychádzky konať nejaké návštevy ani vstúpiť do niektorého domu bez zvláštneho dovolenia.Neni tiež dovolené rozdeľovať sa, aby jední šli inde jako druhí,ani zostávať doma,kým ostatní idú na prechádzku.Pousiluj sa posvätiť svoje vychádzky najmä dlhšie častými streľnými modlitbami.I v tej veci,totiž posväcovať vychádzky modlitbou,máš si

učinit si predsavzatie nabudúci život. Srdce, ktoré veľmi miluje Boha, namôže žit dlho, aby sa s nim stále nezaoberalo.

Jako host v saleziánskom dome.

Keby ta pre zdravie alebo na prázdniny poslali do iného domu, nejmä ak ja tam pútnický chrám, považuj túto cestu za pút, Pros Pána Boha skrze prímluvu P. Marie alebo patróna miesta na ktoré odchádzaš, aby si posvätil osvieženie, ktoré tam máš požívat. Treba ovšem udržat svätú veselost a nezabúdat na ceste povzniest svoju myseľ k Bohu streľnými modlitbami. Ak vás ide viacej, tak v malých hlúčkoch, alebo každý pre seba modlite sa sv. ruženec.

Sluší sa, aby si hneď po svojom príchode, čo len môžeš nejskôr poctil predstaveného domu a potom vykonal návštevu najsv. Sviatosti a najbl. P. Marie, aby si im poďakoval, že ta uchráni-

li od jakejkoľvek nehody a aby si prosil o milosť využiť dobre čas, ktorý tu máš ztrávit. Nesmie sa vychádzať z domu bez dovolenia. Pokiaľ len možno, sluší sa zdržovať sa pohromade a nikdy nie príliš rozptýlene. Nemožno zostávať doma a čítať alebo študovať bez dovolenia počas rekreácie. Keby tak niekto robil, jednal by proti vôli predstavených. Zotavenie na tele a duchu je určené práve k tomu, aby ťa učinilo schopnejším k štúdiu a službe Božej. Predstavení si želajú, aby si prázdniny využil včačne a prosto. Hľaď, aby si sa po večeri nezdržoval v niektorých miestnostiach. Čas mlčania budeš zachovávať tým svedomitejšie, čím viac bolo dovolené hovoriť cez deň. Zachováš ho jako vo vlastnom dome. Musí to pôsobit radosť, že cez prázdniny vo voľných chvíľach občas môžeš zajsť do kaplnky na niekoľko minút poklonit sa Pánu Ježišovi a najbl. P. Marie a sverit sa jej ochrane.

Nedotýkaj sa nikdy ovocia v zahrade i keby bolo napadané so strmov.

Tým menej, aby si šiel do zahrady iných domov alebo iných vlastníkov. Nesiahaj po ovocí ani keby ležalo na zemi. Keď sa ti naskytne vhodná príležitosť môžeš si poslúžit morušami. Len dávej pozor, aby sa ti nezašpinily alebo nerozstrhaly šaty. V lese môžeš sbierať huby, jahody, maliny a podobné plody.

Pamätaj, že pred odchodom sa sluší poďakovať predstavenému domu, ktorý ta hostil. Tiež neodchádzaj bez toho, aby si Pánu Bohu nepoďakoval, že ti poprial tak voľných a pohodlných prázdnin, jaké mnohokrát ani boháči tohoto sveta nemajú. Pros za odpustenie poklesков, ktorých si sa dopustil počas svojej neprítomnosti v štúdentáte. Vypros si milosť, aby si mohol pre Neho využit sily, ktoré si cez prázdniny nadobudnul. Po návrate do svojho domova vydaj čo možno nejskôr svojmu predstavenému počet zo svojho jednania behom prázdnin. Vynasnaž sa znova nadobudnúť predošlého nadšenia.

V dome príbuzných.

Nech sa novicom nikdy nedovolí návšteva príbuzných, výjmuc v prípade smrteľnej nemoci otca alebo matky. Niekedy bude treba dovolit taku návštevu študentom. V takom prípade sa postaraj, aby si presne určil s magistrom alebo direktorom den návratu. Doma sa však nerozptyľuj, potlkajúc sa z miesta na miesto ale po vykonaní povinnej návštevy pána farára, obmedz návštevy na najbližších príbuzných a potažne rodinu významného dobrodincu ústavu. Vystríhaj sa a to aj neskoršie, navštevovať za jakýchkoľvek okolností mladé osoby, hoci aj pobožné, najmä ak nie sú rodičia doma. Keby si musel vykonať taku návštevu, postaraj sa, aby si mal sprievodcu staršieho, ctnostného a ctihodného rehoľníka. Nevzdiaľuj sa od neho ani na okamih. Dohodni sa s nim, že vykonáte všetko čo najrýchlejšie.

Ak prišiel nejaký rehoľník do svoj-

ho rodiska,alebo do obce svojich príbuzných,hneď ho cudzí ľudia posúdia podľa toho,jaké návštevy koná.Ak navštevuje často kostol,p.farára a kdekade sa netúla,teda jeho pobyt nevzbudzuje obdiv,a nespôsobí ani pohoršenie.Keď ho však ľudia pre každú maličkosť vidia ísť ulicou,hneď ho považujú za roztržitého,celkom vonkajšieho rehoľníka,ktorý povolanie svoje nemiluje a dá príčinu k pomluvám seba samého arehoľného stavu.

Prijímanie návštev.

Keby ťa došli do noviciátu navštíviť príbuzní,nesmieš sa im predstaviť bez dovolenia p.magistra.Dľa možnosti sám ťa zavedie do hovorne alebo určí iného predstaveného alebo spolunovica.Jednaj s nimi mile,ale nežiadaj, aby svoju návštevu predĺžili,alebo, aby ťa znovu navštívili.Zostan s nimi v hovorni a nedovoľ si sám sprevádzať

ich po dome, alebo záhrade. Môžeš však tak urobiť, keď si snadno obsiahol dovolenie a ak sa budeš riadiť dľa poskytnutého dovolenia. Keď osoby, s ktorými obcuješ, hovoria radi o Bohu, náboženstve, živote svätých a o iných poučných veciach, použi príležitosti a zaveď rozhovor na tieto veci. Keď niekto miluje Boha a Božie veci, pôsobí mu potešenie, keď môže o týchto veciach hovoriť a vypráva rád, lebo z hojnosti srdca hovoria ústa. Ak jednáš s osobami svetskými, ktoré necítia náklonnosť k pobožnosti, istotne by si ich núdil, vykladajúc stále o zbožnosti. Aby si ich však uspokojil, buď užitočné pri rozhovore príležitostne prehodiť nejaku dobrú myšlienku, alebo vyložiť poučnú udalosť a to dostačí. Mnohokrát slovo naučenia hodené dobre a schválne jako mimochodom, prinesie viac úžitku než dlhočižný rozhovor a nábožných veciach,

- o -

Čomu sa predovšetkým venovať ohľadom vnútorného života novicov.

Predovšetkým, aby si dobre formoval svoje vnútro a pokračoval na ceste dokonalosti, musíš mať tri veci:

1. Vedeť presne zachovávať pravidlá.
2. Vedeť sa cvičiť v pokore a bratskej láske.
3. Mať otvorené srdce k predstavenému.

Zachovávať pravidlá.

Len čo si vstúpil do noviciátu, snaž sa poznať a zachovávať presne stanovy našej Spoločnosti, ustanovenie generálnej kapituly a pravidlá domu. Prijímajúc knižku Konštitúcii, predstav si Božského majstra, jako ti hovorí: Hoc fac et vives! Pokladaj za veľmi dôležité i menšie pravidlá. Rozhodni sa zachovávať ich čo naj-

presnejšie i keby ta to stalo obete. Závoď s dobrými, ktorí z vás presnejšie zachová pravidlá. Sv. Ján Berchmans bol tak dôsledným a vytrvalým v tomto ohľade, že v hodine smrti mohol prehlásiť, že nikdy neprekročil ani najnepatrnejšie pravidlo v celom svojom reholnom živote. Práve to ho pozdvihlo k tak vysokému stupňu svätosti. O našom neporovnateľnom Don Beltramim môžeme povedať to isté. Odo dňa vstupu do noviciátu do konca svojho života tak zachovával i najmenšie pravidlá, že by nebol prekročil ani jednej čiarky za celý svet a hovorieval: "Viac platí zachovať pravidlá, jako získať poklady."

Pravidlá treba považovať za cestu vyznačenú nám samým Pánom Bohom, po ktorej kráčajúc, dôjdeme do neba. Sú jakoby koľajnicami, ktoré vedú vlak, že nemôže vykoľajiť, aby dospel k túženému cieľu. Treba ich považovať za zábradlie po stranách mostu, ktorý sa klenie nad riekou alebo hlbokou bystrinou a zabraňuje tak pádu. Pravidlá sú jako kolesá vozu, ktoré-

mu umožňujú snadno uháňať i s veľkým nákladom. Sú, jako krídla vtáka, bez ktorých by padol na zem. Musíš sa ozaj považovať za šťastného, že Boh tak o teba pečuje: Naznačil ti cestu, poslal sprievodcu, chráni ta zábradlím a podporil kolesami, aby si mohol utekať a krídlami, aby si mohol letet do neba.

Prečo zachovávať pravidlá?

Pýtuš sa snáď, prečo toľko starostlivosti o zachovávanie pravidiel? Odpoviem ti:

1. Lebo to Boh chce. Ty si o tom presvedčený, lebo si dostal od Pána Boha povolanie a predstavení ťa prijali do Spoločnosti. I sama svätá Stolica schválila pravidlá.
2. Získaš si tým mnoho zásluh. Keď ich presne zachovávaš, ustavične prejavuješ svoju lásku k dobrotivému Bohu. On však neneçhá ani jediného prejavu takej lásky bez odmeny. Pravidlá zaplnujú každý moment, všetky úkony cez deň i

noc. Neponechávajú času na ľudské vrtochy a uplatnenie vlastnej vôle. Vidíš, tým sa len zväčšujú tvoje zásluhy.

3. Zachovávaním pravidiel oslavuješ Boha, uznávajúc nad sebou jeho svrchovanosť.

4. Zaľúbiš sa Mu, snažiac sa pripodobniť Ježišovi Kristovi. Veď on nehľadal nič, iba aby bol poslušný svojmu nebeskému Otcovi.

5. Práve zachovávanie pravidiel ťa učiní šťastným. Boh sa nenechá premôcť veľkomyseľnosťou. Čím viac mu dáš, tým viac ti odplatí. Čím viac sa oddáš jeho službe, čím viac mu budeš verným, aby si sa mu nezneľúbil, tým viac potechy ti poskytne, tým viac ťa bude chrániť, tým viac ťa odmení, tým viac ťa oblaží. Nech ťa preto utrpenie a námaha nerobí malomyseľným. Každé utrpenie pominie, ale každá zásluha potrvá a bude odmenou po celú večnosť

- o -

Konštitúcie neviažu pod hriechom.

Povieš snáď: Naše konštitúcie neviažu pod hriechom. Je to pravda a Cirkev to tak prehlásila. Ale:

1. Istotne, ak vstupuješ do kongregácie, berieš si pred seba nielen neurážať Pána Boha, ale aj činiť všetko, čo sa mu ľúbi. Chceš uspokojovať Jeho božskú Velebnosť všemožným spôsobom. Je pravda, alebo neni, ak zachovávaš konštitúcie, že uspokojuješ Pána Boha a ak ich zanedbávaš, že sa zbavuješ príležitosti uspokojiť Ho? Tak teda nevyjednávaj s Bohom či je to, alebo ono hriechom. Zachovaj ich vždy presne s povedomím, že Ho tak uspokojuješ.

2. Keď by to boly len jednoduché smernice, predsa konštitúcie robia saleziána saleziánom. Jako františkan ja františkanom a dominikan dominikanom len potiaľ, pokiaľ zachováva svoje stanovy, tak i ty budeš na toľko saleziánom, na koľko budeš zachová-

vať saleziánske konštitúcie. Ho ne-
hreší, keď ich prestúpiš, predsa sa
nezachováš saleziánom. Keď sa chceš
stať saleziánom to znamená, že musíš
aj tak žiť.

3. Zachovávaním týchto konštitúcií
získaš si nesmierné zásluhy. Naopak,
keď ich nebudeš zachovávať, zbavíš sa
mnohých a mnohých zásluh a octneš sa
raz s prázdnymi rukami.

4. Konštitúcie sa podobajú silnému
ochrannému múru, ktorý nás chráni, aby
sme neprestupovali sľubov. Keď
prestupuješ stanovy, vydávaš sa v ne-
bezpečenstvo, že raz prestúpiš aj sľu-
by a prestúpenie sľubu je istotne
vždy hriechom.

5. Mnohé body konštitúcií neviažu
pod hriechom, ale pohnútka, ktorá ťa
pobáda, aby si ich dobrovoľne prestú-
pil, býva mnohokrát hriešnou. Urobíš to
buď z lenivosti alebo z pýchy, zo smy-
selnosti alebo inej nesriadenej žia-
dosti. To je tak hriešné, že sv. Alfons
tvrdí, že neni možno prestúpiť nejaké
pravidlo bez toho, že by sme tým nez-
hrešili, buď ľahko alebo ťažko - dľa

materie. Podotýka, že to je všeobecnou mienkou cirkevných Učiteľov. Sv. Tomáš, keď hovorí o pravidlách, ktoré samé o sebe neviažu pod hriechom ani smrteľným ani všdným, definuje toto:

"Po sľuboch prestupovať alebo zanedbávať pravidlá nemožno omluviť bez ľahkého hriechu, keď sa k prestúpeniu pridruží formálne opovrhovanie nemožno to omluviť bez ťažkého hriechu. A veru je nemožné, že by ich niekto ustavične a dobrovoľne prestupoval bez toho, aby nimi neopovrhoval. Dľa sv. Bernarda dobrovoľne ich prestúpiť jetoľko, jako opovrhovať nimi. Hoci pripustíme, že nepohŕda nimi celkom výslovne a zjavne, predsa nemožno popriet, jak hovorí ten istý svätec, že opovrhuje nimi mlčky a tajne, čo istotne dostačí, aby sa niekto tým dopustil aspoň ľahkého hriechu." Preto hovorí Suarez, neslúši sa, aby sme sa zaoberali otázkoz, či stanovy viažu pod hriechom a či nie. V skutočnosti je skoro nemožné dobrovoľne ich prestúpiť a nemať hriechu. Uvažuj nad tým dobre a zamyslí sa nad mienkou štyroch významných

cirkevných učiteľov. Rozhodni sa čo s najväčšou stálosťou, že nikd nepre-stúpiš pravidlá, keď si sľúbil Bohu, že ich chceš zachovávať.

Cvičenie sa v pokore.

Pamätaj, že si len ešte novicom. To znemená nezkúseným, nevzdelaným, bezradným začiatočníkom bez ctností. Potrebuješ nevyhnutne pomocnú ruku. Keď si to pochopil, usiluj sa ponížiť jak len môžeš. Odlož na bok každý ľudský ohľad, mienenie, ktorým si sa prv riadil súc slobodný. Presvedč sa, že ešte nič nevieš. Použi preto všetkých prostriedkov, aby si si osvojil onú detinskú prostotu, ktorú tak neobyčajne vychvaľoval náš sv. František Saleský. Veď sám Božský Spasiteľ ju doporučoval hovoriac: "Nisi efficiamini sicut parvuli, non intrabitis in regnum coelorum!" /Mat. XVIII, 3./ Usiluj sa, aby si bol celkom preniknutý myšlienkou, že skryté ctnosti sa ľúbia Pánu Ježišovi viac, ako navonok sa skvejúce. Vnútorné

sú pre teba istejšie, lebo vonkajšie by ťa mohli uviest k márnivosti. Zvykaj si preto na vnútorné, skryté ctnosti. Pripomínaj si často slová Ducha svätého: "Omnis gloria eius, filiae regis ab intus".

Ktokoľvek prichádzaš do noviciátu, bárs by si bol jakého veku, povolania a výchovy, nakmä ak si už dospelejší a bol si prv samostatným svojim pánom, alebo si mal nejaký úrad, zamestnanie, buď presvedčený hneď na počiatku, že na tebe treba mnoho, zlepšit. Nemožno počítať s ctnostami, ktoré si si priniesol. Mnohokrát ten, kto sa zdal na prvý pohľad svätým, v noviciáte sa zjaví na nom mnoho chýb. Svet rýchle prehlási niekoho za svätého. Stačí aby si bol navonok sobraný a zbožný. Svätost však závisí v ustavičnom sebazapieraní, aby sme robili, čo sa viac ľúbi P. Bohu a toto potláčanie seba samého vyžaduje veľkej bedlivosti nad vlastným jednaním a stojí veľké obete. Preto mnohí, ktorí si volia reholný život a majú na prvý pohľad k

tomu schopnosti,v skutočnosti sa neosvedčia.Nemajú k sebezáporom dosť síl.Pri skúške sa dokážu neschopnými.

Musíš byť preniknutý touto pravdou:"Noviciát ma musí premeniť od základu".Noviciát je jako nejaká pec,do ktorej ťa hodia,aby sa doterajšie tvoja podoba zničila.Z tejto pece vyjdeš celkom pretvorený dľa Božského obrazu,jediného vzoru Ježiša Krista.Nazdávaš sa,že prehánam?Počuj,či inák hovorí náš najláskavejší sv.František.Istej postulantke,ktorá vstupovala do kláštora,napísal tieto slová:"Teda už ste celkom odumrela svetu a svet je mŕtvy pre vás.Vedzte však,ak ste sa zriekla sveta vykonala ste iba prvú čiastku obete.Zostávajú ešte dve:Prvá:sodrať kožu obeti;druhá:spáliť ju na popol!"

Cvičenie sa v láske.

Pre teba musí byť noviciát rozkošným rajom.Aby si sa cítil ako v raji bez pokory,to nedosiahneš.Dru-

hou nezbytnou podmienkou je cvičit sa a závodit v bratskej láske."Synáčkovia mojí milí,milujte sa vospolok!"Tieto krásne slová sv.Jána apoštola mały by sa denne opakovat novicom shromaždeným k prvému úkonu dňa.Láska musí byt zamilovanou ctnostou rehoľných domov,lebo ona je hlavnou ctnostou B.Srdca.Ty si uvedom,že milovat sa navzájom v skutočnosti znamená snášat sa,pomáhat si,ctit sa, starat sa a pomáhat s-i navzájom a že bez tohoto láska je len planými slovami.

Pohnútky lásky.

Načo toľko vzájomnej lásky?

1.Lebo tak káže Boh."Prikázanie moje je,aby ste sa milovali vospolok!" Pán Ježiš prehlasuje to za svoje prikázanie a to také,ktoré je odznakom jeho vernych učenníkov."Potom poznajú vás,že ste mojími učenníkmi, ak sa budete milovat navzájom!"Práve jak sa nemože spasit kto nemiluje

Boha, tak sa nemôže spasiť ani ten , kto nemiluje svojho blížneho .Dve prikázania tvoria jediné dľa slov Ježiša Krista.

2.Veľká výhoda tejto ctnosti.- Caritas operit multitudinem peccatorum, hovorí sv.Peter.P.Boh nám výslovne sľúbil, že pre nás urobí to, čo my vykonáme pre druhých.Ak milujeme svojho blížneho, Boh bude milovať nás.Ak odpustíme svojmu blížnemu aj Boh odpustí nám.

3.Príklad Ježiša Krista.-Pre lásku ktorou nás miloval, sostúpil na túto zem.Len z lásky k nám trpel a zomrel na kríži.Jeho život a príklad sa zakladá celkom na láske.Aj my, ak ho chceme nasledovať ako praví rehoľníci musíme byť ochotní z lásky k Bohu i život dať za blížneho.

Osvedčovanie lásky.

Aby si sa opravdu cvičil v tejto

láske, snaž sa, aby si mal svojich spolubratov vo veľkej úcte. Pripomínaj si ustavične a predstav si jako by ti hovoril Pán Ježiš: "Budem ťa milovať tak, jako ty budeš milovať svojich spolubratov. Čo ty urobíš pre nich to ja urobím pre teba a jak ich ty budeš súdiť, tak budem aj ja teba posudzovať." Obcuj s nimi vľúdne, proste, láskave, snášaj všetko s úprimnou veselosťou. Prechádzaj sa so všetkými bez výnimky a obcuj s tým, koho prvého stretneš. Mysli si, že ti ho samá Prozreteľnosť poslala, aby si na ňom preukázal svoju lásku. Poslúž im vo všetkom, jak len najlepšie môžeš. Pomáhaj každému, kto to potrebuje a uľahčí ochotne tomu, kto je zaťažený prácou. Poteš spolubratov, ktorí sú snáď skľúčení. Obklop osamoteného. Buď zdvorilým a láskavým voči rozladeným spolubratom. Veľmi toho potrebuješ aby si sa hneď neurazil, nech ti čokoľvek iní povedia, alebo urobia. Ba naopak požiadaj o odpustenie, keby bol niekto na teba nahnevaný. Učin si silné predsavzatie omlúvať všetkých,

poukazovať na ich dobre vlastnosti a ukrývať ich chyby. Sv. František pokladá za znak vysokého stupňa ctnosti, keď vnáša niekto všade kľud a radosť a keď udržuje medzi všetkými úprimnú veselosť. Ó, jak bude s tebou spokojný dobrý Ježiš, keď sa ti podarí rozveseľovať a baviť svojich druhov.

Dôvera v magistrovi.

Okrem pokory a lásky, čo si máš nadobudnúť pri vstupe do noviciátu, má ťa ovládať najmä jedna myšlienka: Hodiť sa do náručia predstaveného a ponechať mu, aby s tebou jednal a nakladal jako chce a nechal ti pokorne a trvanlive vtisknúť formu, ktorú ti chce dať. Zaumien si, že vo všetkom budeš dôverovať svojmu magistrovi. Zabudni na všetko čím si bol, aby si si osvojil to, čím máš byť. Nedôveruj v žiadnu svoju schopnosť, ale len v schopnosť toho, ktorý ťa vedie. Treba jasne povedať, čo riekol Ježiš - Božská obet: "Ecce venio, ut faciam, Deus,

voluntatem tuam". Hľa,už prichádzam, o to len preto,aby som plnil vôľu Božiu.Najčastejšie musíš mať najsv.tajomstvo na mysli zničenia Ježišovho a jeho najdokonalejšej obeti. Považuj sa vždy za hostiu,obetovanú úctyhodnej jeho velebnosti,aby si zničil vo svojej duši a vo svojom tele všetko to,čo sa nelúbi najsv.Bohu.Použi všetky prostriedky,ktoré umožnia čo možno najúčinnejšiu oslavu Pána nášho,strediska a cieľa celého nášho života.

Považuj sa teda za začiatočníka v duchovnom živote.Potrebuješ,aby ťa napomínali.Rozhodni sa hneď pri vstupe do noviciátu,že sa vo všetkom podrobíš vôli toho,ktorý ťa vedie.Cti si ho jako samého Pána Boha.Daj sa mu celkom a dobre poznať,aby si mohol od neho poznať vhodné pokyny a nezbytné napomenutia.Sám Ježiš,aby nás zbavil každej pochybnosti,uistuje nás,že p predstavený je jeho nástupcom a to slovami ku svojim služobníkom:"Qui vos audit,me audit,et qui vos spernit me spernit"/Luc.X,16/.Preto sver sa so všetkou úprimnosťou jeho vedeniu.

Novic,ktorý sa celkom nesverí hneď z počiatku tomu,kto ho vedie,iste neprežije dobre rok svojho noviciátu.Nebude z neho nikdy dobrý spolubrat.Ťažko vytrvá v povolaní.

Otvorenosť s magistrom.

Veľmi je užitočné pre novica,keď urobí magistrovi,alebo inšpektorovi po niekoľkých týždnoch noviciátu,alebo pri najbližšej príležitosti ústne, alebo písomne spravodanie z celého svojho života.Môže to urobiť naraz, alebo po čiastkach.Keď sa sveruješ predstavenému,zdôver sa mu úplne.Nestrachuj sa vyjaviť mu svoje chyby a zlozvyky,ktoré si si mal doteraz. Over sa mu aj s domácimi pomermi.Vylíč mu,jaké spoločnosti si navštevoval,kedy a jako sa začalo tvoje povolanie,jaké si mal ťažkosti v jeho nasledovaní a jakých prostriedkov si používal.Vyjav aj svoje ctnosti,umrtvovania a zvláštné pobožnosti.Urob to

všetko s túhou, aby si mohol byť dobre riadený. Buď ochotný vykonať všetko, čo ti predstavený poradí a tiež zanechať, čo ti bude radiť aby si zanechal. Nezabúdaj, že práve v tomto roku musia ťa poznať mnohí predstavení. Títo potom rozhodnú o tvojom pokroku v ctnostiach a snahe, či budeš môcť i naďalej pokračovať. Poradia ti najmä, či môžeš alebo nemôžeš skladať rehoľné sľuby. Zároveň musia usúdiť, či si schopný pre prácu, ktorá ťa v budúcnosti očakáva.

Ak si túto otvorenosť získaš hneď na začiatku noviciátu, zachováš si ju potom po celý rok. Zaumien si, že si ju chceš udržať po celý život voči všetkým direktorom, ktorých ti Pán Boh určí. Buď vždy ochotný sniesť jakúkoľvek výčitku, zahanbenie, pokorenie, ktoré sa ti naskytne. Pamätaj, že sa ti tieto skúšky poskytujú, jako liek a spasiteľné prostriedky proti tvojim duševným slabostiam. Nie len, že sa neuráž, ale buď nesmierne vďačným a poďakuj sa vrúcne magistrovi za lásku, ktorú ti preukazuje tým, že ťa

napomína a pobáda s veľkou starostlivosťou. Ak sa sveríš celkom do rúk predstavených snadnejšie ťa vychovajú a hrave ťa budú viesť po ceste duchovného života.

Miluj z celého srdca magistra. Buď mu vo všetkom poddaný a úctiva si ho váž. Nech je tvojim otcom. Úver sa mu odvážne a prosto so všetkými myšlienkami a citami svojho srdca. Odhaľ mu i boje a pokušenia, aby s toho mohol poznať úklady, prefíkanosť, úskoky a klamstvo ošemetného diabla a mohol ťa vyzbrojiť potrebnou zbraňou. Dobre vedz, že táto otvorenosť srdca musí obsahovať všetko: dobré i zlé, spokojnosť i nechuť, sladkosť i odpor a každú tajnosť, tak že by som povedal, musí poznať tvoje vnútro lepšie ako ty sám. Keby sa snáď pokúšal diabol našepkať ti zlý úsudok voči magistrovi, dôverne mu to vyjav, aby snadnejšie a účinnejšie zmaril úsilie diablovo. Treba vytiahnuť hada z diery, aby bol zabitý, lebo v úkryte zosilňuje a žije, ale na svetle zomdlie a zahynie. Ak si poranený všetko musíš podniknúť.

dokiaľ je rana čerstva, cvičiac sa v tom v prvých mesiacoch noviciátu, lebo by sa ináč zvoľna rozšírila, tak že by sa stala nevyliečiteľnou.

Pokušenia proti dôvere k magistrovi.

Nepriateľ duší výborne chápe, jako dokonalá otvorenosť je pôsobivým a úspešným prostriedkom k vyprosteniu sa z chýb, a k nadobudnutiu dokonalosti Práve preto používa všetkých prostriedkov a síl, aby ju zničil. Namáha sa o to všemožným spôsobom a snaží sa vo-trieť rozličnými cestičkami. Hneď našepkáva duši, že pokušenia sú bezvýznamné, že pre takú maličkosť nemôžeš vyrušovať predstaveného. Nakoniec by sa mohlo stať, že z nepatrnej iskierky by povstal obrovský požiar. Inokedy ti postaví pred oči zahanbenie a stud ktorý pocítiš, keď vyjavíš nečisté pokušenia. Často použije pýchy svojej najlepšej vlastnosti a ukáže ti, že si schopný sám seba riadiť, že nepotrebuješ pomoci iných. Inokedy zoslabí v

v tvojom srdci vážnost a úctu voči predstaveným. Poukazuje ne také chyby, že ta zbavujo temer sily sverit sa mu nedúfajúc od neho pomoci a lieky. Niekedy vzbudí v tebe jakýsi strach, pochádzajúci z pýchy a samolásky. Tento strach ta bojkotuje, že keď vyjavíš svoje chyby, stratíš u predstaveného česť, vážnosť, ba aj lásku. Postraší ta, že keď predstavený spozná tvoje chyby, pošle ta preč, alebo aspon nenechá ta na konci roku složit sv. sľuby, cieľ tvojich túžob.

Jak víťaziť nad pokušeniami.

Takými a nepočetnými inými spôsobami sa diabol usiluje polapit do svojich osídiel začiatočníkov. Chce, aby sa uzavreli vo veciach veľmi významných, nejmä čo sa týka mravnoti a pochybnosti o povolaní. Odporuj statočne a otvor ešte lepšie svoje srdce, čím väčší odpor pocituješ. Keď uvidí diabol, že si spoznal jeho našepkávanie a klam, prestane ta poku-

šat vo svojej zlobe a pýche súc urazený.

Sila k víťazstvu nad nepriateľom okrem ustavičnej modlitby je uložená v pevnom presvedčení, že v noviciáte kladieš základy na celý život. Vedz, že ctnosti, ktoré teraz nadobúdaš, sú základom. Musia ti zakoreniť hlboko v srdci a stále sa vyvinovať. Niektorí novici veľmi svedomite zachovávali pravidlá, ale po svätých sľuboch nevytrvali v ctnosti. Ztratili dokonca povolanie. Budova ich dokonalosti spočívala na niektorej skrytej a zatajenej chybe. Ctnosti zostávali len na povrchu. Nevnikly dost hlboko do vnútra človeka a preto čo sa na vonok zdalo, nebolo v skutočnosti. Ich ctnosti nespočívali na dost hlbokej pokore. Je preto neobyčajne dôležité, aby si hneď z počiatku noviciátu zapustil ozaj hlboko korene ctnosti. Zachovávaj s opravdivým presvedčením pravidlá i tie najmenšie, aby si sa cvičil v pokore a dokonalej poddanosti vlastnej vôle. Buď presvedčený, že bez úprimnosti a dokladnej priezračnosti

svedomia sa ti nikdy nepodarí vybudovat trvalú budovu.

- o -

H l a v a X.

Prvé mesiace noviciátu.

Neplodný fík.

Aby nás Božský Spasitel poučil, vyprával podobenstvo o neplodnom fíku, ktorý chcel pán vinice vykopat. Poprosili vinára, aby mu popriał ešte trochu času, že ho pohnoja a ošetria. Vinár dovolil. Keď však pominul rok a on videl, že stále zostáva neplodným, riekol: "Ut quid etiam terram occupat?" "Načo tu ešte zabiera miesto?"/Luc. XIII, 7/. Rozkázal ho vykopat a vhodit do ohna. Ty, milý môj priateľu, mal by si si predstavit, že si bol sám až dosiaľ takým neplodným fikom a pán Boh ti poskytuje ešte čas v nádeji, že pri-

nesieš ovocie. V-muž sa! Pán ťa zahrnuje množstvom prostriedkov k tvojmu zošľachteniu. Nechávať ťa dobre ošetrovať. Máš po ruke všetko k svojmu posväteniu. Pamätaj, že keby videl Boh na konci roku, že si stále neplodným, rozkázal byť ťa vytrhnúť zo svojej milej záhrady kongregácie a to bez milosrdenstva a poslal by ťa do ohňa sveta a do útrap duchovných.

Z a č n i h n e ď .

Ak chceš dobre využiť tento rok, začni hneď. Beda, keby si sa nechal na začiatku nečinnosťou zaujať, nahovárajúc si: "Uvidím zajtra; však zajtra to urobím apodobne!" Aj sv. Augustin si hovorieval: Cras, cras, ale pritom sa stále neobracal. Uvedomil si, že toto odkladanie na zajtrok je jako nevykonať to nikdy. Konečne odložil každé váhanie a obrátil sa. S plačom nás napomína, aby sme nikdy nehovorili: Urobím to potom, lebo toto "potom" je bratom "nikdy". Vyzýva nás, aby sme

povedali:Nunc coepi.Ano začni hneď, denne si dodávaj odvahy,hovoriac: Teraz začínam a buď presvedčený, že Boh vykoná v tebe zázraky."Et dixi: Nunc coepi; haec mutatio dexterae excelsi/Ps.LXXVI,10/.

Pamätaj,že keď nezačneš dobre v prvých mesiacoch ani po celý ďalší rok nebudeš dobre pracovať.Ver mi, že je to jako v matematike:kto v nej ztratil prvé hodiny nechápe obyčajne ďalej vôbec nič.Tak je aj tu.Kto ztratí prvé mesiace,ťažko sa bude môct pozdejšie vzchopit.Prakticky začneš tak,keď si zaumieniš vykonávať tieto tri veci:1.Dobre odbavovať pobožné cvičenia;2.Naučit sa pracovať nie z ľudských ohľadov,ale vždy pre Boha;3.Usilovne sa dať do boja s vlastnými chybami,počinajúc celou silou proti najväčším,totiž tým,ktoré v minulosti boly príčinou veľkých pádov.

Konaj dobre pobožnosti.

Medzi pobožnostami venuj najväčšiu

starosť sv.spovedi a sv.prijímaniu. Tieto sú najhlavnejšie.Podobne sa venuj meditácii a zpytovaniu svedomia, lebo si ich dpsiaľ nekonal.Jako si počínať,aby si mal z nich čo najväčší úžitok vyložím obšírnejšie v tretej časti tejto príručky.Tu ti dôrazne pripomínam,aby si celou silou hľadel,konať ich s úžitkom.Musíš pochopiť,ak nezačneš hneď,nebudeš mať potom času.Keď prežiješ prvé mesiace ledabolo,nepochopíš pozdejšie naučenia a napomínania.Jako chlapci pracovali ste bez jakýchkoľvek vyšších pohnútok.Často ste snáď pracovali len preto,aby sa zdalo,že nežaháte.a aby ste sa zaľúbili predstaveným a vyhli trestu.Takéto a podobné názory musíte zmeniť nadovšetko,a to hneď v prvých mesiacoch.Jeden každý si zaumien,že každú prácu vykonáš len preto, aby si sa zaľúbil Bohu.Toto povznesenie sa do vyšších sfér v práci je vecou neobyčajne významnou.Urob si pevné predsavzatie,že už nechceš vzbudzovať dojem usilovného,obzerať sa, či ťa vidí predstavený a či nie.Ne-

pracuj len z náklonnosti k predstavenému a tým menej zo strachuupred trestom.Teraz sa vydávaš na cestu dokonalosti a preto je treba,aby si všetko konal s čistým úmyslom,lúbit sa Bohu.

Všetko v prítomnosti Božej.

Usiluj sa osvojiť si,dokiaľ len môžeš myšlienku na prítomnosť Božiu. Boh ta vidí a jako láskavý otec sa o teba stará.Nelúbia sa mu na tebe ani tie najmenšie chybyčky.Uplatnuj heslo "Sursum corda"!Pri každej práci napodobuj sliepku,ktorá pri každom glgu, keď pije,zdvíha hlavu hore.Tak aj ty pozdvihni myseľ svoju k Bohu.Riaď sa slovami sv.Pavla:"Ibi fixa sint corda ubi vera sunt gaudia"!Neprilep sa k zemi.Pamätaj vždy na toto:Ambula coram Domino et esto perfectus.Čítame o starých prorokoch a patriarchoch vychvaľovaných vo sv.Písme,že žili s stále v prítomnosti Božej.Hovorievali: "Živý je Hospodin,v ktorého prítom-

nosti stojíme! Skrze toto sa zdokonalili v ctnostiach. I tebe sa podarí posvätiť sa, keď si osvojíš myšlienku na prítomnosť Božiu a budeš konať všetko, aby si sa ľúbil jedine Bohu. Snaž sa nasledovať nášho patróna Sv. Františka Saleského i sv. otca Don Boska, ktorého kardinál Alimonda v pohrebnej chválorečí nazval "mužom spojenia s Bohom!" Čítame aj v živote sv. Alejza, že konal všetko s myšlienkou na Boha. Vypráva sa najmä, že po dva mesiace čo bol v Miláne - prv než sa vrátil do Ríma, keď urovnal záležitosti brata Rudolfa z Castiglione delle Stiviere - s dovolením predstavených pomáhal v kuchyni a v jedálni. Donášal kucharovi vodu, umýval hrnce, utieral náčinie a pod. Keď pripravoval v jedálni, aby konal túto službu záslužnejšie a bol viac spojený s Bohom, pomenoval stoly rôznymi menami. Stôl predstaveného, stolom Pána. Iný blízky Panny Marie Ostatné stolami mučeníkov, apoštolov, vyznavačov atd. Túto službu konal s takou horlivosťou a pobožnosťou, jako by opravdu mali za tieto stoly sad-

núť Pán Ježiš, P. Mária a svätí. Predstavoval si živo, že ich obsluhuje.

Do boja proti chybám.

Ďalej musí-š sa dať do boja proti svojim chybám celou silou hneď v prvých mesiacoch. Najmä proti tým, do ktorých častejšie si upadal, alebo aspoň proti najťažším. Ak si si navykol teraz konať dobre zpytovaní-c svedomia, nedá ti mnoho práce, aby si spoznal svoje zlé náklonnosti. S odvahou! Buď istý, milosti Božej bude hojnosť. Všetko sa ti podarí, ale musíš sa opravdu usilovať a vynasnažovať.

Dôkladne sa zpytuj, či nevládne v tebe márnivosť, panovačnosť, ctižiadosť. Musíš bdieť nad týmito chybami bez ustania, jako chlapci, keď sa hrajú so slimákom, ktorý vystrkuje svoje rožky. Oni sú však pripravení, prstom pritlačiť rožek, ktorý vystrkuje. Keď jakokoľvek vytrvalo vystrkuje slimák svoje rožky, oni sú vždy pripravení

zatlačiť mu ich. Aj ty neochabujúc, jednaj podobne s chybami. Lem čo vystrkujú hlavu a sa chcú ukázať, bojuj proti nim. Nech sú jakokoľvek vytrvalé i ty vytrvaj proti ním a pozvoľna sa ti podarí potlačiť ich.

Bojuj najmä proti zlým zvykom.

Keby si mal z minulosti nejaký zlozvyk smýšľania alebo necudného jednania, tu by bolo treba rázne a rozhodne zakročiť. Ináč by si istotne nemohol ist ďalej po ceste kňazstva, alebo reholného života. Rozhodný boj - povedal som - pamätaj však, že v tomto ohľade viac dosiahneš, používajúc dobrých prostriedkov a odstraňujúc zlú príležitost, alebo nebezpečie, ako priamym bojom. Hľaď sa pritom sobrane a dobre modlit, vytrvanlive pristupovat k sv. sviatostiam. Usiluj sa umrtvovat oči, ruky a rozhodne neuspokojovat chut. Ak treba, preruš aj násilne jakékoľvek zvláštné priateľstvo. Rád sa unavuj prácou, neztrácajúc ani okamih času a buď

najmä pokorným. S takými prostriedkami aj tie najhroznejšie a zastaralé návyky zvoľna zmizmú. Nech sú tvojou útechou obdivuhodné slová apoštola: "Nescitis quia templum Dei estis, et Spiritus Dei habitat in vobis? Si quis autem templum Dei violaverit, disperdet illum Deus. Templum enim Dei sanctum est, quod estis vos" /I. Cor., III, 16 - 17/. A iné slová toho istého apoštola, ktorými potvrdzuje vznešenú a Božskú dôstojnosť: "An nescitis quoniam membra vestra templum sunt Spiritus Sancti, qui in vobis est, quem habetis a Deo, et non estis vestri? Empti enim estis pretio magno. Glorificate et portate Deum in corpore vestro" /Ib., VI, 19-20/.

Čo som ti tu riekol o dvoch chybách: márnivosti a nečistote, vzťahuj to na všetky ostatné. Ak cítiš byť napádaný hnevlivosťou, ak ťa chce strhnúť nestriedmosť, ak sa ťažko prispôsobuješ ostatným, ak ti je obťažné svedomite zachovávať pravidlá, ak sa musíš premáhať, aby si bol otvoreným

voči predstaveným, ak ťa premáha lenivosť, ak ťažko študuješ uloženú látku, preto že cítiš zvláštnu chuť len k určitému štúdiu, alebo čítaniu, ak chce zbujnieť iná zlá zelina, chyť sa kosy, tni od hlavy až k päte. Prosím ťa, len si nedopraj kľudu, nesmieruj sa s týmito chybami!

Sv. Alfons hovorieval svojim rehoľníkom: "Netrápi ma, že vidím chyby, veď sme slabí ľudia, ale viac ma desí to, že sa niekto s chybami smieruje, že proti ním usilovne nebojuje!" To isté hovorím aj tebe: nebojím sa, ak máš mnoho zlých náklonností, chýb, nedostatkov, keď vidím, že usilovne proti ním bojuje, ale bojím sa a mal by som ťa za stratebeného i s málo chybami, keby si sa ich nechcel všemožne zbaviť.

Znášaj útrapy.

Život je obyčajne plný tŕnia a bolestí. Aj na teba môžu doľahnuť chvíle skľúčenosti. Sú to veľmi dôležité chvíle, v ktorých si môžeš získať veľké zásluhy, keď sa zachováš správ-

ne.Môžu byť však príčinou,že ztratíš zásluhy,alebo privedú ťa snáď k nerozvážnemu rozhodnutiu,aby si zanechal povolanie.A to všetko len preto, že sa nevieš správne zachovať,Preto je potrebné,aby si si navykol myslieť na trpiaceho Ježiša a na bolestnú P. Mariu.Tvoja myseľ aj zrak nech sa hneď obráti k bolestiam,ktoré vytrpel Ježiš pri svojom utrpení:"Passio Domini nostri Jesu Christi sit semper in cordibus nostris!" Maj vždy pred očima krížik alebo obraz Božského Srdca, alebo P.Marie Pomocnice.Jedným slovom také niečo,čo by ťa upamätovalo na Pána Ježiša,alebo P.Mariu.Tak sa ti stane záslužným každé utrpenie. Keď budeš tak konať,vyjdeš víťazne z najťažších bojov.

- o -

H l a v a X I .

R e h o ľ n á o b l i e č k a .

Hľa,už nadchádza túžobne očakávaný deň rehoľnej obliečky.Schválne sme sa rozhodli oddialit tento obrad aby si mohol lepšie pochopit jeho význam a mohol sa lepšie pripravit.Aby si sa dobre pripravil,musíš urobit najmä tri veci:

a./ Očistit svoju dušu,

b./ pochopit dobre,čo znamená rehoľná obliečka,

c./ Chopit sa prostriedkov,aby si nosil dôstojne rúcho,ktoré si oblečieš.

Očisti si dušu.

Keď hovorím,že si treba očistit dušu,mienim predovšetkým,aby si sa

očistil dobrou spoveďou od smrteľného hriechu, ak by si ho snáď mal. Zbav sa nakoľko len môžeš i od všedných opravdivou ľútosťou. O tom však sme už hovorili, ale to nie je všetko. Sluší sa, aby si aj zkúmal, či si v prvých týždňoch vykonal opravdu všetko, čo som ti povedal v predchádzajúcich kapitolách. Nesmieš sa domnievať, že máš dušu očistenú, ak si sa nevedel doteraz pozdvihnúť k veciam duchovným tým, že konáš všetko len preto, aby si sa ľúbil Bohu. Podobne ak si sa nevenoval usilovne vykoreniť svoje chyby. Keby si nebol dosť urobil, hľaď, aby si v novéne, ktorá obyčajne predchádza obliečku, pracoval tak usilovne, že by si vynahradil doterajšiu nedbalosť. Sv. Don Bosko často hovorieval: "Nebude dobrým novicom, kto nebol dobrým aspirantom. Podobne nebude dobrým rehoľníkom, kto nebol dobrým novicom!" Vzmuž sa a očisti sa! Očisťuj sa vždy dôkladnejšie! Eliseus rozkázal Naamanovi Sýrskemu, aby sa umyl v Jordáne sedem krát, ak chce byť zdra-

vý od malomocenstva.Aj ja ti hovorím: Keď si sa dobre očistil od svojich pokleskov,potrebuješ sa znova očistit. Keď si sa očistil po druhé,očisti sa po tretie a nikdy v tom neustávaj. Nie sme nikdy dosť čistí pred Bohom, ktorý dokonca vidí škvrny aj na anjeloch./Job IV,18/.

Opravdivá zmena.

Pri obrade rehoľnej obliečky,káže ti predstavený,aby si predovšetkým svliekol starého človeka,hriešného Adama s jeho zlými zvykami.Podávajúc ti rehoľný šat,káže ti,aby si sa obliekol v nového človeka,totiž v Ježiša Krista.On má byť ododneška tvojim vzorom,tvojim vodcom,príkladom a máš ho v sebe čo najvernejšie napodobnit. Sluší sa vyčistit starý kvas a obliect sa v nové stvorenie.V čom spočíva táto premena starého človeka v nového? Výborne to vysvetľuje sv.Pavel v liste k Efezanom:"...aby ste odložili ohla-

dom predošlého obcovania človeka starého,ktorý sa porušuje následkom klamlivých náruživostí.Nuž obnovte sa na duchu svojej mysli,a oblečte si nového človeka,ktorý dla Boha je stvorený v spravodlivosti a opravdivej svätosti./Eph.IV,22-24./ Teraz odložte od seba hnev,prchlivosť,zlobu,utrhanie,potupné reči a každú nesriadenú náruživosť.Oblečte sa jako vyvolení Boží,svätí a milí,v srdečné milosrdenstvo,dobrotu,pokoru,miernosť shovievavosť,snášajúc jeden druhého a odpúšťajúc si vospolok,ak má kto žalobu proti inému;jako aj Pán odpustil vám.Nadovšetko ale majte lásku, ktorá je svázkom dokonalosti.Pokoj Kristov v ktorom máte byť jedno telo, nech vládne v srdciach vašich a buďte vďační!- Bol by si luhárom,keby si pod tvojim rehoľným rúchom ohrieval náklonnosti a návyky svetácke.Zovnajší obrad je znakom vnútorného preporodenia.Tu pôsobí zvláštna milosť preporodenia,obnoví ak s nou spolupôsobíš.

Pamätaj,že rehoľnou obličkou,už

nepatríš sebe,ale Ježišovi.Navonok síce zostane zarastená,chlpatá koža Ezauova,alo pod nou musí byt pravý Jakub.- Navonok si to ty,ale v skutočnosti musí v tebe žit Kristus,jak to povedal sv.Pavel sám o sebe:"Vivo iam non ego,vivit vero in me Christus" /Gal.II,2o/.Ano,ty musíš zmiznút a nechat žit v tebe Krista.Toto je tá veľká zmena,ktorú v tebe má spôsobit rehoľná obliečka.Preto sa musíš pri každej dôležitejšej práci pýtat seba samého:"Jako by si počínal za týchto okolností Pán Ježiš?"A potom sa vynasnaž vykonat všetko tak,jak by to učinil sám Božský Majster.

Kedykoľvek bolo sv.opátovi Bernardovi oznámená,že do Clairvaux prišiel nejaký mladík rozhodnutý stat sa rehoľníkom,vychádzal mu v ústrety k bráne kláštora a hovoril mu prv,než ho vpustil:"Si ad ea quae intus sunt festinatis,hic foris dimittite,quae de saeculo atulistis" To isté hovorím aj tebe:Všetko zanechaj vonku,čo nenapomáha k dokonalosti.Pustí sa hneď do práce svojej vlastnej obnovy.

V ý z n a m r e h o ľ n e j o b l i e č k y .

Musíš dobre pochopiť dôležitosť obliečky. Jej význam sa ti musí hlboko vryť do duše. Nou obliekaš nový šat, vstupuješ podnový prápor, nastupuješ na nové zápasište a podriaďuješ sa novým stanovám. Obliect rehoľný šat znamená obliect tovnošatu následovníkov ano služobníkov Ježišových. Obliect rehoľné rúcho znamená, že nesmieš zostať jakým si bol dosiaľ. Čierná barva rúcha ti neustále pripomína, že už nepatríš svetu, ale že sa rmútiš nad ním. Predovšetkým, oblieka júc rehoľný šat, meníš rodinu. Prv si bol členom rodiny, ktorej šat si nosil. Teraz keď si oblečkol rovnošatu bojovníkov Kristových, vstupuješ do rodiny Ježišovej. Jasne hovorí Božský Majster: "Qui vult venire post me abneget semetipsum" "Tollat crucem suam" Hovorí, že jeho nasledovníci musia križovať vlastné telo a podro-

bit ho duši:"Carnem suam crucifixerunt".Vraví,že nesmia sa strachovat, keď ich svet nenávidí - veď jeho prvého svet nenávidel:"Si mundus vos odit,scitote quia me priorem vobis odio habuit.Si de mundo fuissetis, mundus quod suum erat diligeret;quia vero de mundo non estis,sed ego elegi vos de mundo,propterea odit vos mundus /Joan.XV,18 - 19/.Hovorí,že znakom,dľa ktorého poznáme,či sme jeho alebo či patríme svetu,je práve to,či nás svet miluje a či nenávidí.

Odtrhnúť sa od všetkého a od všetkých.

Pod tento svet,ktorý má oplakávať patrí aj tvoje rodisko,rodný dom,tvoj majetok,ba i tvoja rodina.Obliect u nás rehoľné rúcho nie je to isté jako v seminári.Seminaristovi stačí odriect sa všetkého hriešneho,čo je vo svete. Zostáva v nom však i naďalej.U nás to ale znamená zriect sa úplne seba samého z lásky k Ježišovi.Takto aby sme

sa mohli celkom oddať svojmu duševnému prospechu a spáse svojej duše. Obliekame rehoľné rúcho, ktoré nás uvádza do zbožnej spoločnosti saleziánskej.

Celé sväté Písmo je plné takých naučení. Starý Zákon, zákon Mojžišov a zákon milosti súhlasne nabádajú k tomuto opusteniu. V starom Zákone vidíme, že keď chcel Boh vykonať s Abrahámom veľké veci, kázal mu nejprv všetko, otčinu, dom, príbuzných opustiť: "Exi de domo tua, de cognatione tua..." A na koniec podrobuje ho tvrdej skúške. Chce zkúsiť, či je ochotný obetovať aj syna. Len vtedy, keď Abrahám opustil všetko a prejavil ochotu k čomukoľvek, Boh ho vyvolil, aby sa stal otcom všetkých národov. Urobil ho svojim praotcom: "Jesu Christi filii David, filii Abraham" /Mat. I, 1./. V Mojžišovom zákone stretávame sa s pamätnými slovami, ktoré zanechal umierajúci Mojžiš a ktoré sa hodia najmä na rehoľné osoby: "Qui dixerit patri suo et matri suo: nescio vos; et fratribus suis: ignoro vos; hi cu-

stodierunt eloquium tuum et pactum tuum servaverunt/Dent.XXXIII,9/.

V zákone milostí začal Ježiš:"Omnis qui reliquerit domum vel fratres aut sorores aut patrem aut matrem propter nomen meum,centuplum accipiet et vitam aeternam possidebit"/Mat.XIX,28/.Potom hovoril vznešenejšie o mladíkovi,ktorý bol povolaný,aby ho nasledoval.Keď chcel ešte onen mladík pochovat svojho otca,napomenul ho:"Sine ut mortui sepeliant mortuos suos"/Luc.IX,60/. Konečne narážajúc na to,keď príbuzní prekážajú povolaniu,alebo chcú trochu umenšit horlivost o spasenie duší,hovorí otvorene:"Si quis venit ad me et non odit patrem suum et matrem suam... non potest meus esse discipulus"/Luc.XIV,26/.Načo taká prísnost? Načo toľko zdôrazmuje odlúčit sa od príbuzných?Sám Božský Spasiteľ to odôvodnuje,podotýkajúc, že príbuzní mnohokrát môžu byt nepriatelmi nášho duševného prospechu: "Et inimici hominis domestici eius" /Matt.X,36/.Čo učil svojou naukou,

to sám najprv praktikoval. Jako 12-ročný, keď ho matka našla v chráme a vyčítala, prečo sa nechal tak dlho hľadať, riekol otvorene: "Nesciebatis quia in his quae patris mei sunt oportet me esse?" /Luc. II, 49/. A svojim apoštolom, ktorí mu riekli, keď kázal ľudu, že ho hľadá matka, odpovedal: "Quae est mater mea et qui sunt fratres mei?" /Mat. XII, 48/.

Čo sa týka odlúčenia od vlasti, Boh hovorí k duši rehoľníka slovami žalmu: "Audi filia, et vide, et inclina aurem tuam, et obliviscere populum tuum et domum patris tui, et concupiscet rex decorem tuum" /Ps. XLIV, 12/. Sám Ježiš nám dosvedčuje vášmu pravdu. Keď ho volali rodáci, aby u nich vykonal, čo robil inde, odpovedal: "Nemo propheta acceptus est in patria sua" /Luc. IV, 24/. Preto mnohé rehole neposielajú a ndovoľujú svojim členom ísť do rodiska. Preto aj Don Bosko nás povzbudzoval, aby sme si žiadali ísť čo najďalej od rodného domu.

Jako sa zachováš v živote vzhľa-

dom k príbuzným?Miluj ich duchovnou láskou a nie pozemskou.Modlievaj sa preto za nich a keď je treba,daj dobrú radu písomne,alebo ústne.Nenechaj sa ale svieść ich láskou k opomenutiu nejakého duchovného dobra.Nech sa už týka tvojej duše alebo horlivosti o spásu duší.Nemiešaj sa vôbec do ich hmotných záujmov,ani si nežiadaj,aby ti oních vyprávali.Tým menej sa pleť do ich smluv a vzťahov s kým koľvek. Musíš sa zrieć návštev domov i počas prázdnin výjmúc smrteľnej nemoci a to na ich naliehanie.Nikdy nežiadaj príbuzných,aby ta prišli navštíviť. Keď ale prídu,jednaj s nimi zdvorile. Zkrát návštevu nakoľko len môžeš,bez toho,že by si sa previnil proti láske.

Dôstojne nosiť šat.

Pamätaj,že sa musíš chopiť aj prostriedkov,aby si dôstojne nosil obliečené rúcho.Predovšetkým,aby si ho nezašpinil,nezodral.Občas ho musíš aj vyčistiť.Snáď chápeš,že nemyslím to

v pravomslova smysle. Zamažeš ho hriechom. Veľkými škvrnami, keby bol hriech smrteľný. Menšími ho pošpiníš, keby to bol hriech všedný. Sodral by si ho, keby si nesotrval pevne v povolaní, keby si nechal vzrásť túhe po egyptskej cibule, náklonnosti k veciam, ktoré si zanechal. Urobíš dobre, ak budeš prosit Boha o milost, aby si šat, ktorý obliekaš, mohol nosit až do smrti. Ano, žiadaj si priamo radšej zomriet, ako by si musel tento šat svliect.

Sluší sa, aby si ho dôstojne nosil. Občas ho vykartáčuj, vyčisti. Aj toto musíš rád robit. Veď už sám pohľad na to, že si klerikom, má ti napomáhat, aby si vždy bol sobraným a vyhýbal sa poklesom. Musíš mat odpor i pred malými chybami, ktorých si si prv nevšímal. Chrán sa detských vrtochov a hračkárstva; čo prv vôbec nebilo do očú, teraz by zaslúžilo pokarhania. Každý týždeň ho dôkladne vypráš. Oľutuj srdečne svoje poklesky, keby to bola len duchovná vlažnosť, alebo nedostatočné spolupôsobenie s milostou Božou. Skrušene sa z nich vyznaj,

lebo ľútosťou a vyznaním vyčistíš škvrny svojej duše.

H l a v a X I I .

Štyri najdôležitejšie plody, ktoré treba z noviciátu získať.

Jako nás učia mnohí učitelia reholného života a najmä ctihodný otec Laucitius z dobre prežitého noviciátu musia vzísť štyri základné a najdôležitejšie plody. Tieto majú trvať po celý život a tvoriť temer ovzdušie v ktorom má reholník žiť. Preto sa musíš usilovať, milý novicu, nekmä o štyri veci, keď chceš, aby tvoj noviciát prinášal úžitok po celý život, ano po celú večnosť. Uváž dobre a využi toho.

Nenávisť hriechu.

Predovšetkým musí správne prežitý

noviciát zasiať a spôsobiť v mysli i v srdci novica veľký odpor a nenávisť proti jakémukoľvek dobrovoľnému hriechu. Oproti tomu najmenšiemu. A to tak, že neni na svete veci, ktorej by si sa hrozil viac, ako i menšej urážky Boha. Keby noviciát nevštepil tento veľký odpor ku každému hriechu i každej dobrovoľnej chybe, nemohol by sa menovať noviciátom. Lebo dľa učenia sv. Bazila: "Počiatkom, základom, podmienkou pre prijatie jakéhokoľvek dobra je náprava života a vzdialenie zla". A toto úsilie ustavične sa vzdaľovať od zla, nebude trvalým bez predchádzajúcej nenávisti a zriekmutia sa hriechu. Podobne dľa slov sv. Ambroza: "Len čo sa odriekaš zla, hneď nadobúdaš ctnosti, leto tým úsilím, ktorým vzdialuješ hriech, zlo nadobúdaš dobro".

Z toho dôvodu naše Konštitúcie vyžadujú, aby každý prv, než začne noviciát, vykonal denať dňové duchovné cvičenia. Čo najstarostlivejšie si má vyzpytovať svoje svedomie, zamyslet sa nad minulým životom, uvažovať nad svojimi

hriechani a vykonať mú generálnu sv. spoveď.Ito toto dobre urobí,spôsobí mu to stálu nenávisť ku hriechu.Pravidlá rehoľných spoločností vyžadujú, aby každý novic bol veľmi otvorený voči svojmu predstavenému vo všetkých dôležitejších veciach.Každý pohlesok jednotlive uvážený musí v nás vzbudiť veľkú nenávisť k hriechu odpor k nemu.Ale predsa o mnoho väčší odpor a nenávisť sa budí v našom srdci,keď považíme všetky súčastne v nich ošklivosti,tiarche a množstve. Všetky tieto úvahy musia nás rozhodne pobádať k útieku,aby sme od teraz vyhýbali i najmenšej urážke Pána Boha.

O š k l i v o s ť h r i e c h u .

Celý rok noviciátu musí mať predovšetkým hlavne ten úmysel,aby si vždy lepšie poznával ošklivosť hriechu a naučil sa ho všemožne potierať.Treba nám pozrieť z blíza,aby sme poznali jeho ohavnosť.Keď si umienil Daniel,

že pošetilým Babylončanom, ktorí sa klanali ohyzdnému a hroznému drakovi, dá poznat, jak škaradú potvoru uctievali, dosiahol povolenia. Hrave ho usmrtil. Zaraz z jeho mrtvoly bolo cítiť kolom - dokola neznesiteľný zápach. Tu Daniel, ukazujúc ľudu zapáchajúcu zdochlinu, riekol: "Ecce, quem colebatis!" Všetci naplnení neobyčajným strachom nevedeli čo odpovedať. Aj ty si snáď kráčal za touto obludou hriechu, za ohyzdným a zapáchajúcim drakom Snáď sa ti zdalo, že je temer nemožné zničiť ho, lebo si k nemu tak prilnul. Teraz, keď si prišiel do noviciátu podarilo sa ti ho zabiť. Len sa dobre prizri jaký je ohyzdný jak zapácha! Pojme ťa taký strach, že sa nedáš nikdy od neho poškvrniť, alebo sputnať. Pros pravého, večného Daniela-Boha, aby ti dal pochopiť nesmiernú ošklivosť a zápach, aby si mal vždy väčšie opovrženie a nenávisť k nemu. Vedz, že máš nenávidieť nie len onen hrozný netvor, ktorým je smrteľný hriech, ale i všedný hriech a jakúkoľvek urážku Bo-

ha.Keby bola i sebe menšou,predsa je hroznejšou od onej babylonskej obludy.

Nezbytnost tejto nenávisti.

Zkúsenost dokazuje,že rehoľník,ktorý vyšiel z domu formácie bez tejto ošklivosti a veľkej nenávisti ku každému poklesku,začal hneď žit volnejšie a zvolna upadal do spústy chýb a všedných hriechov.Keď však niekto v noviciáte meditáciou,konferenciami,kázňami a opravdu účinlivými úvahami je preniknutý a má mohuné vryté v srdci vedmie tarchy a ohavnosti i nepatrnejšieho hriechu,taký si zošklivý každý pád tak,že by radšej sniesol všetky muky sveta,ako by upadol do jednóho čo i najmenšieho hriechu.Slabý pojem o zle jakým je hriech a nepochopenie jeho veľkej ošklivosti,býva práve príčinou veľkého úpadku.Mnohí sotva vyšli z noviciátu alebo študentátu,spolčujú sa z druhami menej horlivými a začínajú sa volne dopúštat

priestupkov proti pravidlám. Vynasnaž sa preto vážne, aby si si odniesol z noviciátu neusmieriteľnú nenávisť a hlboký odpor k jakémukoľvek hriechu. Tak budeš žiť v reholi dokonale. Budeš dbať na zachovávanie všetkých pravidiel, veľmi pokročíš, budeš dokonale poslušným a budeš žiť v pokoji a k príkladu ostatným. Drahý novicu! Neustávam ti preto odporúčať tento bod. Cvič sa v nom dôkladne práve teraz, keď máš toľko možností, keď chceš veľmi pokročiť na ceste dokonalosti a ak chceš hodne vytrvať vo svojom povolaní.

Jak nadobudnúť tejto svätej nenávisti.

Ak chceš, aby sa ti podarilo podrobne a dôkladne uvažuj pred Bohom, čo je hriech, jeho povahu a následky i tresty, ktoré na nás svoláva. Podobne s dôkladnou podrobnosťou uvažuj o posledných veciach človeka. Toto veľmi napomáha dosiahnuť žiadaný výsledok. Práve preto odporúčajú vždy v prvých mesia-

coch noviciátu jako knihu rozjímania "Príprava na smrť" od sv.Alfonsa,alebo inú knihu,ktorá podrobnejšie pojednáva o tých a podobných veciach. Týmto si ozaj osvojíš spomínanú ošklivosť nad každým i malým hriechom. Chcel by som sa pred tebou vrhnúť na kolená,milý začiatočníku!Chcel by som ta prosit pre päť rán Kristových aby si sa ponoril dobre do týchto úvah a osvojil si neobyčajnú ošklivosť nad hriechom,lebo ináč vidím, jako sa približuje tvoje neštastie. Sv.Terezii v známom videní ukázal Pán miesto pripravené pre nu v pekle a dal jej na javo,že to malo byt trestom za malé nedokonalosti.Jako to,povieš snáď,pre malé nedokonalosti byt odsúdený do pekla?Veď vieme,že tam padne len ten,kto zomrel v smrteľnom hriechu.Odpoviem ti,jako aj sv.Terezia dostala naučenie.Je isté, že pre všedný hriech nebudeme zavrhnutí do pekla,ale je isté,že Boh chce,aby sme zodpovedali jeho milostiam úprimne a odhodlane.Ak spolupôsobíme, za jednou milostou nasle-

duje iná ešte vzácnejšia. Postupujeme z ctnosti do ctnosti. Avšak len čo nespolupôsobíš čo i len s jednou milostou Božou, Boh umenší svoje milosti a potom si menej schopný spolupôsobiť. Ak pokračuješ - to iba nazpäť. Boh ešte viac umenší svoje milosti. Ty začneš niekedy upádať i do hriechov smrteľného. Zvoľna si na ne navykneš tak, že nebudeš mať sily, aby si povstal z kalu týchto hriechov. Ba upadneš do vecí o mnoho hroznejších tak, že ak ťa Boh nezachráni nejakým zázrakom, iste sa srútiš do najhroznejšej priepasti zavrženia.

Túžba po dokonalosti.

Druhý plod, ktorý si musíš odnášať z noviciátu a ktorý má trvať v reholníkovi po celý život je získať si vrúcnej túhy po dokonalosti, totiž praktické predsavzatie konať každú prácu dokonale. Toho nadobudneš nejmä dobrým rozjímaním o tajomstvách života Ježiša Krista. Ale toto rozjí-

mani● musí byť starostlivé a prehĺbené,aby zasiahlo aj najskrytejšie vlákno nášho srdca.Myšlienka,že chceme pracovať dokonale,pripodobnujúc svoje slová i smýšľanie spôsobu,jakým by jednal,hovoril a smýšľal v našich okolnostiach.sám Pán Ježiš. Vieš dobre,že naša dokonalosť záleží práve v úplnom a dokonalom napodobnení Ježiša.Avšak,aby sme dokonale napodobnili Pána Ježiša musíme čo najlepšie uvažovať o jeho živote, skutkoch,slovách a smýšľaní.Každé naše vnútorné a vonkajšie hnutie musí sa shodovať s týmto Božským vzorom.

Vo svojich rozjímaniach o živote Ježiša Krista hľaď vždy účinnejšie si osvojiť vrúcnu a pevnú túhu po dokonalosti.Navykaj si tomu aj duchovnými rozhovormi.Ak si osvojíš celkom túto túhu a keď ju uvedieš v nezvratné predsavzatie,tak keď sa aj odoberieš za prácou aj do domov,budeš žiť príkladne a k potechu predstavaným i Bohu.Vedz,že Boh sa iste nedá prekonať tvojou veľkodušnosťou.Ak vidí,že ho

niekto v ctnostiach vážne nasleduje, otvorí svoje srdce, zahrnie ho nehou a vyleje nanho spúštu svojich milostí Obohatí jeho srdce mimoriadnými darmi. Povznesie ho k neobyčajnému stupňu svätosti, tak že každý žasne, kto pozoruje ustavičné pokroky tejto šľachetnej duše.

Okrem toho: Boh sa obyčajne odmeňuje štedre všetkým tým, ktorí vrúcne túžia po dokonalosti, dľa slov Pána Ježíša: "Beati qui esuriunt et sitiunt iustitiam, quia saturabuntur" a dľa slov prebl. Panny Márie naplňuje dobrami tých, ktorí po nich žížnia: "Esurientes implevit bonis". Práve v tom smysle hovorí sv. Gregor Naz., že Boh si veľmi váži už samej túhy a vykladá jak náš Pán v uvedenom blahoslevnstve slovom spravodlivosť rozumie práve dokonalosť, svätosť. Za tým ti odporúčam, aby si pri sv. omši hneď po pozdvihovaní prosil vždy o veľký hlad a žízeň po spravodlivosti, totiž po dokonalosti. Tak sa naplní, čo hovorí sv. Ambroz: Cum deus videt animum desiderantem, replet eam bonis.

Nezbytnosť takej úcty.

***

Že práve si niektorí nevštepili dosť hlboko túto vrúcnu túhu po dokonalosti, to býva druhou príčinou, prečo mnohí, sotva skončili noviciát, začínajú hneď žiť vlažne. Keby si na nešťastie z neho odchádzal bez pevného podkladu a bez hlbokého presvedčenia, že je nezbytne potrebné nadobudnúť si vrúcnu túhu po dokonalosti môžeš sa pokladať za celkom strateného pre reholný život. Zatiaľ však, keď budeš mať túto túhu hlboko zakorenenú, budeš dobre konať všetky i tie najnenadnejšie veci. A to vytrvale aj vo chvíli najväčšej roztržitosti i keď zo všetkých strán povstanú prekážky.

L á s k a k u k r í ž u .

Tretí plod, ktorý si musíš vážne z noviciátu odnášať je veľká láska

ku krížu;totiž túha po protivenstvách, utrpení,útrpách,nepochopenia pre všetko,z čoho nám môže vzísť úcta i pochvala,i česť.Táto veľká láska ku krížu vzíjde ti z rozjímania o utrpení a smrti Božského Spasiteľa.Bude sa oživovať lútosťou nad spáchanými hriechami.Veď práve zadosťučinenia sú protivenstvá tohoto života,jako je umrtvovanie,kajúcne skutky,žaloby, pomluvy,opovrženie,pokorenie,neprispustenie k vyšším hodnostiam,uponíženie atď.Ak v tebe vzrastá opravdivá túha po dokonalosti,tak sa musí istě vzmáhať i láska a túha po kríži.Nasledovať Ježiša Krista v utrpení je hlavnou časťou života dobrého kresťana a najmä rehoľníka.Preto hovorí sv.Bernard /v druhej reči o večeri Pána/, že sa sluší,aby si práve ty trpel, zomrel a bol pochovaný s Kristom.Lebo,ak chceš zostať údom Ježiša Krista, ako si nim,musíš kráčať po jeho šľapajách a tiež trpeť jako on trpel. Sv.Pavel nás učí,že kto je Ježišov, túži sa mu pripodobniť a usiluje sa, aby aj svoje telo umrtvoval:"Qui sunt

Jesu Christi carnem suam crucifixerunt cum vitiis et concupiscentiis".

T r e b a m i l o v a t k r í ž.

Nedostatočné osvojenie si tejto vzácnej túhy po utrpení z lásky k Bohu a na zadosťučinenie za svoje hriechy, býva tiež príčinou prečo sa mnohí po noviciáte zmiatnu a kolíšu v povolaní. Len čo sa im odporuje alebo keď sú obťažovaní niektorým profesorom alebo i spolubratom, alebo keď sa nevypočujú ich dôvody, aby zmenili dom alebo zamestnanie, alebo keď sú z miléh úradu určení na iný odporný. Hneď by všetkým prašťali. Prosím ťa, ak ti záleží, aby si vytrval v povolaní, nepokoj sa v noviciáte rozohrať sa len láskou k Ježišovi, ale navykni si na myšlienku a túhu mnoho pre neho trpieť. Obyčajne, ktorí prichádzajú do noviciátu, musia sa považovať za skrivené železo, ktoré je v reholi práve preto, aby sa narovnalo a dobre spracovalo. Juko nestačí len vložit železo

do ohňa a rozžeravit ho,ale treba kladivom tĺct dotiaľ,dokiaľ neni také, jaké ho chceš mat.Tak i my musíme byt postavení do ohňa a rozpálit sa vo vyhni lásky Božej a tak narovnaní a spracovaní.Preto,je tiež treba kladiva umrtvovania pod ktorého údery sa musíme podložit,aby sme sa stali,jakými nás chce mat Boh.

Shoda s voľou Božou.

Štvrtý plod,ktorý si musíš odnášat z noviciátu je spojenie vlastnej vôle s vôľou Božou.Tento obsahuje všetko ostatné,čo nesie rehoľníka na vrchol dokonalosti.Ale len vtedy,keď sa úplne zrieknè svojej vole a všètkého, čo patrí svetu a úplne sa spojit s vôľou Božou.Aby si toho dosiahol,musíš ozaj svedomite pracovat na svojej duši po celý rok,lebo iné je teoria a iné je prax.Tebe sa to iste z milosťou Božou podarí,ak sa tomu budeš venovat s pevnou a vytrvalou vôľou. Jedna sa o to,aby si sa celkom zria-

kol svojej vlastnej vôle a vo všetkom hľadal vôľu Božiu, aby si totiž pri každom diele riekol: Nič a nikdy čo sa ľúbi mne, ale všetko a vždy čo sa ľúbi Bohu. Máš dospet tak ďaleko, aby si mohol povedat so sv. Pavlom: Odumrel som svetu a nežijem už ja, ale Ježiš žije vo mne. To sa nezbytne vyžaduje od toho, ktorýchce mat vrúcnu lásku k Bohú. Je nemožné opravdu milovat Boha bez toho, že by si nechcel nič iného, ako čo sa jemu ľúbi, že by si neshodoval svoju vôľu s jeho vôľou. Musíš preto s celou silou hneď od počiatku noviciátu pracovat na tom, aby si si nadobudol dokonalej shody s vôľou Božou, úplne sa zriekol jakéhokoľvek lpenia ne vlastnej vôli a ktorejkoľvek inej veci, tohoto sveta.

Hľaď, aby si nevolil a nežiadal vecí dľa vlastného úsudku, čo sa týka zamestnania, bytu, úradu a čohokoľvek, čo sa ti môže nedhodiť v každodennom živote. Ponechaj všetky tie veci na Pána Boha. On skrze tvojich predstavených usporiada a uloží všetko k tvoj-

mu najlepšiemu prospechu. Usilovne sa vynasnažuj vždy robit tak, ako rozhodne predstavený. Nech robia s tebou čo chcú. Neodporuj v ničom, iba v hriechu ak by t-a k nemu v noviciáte i pobádali.

Účinnost tejto shody.

Táto náchylnost duše javí sa po celý život na všetkých tých, ktorí dobre využili svoje tirocínium. Nemajú veľkých starostí, ničoho sa nedožadujú, ani netúžia po ničom zvláštnom, ale s chutou sa pustia do všetkého, čo len predstavení neznečia. Keď ich určia študovat, študujú; keď ich určia k jednému druhu štúdií a nie k inému, vesele sa dajú do toho, čo sa im uložilo. Keby boli od štúdia poslaní k inému výpomocnému zamestnaniu, nenariekali by. Ak ich predčasne odvolajú od štúdií a pošlú za inou prácou do domov, neodporujú. Vidí v týchto rozhodnutiach predstavených

zrejmú vôľu Božiu. Ano cvič sa opravd v tejto stálej a dokonalej shode s vôľou Božou. Zostaneš takto vždy horl vým rehoľníkom. Boh skrze teba udelí iným mnoho dobra. Pamätaj však neustá le - ak chceš ono dosiahnúť - že mu síš sebe celkom odumrieť! Nezabúdaj na slová evanjelia: "Nisi gramm frumenti cadens in terram mortuum fuerit mul tum fructum offert." Neprinesieš veľ kého úžitku, keď prv neodumrieš sebe.

Ako sa nadobúda táto shoda.

Jako zvláštny prostriedok, aby si to dosiahol poslúži ti to, keď budeš uvažovať o moci a dobrote Božej, o je ho dokonalostiach a vlastnostiach. Ro zumieš tomu, že ani vlas z tvojej hla vy nespadne bez dopustenia Otca ne beského, že Boh sa stará o vtákov a poľné kvetinky? O teba sa bude iste o mnoho viac starať. Nechaj sa teda viesť jeho Prozreteľnosťou. Vidz vo všetkom, čo sa ti prihodí, Jeho vôľu. Sv. František Sal. prehlasoval, že má

už len niekoľko sklonov vlastnej vôle,ale keby sa mohol znovu narodiť, nechcel by ani jednoho,abysa nechal vo všetkom viesť vždy jako dieťa dobrotivou rukou Božskej Prozreteľnosti.

Jak sa utvrdiť v štyroch zmienených predsavzatiach.

Dľa učenia filozofov a teologov návyk ctnosti sa vzmáha vzrastajúcim počtom ctnostných úkonov.Hovorí sa, že aj kvapka časom vydlabáva kameň. Tak aj ty aby si si tieto štyri veci dobre osvojil,aby si sa v nich dokonale upevnil,aby bi nezmizly hneď po noviciáte a neprejavil sa v tebe opäť starý človek,musíš si navykať často obnovovať tieto predsavzatia, Zvykni si to urobiť skrátka,ale vrúcne,obetujúc tieto predsavzatia Bohu s pokornou prosbou o milosť,aby si ich mohol po celý život uplatňovať.

Sme ešte príliš slabí a nestáli, povedal by som,bezmyšlienkovití a ubohí.Účinné predsavzatia mohly by

sa rozplynút jako hmla pred slnkom.Po noviciáte by ti mohly zmiznút ako para,ak by si ich nemal v sebe dost upevnené.Musíš si preto určit v noviciáte primerané rozjímania a silné vhodné prostriedky,ktoré by usbavične popudzovaly.vôľu zachovávat tieto predsavzatia aj za najväčších prekážok.Musiš si preto počas noviciátu predstavit veľké tažkosti a prekážky, ktoré sa môžu naskytnút v pozdejšom živote či už počas štúdií alebo pri práci po rozličných ústavoch.Tieto úvahy vnuká často sám Boh čistým dušiam v rozjímaní,pri sv.prijímaní a inde.Niekedy pochádzajú z četby životopisov svätých a duchovnej četby vôbec.Inokedy z duchovných cvičení,rozhovorov,alebo zbožných krúžkov.Toto posledné ti neustávam dôrazne pripomínat,ak sa chceš stat salezián om a to hodným synom sv.Don Boska.Tomuto tiež veľmi napomáha,keď si tieto predsavzatia napíšeš a keď si ich budeš nesôr často čitavat.Najmä pri cvičení dobrej smrti.

Praktické cvičenia, ktorými si možno osvojiť štvoraké ovocie noviciátu.

Ktorými zvláštnymi a praktickými prostriedkami možno značne podporiť novica, aby si hneď na počiatku svojho tirocínia osvojil štyri zmienené veci, aby v nich vytrval a dľa nich sa vždy riadil? Všeobecne možno užiť so zdarom všetky prostriedky, ktoré odporúča sv. Písmo a svätí otcovia, jako nadobudnúť ctnosti. Sú to: modlitba, umrtvovanie, dôvera v Boha atď.... V jednotlivých prípadoch presvedčila zkúsenosť, že napomáhajú najmä nasledujúce prostriedky, ktoré uvádzam ti a odporúčam, aby si sa v nich cvičil:

1. Snaž sa pochopiť dôbre cieľ, pre ktorý bol človak stvorený. Rozjímaj dôkladne o tomto bode. Zkúmaj ho hlboko v rozjímaniach a niektoré zvláštne body po svätých prijímaniach. Viackrát v roku, i v nasledujúcich rokoch sa vráť v úvahách k tomuto bodu.

2. Hľadaj preniknúť ťarchu hriechu, jeho ošklivosť a škodu, ktorú pôsobí. Za hriechy musíš neodvratne zadosťučiniť. Muky, ktorými by si musel splácať i všedné hriechy, by boly ešte ťažšie ako najhroznejšie utrpenie na zemi. Dôsledkom týchto úvah je pevné predsavzatie konať čo možno najviac kajúcich skutkov, aby si nemusel trpieť na onom svete. Ale pamätaj, že najväčším kajúcim skutkom je dokonalý spoločný život a neunavná pracovitosť.

3. Predstav si: Keby tak niekto zo zavrhnutých z milosrdenstva Božieho bol povolaný na svet, aby bol podrobený nejakej novej skúške. Ach, ják by dokonale konal tieto štyri veci! Nedbal by zniesť jakúkoľvek námahu, ba vytrpieť i všetky muky tohoto sveta. Nože, ty vieš, že o mnoho väčším dobrodením je to, že sme nie zavrhnutí po toľkých hriechoch, ako keby bol niekto zo zavrhnutých vyslobodený. Preto sa musíš rozhodnúť, že chceš praktizovať vždy a dokonale tie štyri veci, hoci by ťa to stálo i neviem akú námahu aj všetky útrapy tohoto sveta.

4.Hľaď,aby si bol naprosto otvoreným k svojmu magistrovi.Urob si predsavzatie,že podobnú dôveru budeš mať v pozdejších rokoch ku všetkým svojim predstaveným.Z času na čas tak si pred nimi počínaj,aby to ti,dľa tvojej mienky na duši veľmi prospelo. Keby sa jednalo o heroický a veľmi ťa zahanbujúci skutok,uponíž sa i pred ostatnými.Neospravedlmuj sa na príklad z vážnej pomluvy proti tebe. Urob na spôsob zpravodania generálnu sv.spoveď svojmu direktorovi,najmä ak ti je odporný.Vyjav mu niečlenok spovedi nezbytné veci a okolnosti, ale aj také prípady,ktoré ťa ozaj uponížia a zahanbia.Ani sa nedá vypovedať,koľko duchovného dobra môže toto spôsobit.Avšak rob to len potiaľ pokiaľ to môže tvojej duši prospet.

5.Snaž sa,aby si hovoril vždy o veciach čiste duchovných.Vyveď pekné poučenie z ľahostajných rečí,ktoré iní začali.Žiadaj si obcovat vždy s osobami čo najpríkladnejšími.Slušne sa vzdiaľuj od rozhovorv čiste zá -

bavných alebo od spolubratov, ktorí nedbale zachovávajú pravidlá.

6. Prísne si ulož, že mimo povinností nebudeš čítať iba knihy celkom vzorné a že sa nedáš svies̆t, aby si čítal nie celkom dobrú knihu, alebo časopis. Zaumien si, že nebudeš nikdy čítať zo zvedavosťou bez výslovného dovolenia.

7. Vytrvale a čo najsvedomitejšie vykonávaj zvláštne spytovanie svedomia. Zaznačuj si denné predsavzatia. Porovnávaj dnešok zo včerajškom a minulý týždeň s terajším. Čo najpevnejšie si zaumien, že teraz a po celý život i v tých najobťažnejších pomeroch budeš pristupovať k týždennej sv. spovedi a k sv. prijímaniu pokiaľ možno dennému.

8. Všetky svoje predsavzatia si napíš! Sľub vážne P. Bohu, že zachováš po celý život presne silencium v ustanovený čas. Sľub Mu, že chceš vždy vytrvale a presne zachovávať i ostatné pravidlá, ktoré vážni často považujú za nepatrné. Ak sa k tomu cítiš, sľub tiež, že sa nechceš nikdy ospra-

vedlňovať z otho, čo iní o tebe povedia, iba ak by ta výslovne požiadali predstavení.

9. Neodsudzuj ani slová ani jednanie druhého ani slovom ani v mysli. Naopak, vynasnaž sa všetko vždy v dobro vykladať dľa naučenia sv. Františka Saleského, ktorý keď mala vec 99 zlých stránok a jednu dobru, tak rozprával o tej dobrej. Keb to z čistej lásky k Bohu a k blížnemu, považujúc ich za obraz a stvorenie Božie, Ním vykúpené.

10. Často sa cvič v pokore, poddávajúc sa všetkým spolubratom domu. Cvič sa v láske tak, aby sa všetci povzbudili tvojum príkladom!

11. Hľad, aby si neztratil ani chvíľku času. Každú využi vo veci Bohumilej, v shode s myslou predstavených a jak to vyžaduje tvoj stav, okolnosti a zamestnanie.

12. Modlievaj sa často z lásky za tie osoby, ktoré ti ukrivdily, ktoré ta prenasledovaly, znepokojovaly. Toto ti iste sprostredkuje milosť u Boha

a pohne Ho ku štedrosti, aby ti udelil neobyčajné duchovné dary.

H l a v a XIII.

Body Konštitúcií, ktoré je treba v noviciáte zvlášť zachovávať.

Všetky body Konštitúcií sa majú zachovávať, aby sme sa navykli zachovávať ich po celý život. Predsa však niektoré sú z nich buď ťažšie, alebo častejšie užívané, najzákladnejšie, alebo najvýznamnejšie pre náš život musíme zachovávať so zvláštnou dôslednosťou. Bez tohoto upozornenia mohol by sa niekto neskôr octnúť v nemilom postavení, lebo by sa mu ťažkosti iste dostavily.

Vyučovanie katechizmu.

Prvý skutok lásky, ktorý má každý sulezián konať dľa Konštitúcií je, vyučovať katechizmus chudobnú a o-

pustenú mládež. Je to skutok dušiam najužitočnejší. Dobre predsavzatie uložené v útlom, detskom srdci istotne prinesie svoje ovocie. Len čo sa chlapec dobre naučil a pochopil katechizmus, môže sa považovať za spola spaseného. Do jeho srdca ešte môže vstúpiť nákaza. Ale v nejakej významnej chvíli života v neštastí, alebo starobe ožijú dobre neušenia. Rozhodne sa, že bude presne prijímať sv. sviatosti. Ach, keby si pochopil jako priamo a účinne spolupracuješ na spáse duší, keď učíš dobre a s láskou katechizmus. O čo radšej a obetavejšie by si vykonával toto dielo. Preto nech každý túži, aby bol takto zamestnaný. Nehľaď preto na ťažkosti a námahy, aby si mohol priviesť chlapca na cestu do neba. Ktoby sa spieral tomuto apoštolátu, alebo ho nerád vykonával, ten by nezaslúžil meno saleziána. Konaj to rád nie len teraz - keby ťa tým poverili - ale sľúb P. Bohu, že ochotne to chceš konať po celý život. Ano i

vtedy, keby si bol jako zamestnaný a stálo ta to neviem jak veľku obetu.

Starost o remeselníkov.

Druhý skutok lásky, ktorý odporúčajú naše pravidlá, je starost o siroty, chudobnú a opustenú mládež. Túto máme vyučovať v patričných ústavoch mimo náboženstva i umoniu a remeslám. Práve toto získava našej spoločnosti najväčšiu obľubu. Dnes každý uznáva, že sa musí rozriešiť robotnícka otázka. Ak sa vychováva robotník v mladosti po krestanský, môže sa stať, statočným človekom a nie dravou šelmou, ktorá vo spojení s ostatnými ohrožuje celú ľudskú spoločnosť. Ach, jak požehnané je vnuknutie sv. Don Bosca, že sa venoval tomu, aby dobre vychoval krestanského robotníka! Avšak výchova mladého robotníka je ťažká; vyžaduje námahu a sebazapretie. Ale čo na tom záleží? Lon nech sa tým dosiahne sláva Božia, spása duší a dobro spoloč-

nosti ľudskej!Preto ododnoška každý by mal vo svojom srdci dávať prednosť práci medzi remeselníkmi pred ostatným,lebo je nižšia,potrebnejšia,ale i milšia P.Bohu.Kebys cítil nejaká odpor proti tomuto zamestnaniu,a považujoš to za ponáženie byť asistentom jednoduchých remeselníkov,pros Boha,aby ti odpustil,že si tak zbabelý vo svojom srdci a pyšný vo svojoja mysli.Usiluj sa,aby si odteraz myslel len na spásu duší a na to,čo môže byť ozaj užitočné a nie na to,čo je váženejšie alebo čo sa ti páči.Ak pochádza tvoj odpor z toho,že sa menej vyznáš vo výchove a remeslách,ako v štúdiách, pomysli si,že sa to stáva aj iným. Preto sa tomu vyhýbaj,ale dodaj si odvahy a usiluj sa v tom vycvičiť s dobrou vôľou.Ďakuj P.Bohu,že ti poskytuje príležitosť osožiť svojej vlastnej duši.

Bratská láska.

Hľaď dobre pochopiť smysel prvého bodu druhej hlavy Konštitucií, kde sa rozpráva, že bratská láska má všetkých spolubratov tak spájať, aby tvorili jedno srdce a jednu dušu. Buď tým ozaj preniknutý, aby si sa naučil znášať chyby iných a nikdy sa neurazil, ak by boli voči tebe nezdvorilí, alebo ťa urazili. Keby bola najsaká komunita regulárna a svätá, predsa Boh často dopúšťa, aby v nej boly rozmanité povahy, protivné názory, odporné zamestnania i malé žiarlivosti. Veci musíš pojímať tak, ako sú. Ustavične upieraj svoj zrak k Bohu a vyzbroj sa dokonalou shodou s vôľou Božou. Nezabúdaj, že všetko riadi, alebo dopúšta P. Boh. Pamätaj na to, aby si sa navykol zachovávať si pokoj a rozširovať ho aj medzi ostatnými dobrou radou a obetavým príkladom. Navykaj si nikoho neposudzovať. Vždy si dobre vykladaj po-

činenie iných a najmä ich úmysel. Buď úslužným!Bližného si váž a zaujímaj sa o všetko čo sa týka činnosti našo spoločnosti a jednotlivých členov,najmä tých,ktorí zastávajú v nej nejaký úrad.Sv.František Salésky nás uisťuje,že pred P.Bohom je záslužnejšie vyhovieť niektorému bližnému,podrobiť sa jeho vôli,znášať novôľu a rozsievať trochu vesolosti a rodinného šťastia v komunite,ako veľké pôsty,tuhú kajúcnosť a drsné telesné skutky.

Starosť o povolanie.

Nikdy neni veľa, keď sa koľko opakuje šiesty článok druhej hlavy, kde nám Konštitúcie predkladajú vážné slová Božského Spasiteľa:"Nemo mittens manum ad arratrum et respiciens retro aptus est regno Dei" (Luc.IX,62).Kto teda nevytrvá v povolaní ten je tu pomenovaný zavrhnutého od P.Boha.Hľaď si preto dobre vážiť svoje povolanie nad všetky o-

stutné veci tohoto sveta. Rozpamätaj sa častejšie na túto pravdu. Ak ti záleží na večnej spáse, chop sa prostriedkov podporujúcu tento vzácny dar, ktorý ti P. Boh udelil. Rozváž si to dobre prv, ako by si vstúpil do salezián. spoločnosti! Ale len čo si sa rozhodnul, pomodlil a poradil sa a keď si presvedčený o správnosti svojho povolania, potom musíš byť odhodlaný i krv svoju vyliať, aby si ho bol hodný a aby si vykorenil svoje chyby, aby si zmenil svoju povahu. Boh žiada to a ty nesmieš byť zbabelý. Ak ťa povolal, tak ti dá istotne i potrebnú milosť. Ale musíš s nou spoluučinkovať i keby to vyžadovalo námahy Herkulesove i keby si mal preto umrieť, ako hovorí Duch sv.: "Agonizare pro anima tua" (Eccl. IV, 33). Ničoho není veľa, ak sa jedná o spásu duše. Nech je jak chce, novicom byť znamená stáť na skúšobnom kameni. Ak by si sa necítil, lepšie by bolo, keby si sa vrátil hneď teraz, dokiaľ si ešte nepoložil pevne svoje ruky na pluh, ale len na skúšku, než

aby si šiel až po sľuboch. Preto ešte vážnejšie sa rozhodni pri žiadosti o sv. sľuby. Jako len môžeš usiluj sa zbaviť sa svojich chýb. Zachovávaj pravidlá a osvojuj si cnosti, ktoré sa ti odporúčajú. Nespoliehaj sa, že to vykonáš neskoršie, čo teraz v tomto roku nemôžeš. Nepodávaj žiadosť dokiaľ sa necítiš odhodlaným ku všetkému. Nežiadaj si sv. sľubov dokiaľ si nie istý, že ich pomocou Božej milosti budeš môcť zachovávať až do konca svojho života. Lebo je príliš hrozná vyhrážka Pánu tomu, kto po svätých sľuboch cúva.

Poslušnosť a úprimnosť voči predstavenému.

Medzi hlavné body pravidiel patrí tiež onen bod, ktorý nás učí, aby sme mali veľkú dôveru vo svojom predstavenom. Považovať ho mámq za svojho milovaného otca, a poslúchať bez výhrady, ochotne, veselo a pokorne s pevným presvedčením, že v jeho

rozkaze sa javí vôľa Božia. Preto si osvoj túto jednoduchú a dokonalú poslušnosť, neohraničenú jasnosť svedomia, o ktorej som hovoril. Buď presvedčený, že bez toho istotne nevytrvaš v povolaní - stroskotáš. Preto nemaj nijaké veci z minulosti, z prítomnosti a ni túžob do budúcnosti, ktoré by nepoznal tvoj predstavený. Dávaj pozor i na jednotlivé slová tohoto bodu, najmä na tieto: "Považuj ho za milujúceho otca - a ďalej - s pevným presvedčením, že v jeho rozkaze sa javí vôľa Božia!" Ak budeš mať teraz, alebo v budúcnosti ťažkosti ohľadom poslušnosti, pamätaj, že je to buď preto, že nepovažuješ predstaveného za milujúceho otca, možno preto, že ho vidíš trochu prísnejšieho a rázneišieho. Klameš sa, ak ho za takého považuješ, zakiaľ snáď on, jako pravý milujúci otec vidí, že potrebuješ nápravy. Rozkáže svojmu srdcu neslýchané násilie, aby ťa účinne napomenul a zachránil. Avšak o mnoho väčším zlom je to, že nevidíš v každom rozkaze vôľu Božiu. Ach, kiež by si sa navy-

kol vidieť vo všetkom Boha, potom by sa ti poslušnosť nezdala tvrdou. S jakou horlivosťou by si konal i najodpornejšiu a najnepríjemnejšiu vec, keby sa ti zjavil Pán Ježiš a riekol ti, že sa mu tá vec páči a že si praje, aby si to učinil! Teda v poslušnosti sa neviditeľne stáva to, čo by sa vtedy stalo viditeľným. Osvoj si to a zostaneš v spoločnosti budeš prežívať šťastný a veľmi záslužný život.

Starosť o čistotu.

Ctnosť, ktorú hľadel Don Bosco nad všetky iné najviac zastepiť a ktorú zanechal v dedictve Kongregácii, je ctnosť sv. čistoty. V Konštitúciach hovorí, že to je ctnosť, ktorú musíme práve my čo najviac pestovať. Použi všetkých prostriedkov, aby sa čo najlepšie v tebe zakorenila táto ctnosť. Rozpamätaj sa častejšie na tretí bod kapituly o čistote, v ktorom sa hovorí: "Mladíci,

ktorí už boli obetou ľudskej náruživosti zle si vysvetľujú slová a pohľady,ktoré su samy v sebe nic su zlé! Preto dľa rady Konštitucií buď v rozhovore i obcovaní s mládežou jakéhokoľvek veku,alebo stavu čo najopatrnejší.Tu nic je nijaké upozornenie zbytočné,žiadna námaha príliš veľká,žiaden prostriedok prehnaný. Predstav si,jako sv.Peter hovorí, že diabol je na blízku jako lev ručiaci,ktorý hľadá koho by pohltol. Všemožne sa totiž usiluje,aby si upadol.Ľahko pochopíš,že u nás môže byť väčšie nebezpečenstvo k poklesku,ako inde,lebo s u nás musí pracovať a byť s mládežou vo dne i v noci.Chlapci mnohokrát milí,jednoduchí,nevinní alebo pekným zovňajškom môžu byť nebezpeční,lebo obrazotvornosť neustáva nikdy pracovať a rozmnožovať vášne.Ba nickedy zlomyseľní a prefikaní chlapci sa usiluju sami podchytiť asistenta alebo učiteľa. Pozor,stále nosíš v sebe oheň mladosti!Nepoviem ti viac iba,aby si

bdel a bdel,dobre zachovával Konštitúcie i pravidlá a stále sa modlil,žil "cum timore et tremore". Boh je s tebou: facientibus quod in se est Deus non denegat gratiam.Boh ale od teba žiada účinnú spoluprácu.

O týždennej sv.spovedi.

Iný bod,na ktorý nesmieš nikdy zabudnúť je o sv.spovedi.Keď budeš cítiť priamo odpor,nezanechaj týždennú sv.spoveď.Keď prídeš do ktorehokoľvek domu,spovedolnik,ktorého určil hlavný predstavený vždy ťa čaká.Urob si predsavzatie,že budeš prosne zachovávať tento bod.Sľub,že budeš tak robiť nie len v noviciáte ale cez celý svoj život.Pokladaj si to za jedno z najdôležitejších predsavzatí života.Slávnostne to prisľúb i P.Ježišovi,keď budeš skladať sv.sľuby.Opakuj ho s predsavzatiami,ktoré budeš každoročne robiť pri duchovných cvičeniach.Buď pre-

svedčený, že sú to predsavzatia neobyčajne významné. Keď ich zachováš, nesmierne ti prospejú. Podobne sľúb, že nenecháš uplynúť nijaký deň bez toho, že by si si nevykonal cvičenie dobrej smrti a svoje spravodanie.

O korešpondencii.

Nie menej významným pravidlom pre dobrý rozvoj domov je neposielať, ani neprijímať listy, ktoré by prv neprešly rukami predstaveného. Ach, k by si len niekto vedel predstaviť škodu, jaku môže spôsobiť svojmu povolaniu, cti jednotlivých domov i celej spoločnosti a to jedine prestupením tohoto pravidla, iste by si sa toho varoval. V tom nemi opatrnosť prehnanou.

O prázdninách v rodine.

Don Bosco veľmi prizvukoval silenciu po večerných modlitbách. Podobne sa všemožne postaral, aby sa ne-

chodilo na prázdniny k príbuzným. Pamätaj na Don Boscove slová vytlačené v predmluve ku Konštitúciam: Nepamätám sa, že by som bol niekedy čítal, alebo počul, že rehoľník, ktorý zašiel do svojho rodiska mal z toho osoh. Naopak, dá sa vypočítať na tisíce takých, ktorí sa nechceli dať presvedčiť a chceli to sami skúsiť. A veru zkúsili! Mnohí sa stali obetou svojej nerozumnosti a opovážlivosti. A na inom mieste náš otec nám hovorí presne tieto slová: "Kto necíti silu zriecknúť sa tohoto návratu do sveta, ten tým prejavuje, že nie je povolaný do rehoľného stavu" I tieto body noch sú zvláštným predmetom tvojich predsavzatí, ktoré učiníš pri skladaní sľubov. Zapíš si ich medzi tie, ktoré sa musia zachovávať po celý život. Každoročne si ich prezri aspoň pri duchovných cvičeniach.

O z v y k o c h .

Je potrebné, aby si 188 bod hl vy

XIV prešiel do krvi:"Najmä dve veci musia všetkým ležať na srdci.1.Každý nech starostlivé dáva pozor,aby sa nenechal viazať akýmkoľvek zvykom ani vo veciach,ktoré su samy v sebe ľahostajné.2.Šaty,posteľ a izba každého nech su čisté a slušné,ale treba vyhýbať všemožne strojenosti a ctibažnosti.Nič neokrášli lepšie rehoľníka,jako svätý život,ktorým dáva iným dobrý príklad vo všetkom."

Každý mesiac pri cvičení dobrej smrti a každý rok pri duchovných cvičeniach spytuj sa trochu,jako si zachovával sluby.Dobre skúmej,či si náhodou neprijal nejaký návyk neshodujúci sa s duchom kongregácie.Ďalej pozoruj,či nemáš niečo zbytočného, alebo či sa ti nezdá,že hovieš osobnej ctižiadosti.

O trpezlivosti.

Bod,ktorý nasleduje všemožne sa má zachovávať.Každý nech je ochotný

znášať keď je treba horko, zimu, smäd, hlad, námahy a opovrhovanie kedykoľvek by tieto veci slúžili k väčšej sláve Božej, k duševnému pokroku blížneho a ku spáse vlastnej duše. Ano, drahý môj priateľu, pripravuj sa v noviciáte znášať koľko je treba i mnoho, lenkeď sa jedná o slávu Božiu a spásu duší. Obetuj sa Ježišovi, buď pripravený na všetko. Aby sa ti to však darilo, začni sa úplne cvičiť v malých obetách, lebo len tak docieliš, aby si prinášal veľké, keď sa naskytne príležitosť. To sú hlavné body, okolo ktorých sa točí celý saleziánsky život. Tvoria takmer ducha našej spoločnosti. Musíš si ich preto takrečeno vryť do pamäti v noviciáte. Potom ich budeš praktický zachovávať po celý život. Ony vytvoria naše šťastie a spásu mnohých duší. A ty ak ich zachováš, buď istý, že dôjdeš k dobrému koncu a budeš šťastný tu i vo večnosti.

- o - o - O - o -

H l a v a XIV.

D u c h n o v i c i á t u .

Aký má byť.

Noviciát v rehoľnom živote sa podobá detstvu ľudského života. V noviciáte by mal zvlášť panovať duch Boží. Tu má panovať Boh, ako učiteľ a má sa považovať za jediného pravého pána. Všetko sa tu má konať s jeho schválením, s jeho vôľou a na jeho rozkaz. Má tu vládnuť duch prostoty; lebo každý úkon má byť prevedený úprimne, srdečne, ochotne ako by ho konalo nejaké dieťa.

Tento duch sa má prejavovať najmä vnútorne. Lebo práve vnútri má sa prevŕšiť táto premena, ktorú naša spoločnosť čaká od mladých duší, ktoré podrobuje skúške noviciátu. Máš sa preto vnútorne zmeniť. Rob všetko z

hlbky srdca pre Boha a prosto s jednoduchosťou srdca. Gerson v zla-tej knihe "Nasledovanie Krista" ho-vorí: Ak vidíme pokrok života kres-ťana a rehoľníka iba v prosnom za-chovávaní vonkajších vecí, vtedy na-ša ctnosť dlho nepotrvá..." Dobrý rehoľník musí byť svätejším a čis-tejším v hĺbke srdca jako sa javí na vonok, lebo Boh nás vidí a súdi. Toto naučenie maj stále na mysli. Má byť tvojim pravidlom nie celý život. Kto je ešte dobrým novicom, kto sa nepreviní proti nejakému pravidlu noviciátu, kto ochotne vstáva, kto prvý ide do kostola, do školy, do študovne, kto koná presne svoje po-vinnosti, kto sa nikdy nevyhýba roz-kazom predstavených, kto je zdržan-livý v reči a kto ochotne vykoná vôľu iných atď. Bezpochyby každý do-brý novic musí mať tieto dobré vlast-nosti, avšak len toto nestačí, lebo to konajú i úradníci, avšak nie z lásky k Bohu ale za peniaze, lebo o veľa viac je to, keď to konáš len z

čistej lásky k Bohu z poslušnosti voči Nemu a k Jeho sláve. Všetko pre Boha, nič pre seba. Hľaď, aby si nasiaknul týmto duchom, ktorý hneď z počiatku má tvoriť ovzdušie noviciátu.

D u c h v i e r y .

Pravý duch viery je nadovšetko potrebný. On ti dá vidieť v noviciáte dom Boží, v ktorom je Boh jediným učiteľom a Pánom. V duchu viery pravidlo ti nebude rozkazom tej či onej osoby, ale rozkazom samého Pána Boha. Vôľa predstaveného ti bude vôľou Božou. Svojich spoločníkov, ktorí ťa obklopujú považuj ďľa ich povâh, nadania a etnosti ich chýb za nástroj, ktorým ťa Boh skúša. Často sa stáva, žeťa Boh chce očistiť pomocou podivínskej povahy tvojho druha, akrze urážky iného, skrze pokarhanie predstaveného, skrze jednotvárnost zamestnania. Ďalej nejakou nemocou, zahanbením pri nejakej príležitosti atď. Tento duch

viery musí ťa robiť spokojným a to vždy v hocijakom kritickom postavení, lebo Boh ťa vždy vidí a bdie nad tabou. To ťa musí vždy upevňovať v dobrom pri spomienke, že ani jediný úkon ctnosti nepominie bez toho, že by ho Pán nesledoroval a že i najnepatrnejšie úsilie k tvojmu zdokonaleniu ti odplatí.

D u c h o b e t a v o s t i .

Musíš nadobudnúť pravého ducha obetavosti. Keď ho budeš mať hneď povieš: "Už nesmiem byť svojim, ale patrím Bohu a predstaveným, ktorí Ho zastupujú! Preto takou jednoduchosťou jako by si sveril svojmu predstavenému nejaký hmotný predmet, ktorého by si sa chcel zbaviť, tak mu obetuj svoju vôlu, svoj rozum a svoje schopnosti. Duj mu úplne voľnosť, aby pridával, odbieral a upravoval. Tiež sv. Tomáš nás učí, že rehoľný stav máme považovať za zápalnu obeť,

ktoru sa človek úplne a dokonale obetuje Pánu Bohu. Vieš čo znamená byť reholníkom, volá sv. František Salésky: "To znamená pripútať sa k Bohu, po druhé stálym umrtvovaním seba samého a žiť ustavične iba Bohu! Nemyslí si ak sa staneš reholníkom, že ťa Pán vyvedie na Tábor, aby si tam so sv. Petrom zvolal: "Bonum est nobis hic esse! Naopak musíš povedať, že ti nič nepozostáva, ako vydať sa na horu Kalvária, aby si sa tam dal s Ježišom ukrižovať. Musíme ukrižovať svoju mienku, aby sme nesmýšľali, ako svet, ale dľa povolania, ktoré sme do stuli. Musíme ukrižovať svoju pamäť. a nepripúšťať spomienku na svetské záležitosti, alebo čo sme vo svete zanechali. Musíme ukrižovať vlastnú vôľu, aby sme neslúžili viac svojmu pohodliu.

V e s e l o s ť.

V noviciáte je duch veselosti nevyhnutne potrebný, aby sme konali

všetky tieto veci z čistým uspokojením,aby sme si urobili kríže i utrapy príjemnejšími.Dosiahneme,keď budeme všetko konať s myšlienkou na Boha.Boh miluje toho,kto sa mu s radosťou oddá:"Hilarem datorem diligit Deus"Sv.Ján Berchmans,aby všetko veselo prijal,urobil si toto predsavzatie:"Za zvláštnu milosť budem považovať pripustenie do Kongregácie a všetko čo dostanem tak prijmem ako by som to ani nezasluhoval" Teda;nech prijal čokoľvek,bolo to pre neho veľa.

D ô v e r a a o d o v z d a n o s ť.

Tiež i duch dôvery a odovzdanosti do vôli Božej je potrebné.Veľkomyseľne dôveruj vždy v Boha.lebo on ťa povolal.Buď istý,že ti neodoprie svoje milosti.Dôveruj a oddaj sa uplne riadeniu svojho magistra.Posiela ti ho sám P.Boh.Bude s tebou zachádzať ako matka alebo otec,ktorý

je zodpovedný za tvoju ziarnu výchovu. Tvoje srdce musí byť v jeho srdci a tvoja duša má byť v jeho duši. Bez tchoto by nepanoval pravý duch v noviciáte.

Ako poznáš, či máš ducha Božieho.

Prakticky môžeš spoznať, či si presiaknutý pravým duchom Božím, aký má byť v noviciáte, ak pracuješ dľa nasledujúcich troch vlastností:

1. S presnosťou. Ak niČ dobrovoľne nezameškáš. Potom ak všetko robíš v ustanovený čas na určitom mieste a predpísaným spôsobom. Presný človek pozná a vidí len pravidlá. Akonáhle to pravidlá vyžadujú, zanechá jedno zamestnanie, aby začal iné, opustí miesto, na ktorom je a ide kam má ísť. Hlas zvonca je preňho žiariacou hviezdou, ktorá povolala kráľov ku jasličkám a hlas predstaveného hlasom Božím, volajúceho Samuela, hlasom Ježiša hovoriaceho:

"Poď a nasleduj ma!"

2. S horlivosťou. Pamätaj, že horlivosť nezáleží v tom, abys konal všetko s chuťou a citeľným potešením. Môže byť niekto veľmi horlivým a predsa pociťuje prirodzenú nechuť k všetkému čo robí. Ba naopak cíti odpor k istej práci, alebo niektorému druhovi. Pravá horlivosť spočíva vtom, že vytrvalo a s odvahou pracujeme nedajúc na javo čo cítime, a posilňujeme sa myšlienkou, že človek pracuje pred tvárou Božou a s úmyslom uspokojiť jedine Jeho vôľu..

3. S vytrvanlivosťou. Toto je najdôležitejší bod pre novica. Mať dobru vôľu a chopiť sa s nadšením i ľahostajných vecí, to je ľahké, ale vytrvať je veru ťažko. Robiť to, čo si robil včera a čo máš robiť i zajtra a stále to konať s rovnakou pozornosťou starosťou a dokonalosťou, to je ozaj ťažké. A predsa Pán nám hovorí, že len taká vytrvalosť bude korunovaná: "Qui perseveraverit usque in finem, hic salvus erit!"

Novic, ktorý je vytrvalým v tomto smysle, nech je istý, že sa stane svätým rehoľníkom. Svätí hovoria, že taká zvoľna podstúpi najbolestnejšie mučenie, ale tiež najzáslužnejšie. Pozdvihni svoj zrak k nebesiam a viď mučenícku korunu, ktorá ta tam očakáva a buď vytrvanlivým.

J e d n o d u c h o s ť.

Prostota mala by byť úplne vlastnosťou novicov. Táto vzácna ctnosť udeľuje nevinnosť detstva, čipernosť prvých rokov, úplnú čistotu srdca ktoré nemilovalo nikoho okrem Boha a Panny Márie. Hriech pozná veľmi ťažko a to len podľa mena. Náš patrón sv. František Sal. je plný nadšenia pre túto ctnosť a volá: "Jednoduchosť nás činí podobnými deťom, ktoré hovoria a robia nenútene a bez hnevu. Uveria všetkému, čo da im povie, nemajú o seba strach alebo starosť, lebo im dostačí, že sa o ne starajú rodičia. Jednoducho a dobro-

myseľne prijmu nech je to čokoľvek. Úprimne sa radujú bez toho, že by chceli zvedavo zkúmať dôvody prečo sa niečo koná, alebo dôsledky, ktoré z nich plynú. Táto jednoduchosť je ctnosťou, ktorá priamo smeruje k pravde a k povinnosti, - k Bohu - .

J e d n o d u c h o s ť v p r a v d e .

Jednoduchý smeruje priamo k pravde a neusiluje sa ju utajiť pokrytectvom ani dvojsmyseľnými slovami, alebo vykrucovaním sa. Keď sa dopustil chyby, vyzná sa úprimne a spokojne si snesie poznámku, alebo pokorenie, ktorého sa mu dostalo. Povie úprimne a v príhodný čas čo si myslí. Rozpráva, ale vyhýba sa mnohomluvnosti, reptaniu a každému hrubému výrazu, ktorý by mohol uraziť citlivosť iných. Naopak zase milovník prostoty neupodozrieva slová predstavených, alebo druhých, vyhybá sa

ľahkovernosti a ochotne prijíma slová iných. Už v samých rozhovoroch hľadá nepredpojate pravdu. Vždy je ochotný zrieckť sa svojho mienenia, len čo spozoruje, že sa neshoduje s pravdou.

J e d n o d u c h o s ť v p l n e n í p o v i n n o s t í.

Ak je niekto prostý poznáš to i podľa toho, či je verný vo svojej povinnosti a nedá sa ľudskými ohľadmi svieť, aby zabudol na to čo by mal urobiť, alebo aby pokrytecky vykonal, čo by inák nespravil. Nauč sa robiť všetko beznáročne a nevypínaj sa, že snáď robíš niečo lepšieho ako iní, alebo aby sa o tom vedelo. Nerozprávaj sa s inými, nevychvaľuj sa s vlohami, ani dušavnými darmi, ktoré ti Boh udelil. A nadovšetko nad nikoho sa nevypínaj.

J e d n o d u c h c e s t n a c e s t e k B o h u .

Božie oko preniká do prostej duše ako papršleky slnka do čistej a pokojnej hladiny vodnej. Prostý človek sa neoceňuje podľa svojich blížnych, ale drží sa zásady: Človek je toľko hodný, koľko je hodný pred Pánom Bohom. Boh riadi jeho kroky tak, že ľudia žasnú a oduševnia sa za dielo človeka, ktorého počínaním prežiaruje mier a poriadok duše celkom ovlaádanej Bohom. Hľaď si zachovať synovskú bázeň bez strachu. Srdečne dôveruj v Boha avšak nie opovážlive. Buď mu verný, nemúdrujúc pri tom. Túž neustále ľúbiť sa Bohu a vo všetkom plniť jeho vôľu jako syn, ktorý nežne miluje svojho otca a chápe lásku, ktorou ho otec miluje.

P o t r e b a j e d n o d u c h o s t i .

Jednoduchosť je nevyhnutná pre toho kto túži zasvätiť sa apoštolátu najmä apoštolátu medzi mládežou. Svet žije zo strojenosti, pletok a lži. Predsa diví sa tomu, kto pred neho predstupuje s jednoduchou mysľou a bez nárokov. Pomysli si, ako by ti Božský Spasiteľ riekol oné vážne slová: "Nisi efficiamini sicut parvuli, non intrabitis in regnum coelorum." Medzi predsavzatiami sv. Jána Berchmansa je i toto: "Dám sa viesť ako dieťa. So svojimi bratmi budem obcovať vždy so všetkou úctivosťou a pokorou." Usiluj sa bez mudrovenia nasledovať také príklady. Nech sa nestane, aby sa do domu noviciátu votrela dvojakosť, zlomyseľnosť a pokrytectvo, ani v maličkostiach. Srdce Ježišovo nenávidí pokrytectvo a nemohlo by požehnávať

komunitu, ktorej by nepanovala láska v úsudku, v reči a obcovaní.

P r o s t o t a i z o v n ú t o r n e .

Reholná prostota sa prejavuje i vo vonkajšom chovaní. Jednoduchý reholník neprehána v ničom. V chôdzi a obleku nie je strojený. S každým obcuje dôverne a nevyhľadáve kadejakých slov. Jednoducho odbavuje svoje pobožnosti. Nie je svätuškárom, ale ani ľahostajným. Živosť svoju veľmi neprejavuje ale nechová sa ani úzkostlive, alebo nemotorne. Tvojim vzorom nech je Don Bosco so svojim skromným, vážnym chovaním. Hľa Don Bosco sobraný a pokojný, vážny a usmievavý! Potom sa ti podarí byť príkladom a povzbudiš všetkých, ktorí s tebou žijú.

P r o s t o t a a o p a t r —
n o s t .

Táto prostota nesmie na žiadon spôsob odporovat opatrnosti,lebo tieto dve ctnosti sa musia podivuhodne slučit podľa príkladu B.Spasiteľa,ktorý povedal:"Estote prudentes sicut serpentes et simplices sicut columbae."Kto bude múdrejší ned roľníka,ktorý úplne dôveruje v Boha a vo svojom predstavenom viac ako vo svojej skusenosti a v prostriedkoch ktoré užíva?Kto je múdrejší nad toho,kto nerozumkuje ned rozkazmi, ktoré dostal?Nad toho,kto neustále spolupracuje,ktorý je vždy spokojný nezh je jakýkoľvek výsledok jeho práce?Tak si celkom osvojí všetku skusenosť a múdrost svojich predstavených.

Na koniec myšlienku sv.Františka Sal.o spojení prostoty mysle s múdrostou (opatrnostou),ktorá býva uvádza-

ná ako protiva prvej:"Áno prosté, biele holubice sú mi drahšie jako hadi a keby som mal pripojiť vlastnosť jedných k druhým,vôbec by som nedal prostotu holubičiu hadom,ale múdrosť hada holubici,ktorá by takto zostala rovnako krásnou!Teda,pokračuje sv.František a tak končím tiež i ja,oddajme sa tejto svätej prostote,ktorá je dcérou nevinnosti a sestrou lásky.Povedia možno,že v našej dobe je viac treba hadej múdrosti,aby sme sa nedali polapiť.Ale proti tejto zásade nemôžem povedať iba toto:dobrý kresťan (tým viac dobrý rehoľník) nepochybne dá prednosť tomu,aby bol skôr kovadlinou ako kladivom;okrajnutým ako zlodejom; žabitým ako vrahom,alebo skôr mučeníkom ako tyranom.Smrť múdrosti tohoto sveta!Je lepšie byť dobrým a jednoduchým ako prehnaným a človekom zlej viery!

H l a v a XV.

O duchovnej útesche, suchote a vlažnosti.

D u c h o v n á p o t e c h a .

V reholnom a nábožnom živote a pri pobožnostiach najmä k r. jsv. Sviatosti a k P. Márii mnohí zakúšaju veľa duchovnej potechy, totiž uspokojenie a nadšenie i rozhorlenie ducha. Sú ďalej mnohé zbožné duše, ktoré pri rozjímaní alebo v pohružení sa pred najsv. Sviatosťou mnohokrát pocitujú také blaho a sladkosť, že ich srdce je celkom vytrhnuté k Bohu. Rozniecené su vrucnou túhou milovať Ho vždy viac a ochotne podstupiť hocijaké obete a vykonať veľké veci k sláve Božej. Niekedy zaplavení nesmiernou radosťou vzlykaju. Alebo pre prílišnú bolesť, ktorú pociťujú nad svo-

jími hriechami, prepuknú v útlocitný plač, ktorým uvolnia vnútorné city svojho srdca. Také duše nepociťujú námahy alebo útrap ak sa majú oddať pobožnostiam. Nežistné city a zbožné rozhovory s Bohom plynú im samovoľne, nemútene zo srdca. Ba dokonca vzdychajú po hodinke, v ktorej môžu obcovať so svojim Božským Ženichom, ktorý ich stále k sebe vábi a mocno pritahuje.

I c h ú č i n o k

To je dobrá a osožná vec, ktorá podporuje dušu. Keď okúsi duša takú útechu, opovrhne rozkošami tohoto sveta. Odtrhne sa od pozemského dobra a bude ho mať v ošklivosti. Úžasne sa spojí s Bohom, viac ho potom miluje, chváli, prosí s nadobudne najmä viac odvahy a sily k boju proti vášňam a umrtvovaniu vlastných nákonností. Zamiluje si obete a utrpenia. Rozpáli sa túžbou zničiť seba

pritahovať dušo k Bohu.Hovorím,že je to dobrá vec,ale táto potecha a vznietlivosť nerozmnožuje zásluhy,ani ctnosti.Ba dokonca u niektorých ľahkomyseľných a márnivých duší môže vzbudiť domýšľavosť.Preto sa sluší,aby si mal rovnomysľnosť s vôľou Božou,t.j. keď nám to Boh dá, prijmeme to vďačne a ak nám to nedá,neplačme a prinesme ochotne všetko v obeť P.Bohu.

K o m u i c h B o h d á v a.

P.Boh udeľuje túto milosť často jako cukrové slabým dušiam a nestálym na cestc zbožnosti.Tiež častokrát začiatočníkom,aby suc privábení duchovnými sladkostiami celkom sa dotrhli od zdanlivého dobra tohoto sveta,aby sa im zošklivilo a tak slobodní a zbavení od každého pozemského blata vytrvali na dobre započatej ceste.Udeľuje im to,aby začali rozhodne pracovať na vlast-

nom zdokonalení a posvätení. Odobiera ich, keď je duša už dobre upevnená v čnosti. Obdivuj vždy viac a viac múdrosť a dobrotu Božiu, ktorá tak prozreteľne riadi dušo. Predsa často udeľuje ich P. Boh i dušiam v čnosti upevnenným a pokročilým na ceste v svätosti. Nedáva im ich ako odmenu za ich umrtvovanie a dobré skutky, ale skôr aby svojim príkladom hlásaly svetu, že jarmo Jeho je sladké a bremeno ľahké. Takto majú privábiť ľahkomyseľné dušo k Jeho lásko a nasledovaniu. Tak ich udelil sv. Filipovi z Neri, ktorý oplýval v srdci takou sladkosťou, že padal k zemi ako mŕtvy a s plačom vzdychajúc volal: "Už dosť, už dosť, o Pane, stačí, stačí, lebo viac tejto radosti by som neznicsol, hľa už umieram."

I c h p r a v á c e n a

Praktický dôležité je to, čo máme vedieť o duchovných sladkostiach. Ony

sú ešte nie znakom vysokého stupňa ctnosti dušo, ktorá ich pocituje. Lebo mnohokrát, ako som už povedal, sú to len sladkosti, ktoré Boh dáva slabým dušiam, aby ich tak odušovnil pre dobro ľudí nedokonalých a v náboženskom živote neupevnených. Toto citeľné nadšenie nie je znakom, ani dôkazom toho, že duša má ctnosť a svätosť vysokého stupňa To vysvitá i z toho, že mnohí, keď utratili taku horlivosť a chuť, ochabnú a stanú sa trudnomyseľnými. Strácajú odvahu a pomaly - niekedy i naraz - stratia všetku dobrú vôlu. Vidíme, ako zvoľna zanedbávajú pobožnosti, zabúdajú na umrtvovanie a padajú do priepasti hriechov. Opúšťajú sotva započatý rehoľný život. Čo to znamená? To znamená, že taký miloval útechu Božiu a nie Boha útechy a vypráhlosti, že jeho ctnosti, jeho svätosť bola puhým tieňom, puhým pocitom srdca a niekedy tiež puhým lpením na sebeláske. Ak ti Boh udelil taku útechu, poďakuj sa Mu za Jeho lásku. Uznaj svoju biedu, ktorá stálo po-

trebuje takej látky aby tvoju dušu udržala na dobrej ceste.Pevne sa usiluj,aby si si učinil nezvratné predsavzatie,že budeš Boha vždy viac a viac milovat.Zaumieň si,že sa budeš vždy usilovať,aby si dobre pokračoval jak v utesche,tak i v suchote.Jako v sladkom,tak i v trpkosti;ako v radosti tak i v utrpeniach.Zatiaľ,čo ďakuješ Bohu za utechu,pripravuj sa na suchopárnosť a pokušenia,na kríže a skušky.Buď stále na stráži,lebo podľa sv.Filipa z Neri niekedy duchovná utecha býva predzvesťou akéhosi nebezpečenstva pre dušu.

D u š e v n á s u c h o t a .

Duševná suchota pozostáve v nedostatku svetla,nadšenia,utechy a potešenia duchovného.Záleží teda v za-temnení mysle,aby v istom odpore vôle k pobožnostiam,k tvrdosti srdca tak,že je neschopné kajovat.Niekedy to príde až k nenávisti proti

pobožnostiam, dobrým skutkom a najmä proti umrtvovaniu. Pri pobožnostiach sa človekovi zdá, že je ako kľúčat, vôľu akoby mal spútanú a vo všetkom cíti neobyčajnú nechuť. Nič ho nedojme, ani sa nevzmuží na hlbšie city. Srdce je jako ľad a duša bez citu. K tomu sa pripojí často nával pokušení a pochybností na dušu ktorá nepozná pravú príčinu toho žalostného stavu. Myslí si, že to samá zapríčinila, že ju Boh opustil. Potom pripoja sa ťažké pokušenia proti viere, alebo anjelskej čistoty, alebo k pýche, skoro až satanskej. Často taká úzkosť zaľahne na dušu, že sa jej potom zdá, že čokoľvek robí je zlé a hriešne.

Čo robiť?

Kobysi pocítil takú duševnú suchotu čo si máš počať? Vôbec sa neznepokojuj! Zkumaj, či je zavinená tvojou nedbalosťou alebo netočnosťou Zkumaj, či si taký chladný pre svo-

ju nedbalosť. V podobnom prípade pomýšľaj veľmi vážne na to, aby si nič nerobil úmyselne čím by si si zaslúžil túto suchotu a také pokušenie. Keď nekonáš nič úmyselne a nie si zrejme príčinou, opakujem ti, nezneposkojuj sa - to nie je nič. Povieš snáď, že cítiš hrozné pokušenie a máš také strašné myšlienky, že by si radšej zomrel ako bys to niekomu povedal. Buď pokojným, opakujem ti, to nie je nič. Ak chceš, aby ani vzduch nevedel o týchto pokušeniach, to je znakom, že sa ich bojíš a že ich máš v ošklivosti. Povieš snáď, že ti zupríčiňujú také nečisté a hriešne hnutia, že si také nepokúsil vo svojom živote ako hriešnik vo svete. Povedz mi, máš zálubu v takých hnutiach? Túžiš po takých veciach? To nie, radšej bych... Buď teda a spokojný, to nie je nič a v tom všetkom nie je ani ľahkého hriechu, lebo je to puhý fizický prejav tela, ktoré v určitom veku, za istých okolností pôsobí ti také pocity. Nebezaj,

nie je to nič? Opakujem ti, to nie je nič a keď použiješ prostriedky, ktoré máš, ak vykonáš všetko čo vieš, alebo čo ti v podobných prípadoch poradil spovedelník alebo magister.

Ale predsa sa mi pozdáva, že som nabzaj súhlasil, lebo tieto pokušenia trvajú celé dni a noci a to s neobyčajnou prudkosťou. Chváľ Boha, ale to nie je nič, celkom nič, lebo keď nekonáš umyselne niečo, čo by ti mohle uškodiť, nahrešíš.

[illegible]

P r a k t i c k é p o k y n y .

V duševnej suchote sa drž týchto pravidiel:

1. Hľadaj si všetko urobiť, čím by si mohol znovu nadobudnúť nadšenia. Usilovne sa usiluj, aby si sa dobre modlil, dobre vykonal sv. prijímanie a všetko robil len pre Boha.

2. Nevynechávaj nijakú pobožnosť preto, že si vlažným, ale rovnako ich vykonávaj vždy všetky a to tak, ako prv.

Bedli najmä nad tým,aby si nezanedbával sv.prijímanie a nedával takto príležitosť diablovi.
3. Pros Boha,ak je to jeho vôľa,aby ťa zbavil takého stavu.Potom,aby ti dal toľko sily,aby si z toho mohol čerpať úžitok pre svoju dušu v rovnomyseľnosti s jeho svätou vôľou.
4. Ľnohokrát pomôže a vzpruží nás nejaký vonkajší prostriedok ako vykonanie nejakého kajúceho skutku, alebo čítanie askatickej knihy.Skús to!Ak ťa zachváti vypráhlosť,čítaj každý deň aspoň stránku zo života Don Boltramiho.Uistujem ťa,že budeš mať z toho úžitok.
5. Len stoj pevne jako skala.Neprivoľ ani nepatrnému - všednému a dobrovoľnému hriechu.Dávaj pozor,aby tvoje srdce vôbec nepriľnulo k tvorom,alebo zvláštnemu - srdcovému priateľstvu,alebo tužbe vyniknuť. Toto sú hlavné príčiny duchovnej suchoty.

P o k r o k d u š e v s u c h o t e.

Ak sa duša zbožne vyhýba každému hriechu a dobrovoľnej chybe, ak sa cvičí v umrtvovaní seba samého, ak sa všemožne usiluje, aby konala svoje pobožnosti, čo najlepšie, aby pokračovala na ceste ctnosti a to i napriek všetkej omrzelosti, odporu a ťažkosti, ktoré pocíti, taká duša nech je istá, že bude pokračovať naprod k Bohu. Neuveriteľné sú milosti, ktoré Boh udeľuje tomu, kto i v suchote, v pokušeniach a v zkostiach sa bez ustania usiluje, aby Ho vždy lepšie miloval a vždy vernejšie Mu slúžil. Na ceste duchovného života sa o veľa viac pokročí suchotou, ak ju znášame naznačeným spôsobom, ako za duchovných slastí.

O v l a ž n o s t i.

Nie je zlým znamením mať su-
chotu ducha. Avšak upadnúť dó vlaž
nosti je veľmi nebezpečné a škodlivé
Rozdiel medzi suchotou a vlažnosťou
je nesmierny. Povedali sme si v
čom záleží vyprahlosť. Pozorujme te-
raz v čom záleží vlažnosť a jakú
škodu spôsobí. Vlažnosť je stav duše
keď ustáva vôľou a horlivosťou slú-
žiť Bohu. Taká vlažná duša zanedbáva
umrtvovať sa v náruživostiach; vyhý-
bať sa nebezpečným príležitostiam
a cvičiť sa v ctnostiach. Zanedbáva
modlitbu, svätú sviatosť a neusiluje
sa odstrániť svoje chyby.

Z n á m k y v l a ž n o s t i.

Dávaj teraz dobrý pozor, aby si
nezamenil vlažnosť s vyprahlosťou.
Vyprahlý si žiada, usiluje sa a má
dobrú vôľu a používa prostriedkov,
aby konal len dobro, aby povstal a

smeroval k Bohu, Vlažný nemá pravej tužby. Opravdive sa neusiluje, aby konal len dobre. Nemá dobrej vôle a preto nepoužíva prostriedkov, aby povstal zo smrteľného spánku, aby sa oduševnil pre dobro. Naopak, tým sa vždy uspokojuje, že nepácha ťažké hriechy. Na malé poklesky nedbá. Nekoná svedomite svoje povinnosti. Málo, alebo vôbec sa nevenuje dobrovoľnej modlitbe a návšteve najsv. Sviatosti. Pri spoločných modlitbách, pri rozjímaní je roztržitým, znechuteným a nenamáha sa to odstrániť. Nedbá na presné a stálo zachovávanie pravidiel. Omlúva sa, že však neviaže pod hriechom. Vlažný sa nikdy vážne nerozhodne umrtvovať svoje smysly. Svoje oči pasie na svetáckych veciach. Nekrotí svoj jazyk a hovie chuti. Nepotláča náruživosti a tak dobrovoľne býva netrpezlivým, ba i hnevlivým, závistlivým a márnivým. Nosí sa rád dľa módy. Prechováva malé, smyselné priateľstvá. Rád obcuje s ľahostajnými ľuďmi. So záľubou

čita so záľubou svetácke knihy. Na-
krátko: vlažný celkom dobrovoľne u-
páda do všedných hriechov, nedá sa
oduševniť pre duševnú prácu. Aby bol
niekto vlažný, k tomu nepotrebuje
všetky spomenuté znaky. Nemusí sa
dopúšťať všetkých uvedených chýb.
Stačí jediný z týchto poklesko v mi-
lovať. Ano jediný urobí rehoľníka
vlažným. Jako vidíš tieto chyby sú
zrejmými znakmi toho, ktorého duša
v dobrom už ochabla a preto je vlaž-
ná. Bývajú i však pravou príčinou
prečo duša u p á d a d o s t u-
v u v l a ž n o s t i, a v ňom ot-
trváva. Ak nechceš upadnúť do tohoto
smutného stavu, musíš sa rozhodne ce-
lou silou vyhýbať všetkým spomenu-
tým príznakom. Až by si bol už tu,
schop sa pre Boha, prebuď sa, lebo i-
náč čuj hrozný rozsudok, ako hovorí
nad tebou Duch svätý: "Keďže si vlaž-
ným začínam ťa vyvrhovať zo svojich
úst - Quia tepidus es incipiam te
evomere ex ore meo" (Ap. III, 16).

O v o c i e v l a ž n o s t i.

Celkom je jasné, že vlažnosť priamo prekáža na ceste k dokonalosti. Kodí všedné hriechy a spôsobí u človeka, že zanedbáva umrtvovať svoje smysly a vyhybovať príležitostiam ku hriechu. Z toho vysvitá, že náruživosti zmohútnia. Taký človek utráca potom mnoho milostí Božích. Upáda vždy do väčšieho počtu chýb a všedných hriechov každého druhu. Vlažná duša veľmi odporuje Božej vôli, hoci nie vo veciach ťažkých a tým je tiež veľmi nedokonalou. Utráca mnoho zásluh pre nebo a nahromadí si veľa očistcových múk. Ak neupadne taká duša hneď, tak neskôr iste klesne a hlboko: lebo je písané: "Qui spernit modica, paulatim decidet/Eccl.XIX.1/ Je jasné, že všedný hriech pripravuje človeka k ťažkému a vydáva dušu do väzneho nebezpečenstva, že do neho upadne. Z druhej strany, čo učiní Boh

s vlažnou dušou:Namerá jej rovnakou mierou.Udelí jej menej milostí,lebo bola voči nemu lažnomou na umrtvovanie,obete a ctnosti.Odoprie jej zvláštnu pomoc.Oddiali od nej svoje silné vnuknutia a tak duša:Paulatim desidet.Sv.Alfons sa vyjadruje takto "Boh prestane dávať vlažnej duši živ svetlo viery,svaté túžby a prestane ju láskave volať.Duša začne malátnet v modlitbe,pri sv.prijímaní a pri návštevách.Bude ich konať mrzuto, s nechuťou,roztržite.Ztratí dobrú vôľu nenajdúc žiadnu potechu,keď robí niečo dobrého.Zo všetkých strán valí sa na ňu len mrzutosť a tarcha.Zanechá konečne všetko;ochabne a upadne do ťažkých priestupkov.

Ach,môj priateľu,bojsa a trasa, aby si neupadol do stavu vlažnosti, lebo Boh čím viac ťa vyznačil darom povolania a mnohých iných milostí, tým má väčšie právo požadovať od teba väčšiu spoluprácu.Akým právom chceš,aby ti Boh ďalej daroval svoje zvláštne dary a neobyčajné milosti,

ak nedbáš na malé veci a preto nezodpovedáš? Čuj ošte inú vyhrážku Pána Ježiša proti vlažným dušiam, ktoré nevyužívajú Jeho milostí. Hovorí:"Omni enim habenti dabitur et abundabit:ei autem ,qui nor habet et quod videtur habere auferetur ab eo (Mat.XXV,29).Tým chce povedať,že kto si cení dary Božie,jako je treba,totiž spoluúčinkuje s milostiami a využíva vlohy,ktoré dostal,ten bude požehnený.Jeho dary budú hojnou mierou rozmnožené.Kto neužíva milostí,ktoré dostal buď preto,že si ich málo cení,alebo že s Bohom nespoluučinkuje,stáva sa vlažným.Taký nebude mať potechu, bude opustený a utratí i to máličko čo mal.

P r o s t r i e d k y p r o t i v l a ž n o s t i .

Chop sa teda prostriedkov,aby si neupadol do tak žalostného stavu

jako je vlažnosť. Vyhýbaj sa všetkým príležitostiam, ktoré by mohly oslabiť tvoje nadšenie. Na príklad návšteva vlažných svetáckych osôb, ľahkomyseľná zábava a podobné čítanie. Vytrvale a dokonale zachovávaj všetky pravidlá. Vykonávaj starostlivo všetky pobožnosti prostosrdečne sa vrhni do náručia svojho magistra, dierktora, alebo duchovného otca. Daj sa dokonale spoznať a presne praktizuj ich rady. Usiluj sa, aby si rástol v ctnostiach a zvlášť v pokore a v duchu umrtvenosti. Učiň si silné predsavzatie, že budeš vyhýbať i najmenším dobrovoľným pokleskom. Potom istotne ti bude boh pomáhať a ty si nadšenie zachováš. Keby si snáď i upadol do vlažnosti, povstaneš. Potom budeš osožne a dobre slúžiť Bohu na zemi a dosiahneš večnú odmenu v nebi.

%S%

H l a v a XIV.

Z k ú š k y v n o v i c i á t e.

P o t r e b a z k ú š o k .

Ľudská pýcha zapríčiňuje, že sa považujeme za schopnejších, ako v skutočnosti sme. Považujeme sa za silnejších v dobrom, za pevnejších v predsavzatiach; za rozhodnejších vyhýbať sa každému poklesku. Preto sa niekedy stáva, že kto sa dnes považoval za nepremožiteľného, zajtra padá pri prvej príležitosti. Skúšky sú preto potrebné, lebo v nich sa poznáva povaha a skrze ne sa povaha otužuje. Sám Duch sv. hovorí: "Qui non est tentatus, quid scit?" (Eccl. 34, 9). Ak neni novic vystavený vážnym skúškam je nebezpečie, že pôjde nazad, alebo bude spolubratom slabého ducha. V noviciáte

musia byť zkúšky vážne a tvrdšie. Kongregácie, ktoré nemajú prísny noviciát, kde novici nie sú zkúšaní, nenapreduju. Také kongregácie môžeme považovať za stratené. Bohužiaľ, že svet videl úpadok viacerých. Keď študujeme počiatky úpadku, najdeme príčinu slabosti predstavených. Nevedia udržať dokonalú disciplínu a to najmä preto, že v noviciáte neboli jednotlivci dostatočne preskúmaní. Teš sa, ak je tvoj noviciát prísny. Je to lepšie pre teba, ak chceš byť dobrým rehoľníkom a hodným vznešeného kňazského stavu, po ktorom túžiš.

Pohľad na ťažkosti rehoľného života často odoberá novicom odvahu. Hneď sa im zdá, že nemajú povolania. Tieto ťažkosti pochádzajú nikdy od P. Boha, ktorý na nich dopúšťa suchopárnosť. Tiež diabol často pokúša novicov, že rehoľný život je jednotvárny a zdá sa im byť preto ťažký. Najčastejšie však predstavení pokorujú ich - zkúšajú a trestajú.

ťažkosti pochádzajú tiež od spolubratov, ktorí majú všeliaké zvyky, sami si ich zapríčinia pre zlé náklonnosti, ktoré nimi lomcujú, alebo z bojov, ktoré v sebe cítia.

Pre tieto ťažkosti nesmiete však zmalomyselnet, alebo stratiť odvahu. Najlepšie urobíte, keď sa obrátite k P. Bohu v modlitbe. Proste o milosť, aby ste mohli znášať tieto ťarchy z lásky k Nemu. Rozpamätajte sa, že ste prišli do rehole, aby ste si zaistili svoju spásu skrytým a umrtveným životom. Teda miesto toho, aby ste plakali a mali zmalomyselnosť, poďakujte sa P. Bohu, že vám dáva v rehoľnom dome možnosť nájsť to, čo ste prišli hľadať. Buďte presvedčení, že keď budete svoje utrpenie znášať z lásky a milosti, nebude to trápením. Sv. Augustin hovorí: "Aut non laboratur aut labor ipse amatur!"

N a z e m i m u s í k a ž d ý t r p i e ť .

Novici, ktorí vstúpili v mladosti do rehoľného stavu, mnohokrát si myslia, že v kongregácii musia len trpieť a tak su im povolanie znechutí. To je veľký omyl. Vo svete musí človek viac trpieť i keď sa obmedzi na najnutnejšie k večnej spáse. Musí často znášať protivenstva od svojich príbuzných, urážky od ľahostajných ľudí a veľa iných nepríjemností, spôsobených väčšinou zkazenými zásadami sveta. Ani zkazení ľudia, ktorí striasli zo seba jarmo Božie, ani tí sa nezbavili nutnosti trpieť. Ba trpia na tejto zemi viac ako ostatní. Okúsiť trápenia, to je dedictvom dedičného hriechu, to je pre všetkých spoločné. Je však značný rozdiel: Svetáci trpia z nutnosti, s plačom na rtoch a s hnevom v srdci. Takto si nezískajú vôbec zásluh pre nebo.

Dobrí krestania trpia s odovzdanosťou a získajú si zásluhy. Horlivý rehoľník sa cvičí trpieť s čistej lásky a tak si shromažďuje nekonečné poklady v nebi. Má to byť tvojim vlastným záujmom, aby si utrpenia a tvrdé skúšky miloval.

D u š e v n é z k ú š k y .

Mnohokrát sám P. Boh podrobí skúške novica, ktorý bol prv plný horlivosti a túžby celkom sa zasvätiť službe Božej. Zrazu sa celkom znechutia vyschne. Pocíti pravý odpor k rehoľnému stavu, Napriek jeho úsiliu trvá tento trápny stav niekoľko týždňov i mesiacov. Čo si počať? Musíš sa pevne postaviť a povedať si Boh mu povolal a toto je skúška, ktorú mi poslal. Keby som mal i zomrieť pre úsilie, zomrem v kongregácii. Inokedy sa zmocní novica taká pochybnosť o povolaní, že po určitý čas v modlitbách a cez meditácie takmer denne prichádza k záveru, že

Boh ho v tomto stave nechce mat.Čo-si mu šepká,že jeho povolanie nebolo pravým,alebo že svojou vinou,alebo bez viny stal sa nehodným svojho povolania.Inokedy úbohý novic je tak zronený,úzkostou a bázňou,že všade vidí hriech a neni možné dat ho do koľaje,Stále viac a viac sa presvedčuje,že ho Boh zavrhnul.Rozhoduje sa,že všetko zanecá.Niekedy ešte,keď ho magister alebo iný predstavený prísnejšie pokarhal,že mu pred oči predložil jeho chyby,presvedčí sa,že neni schopný zniest túto zkúšku,toto ponízenie.Mnohokrát pojme ho túžba po domove.Je celkom isté,že Boh obyčajne dopúšta nejaku tvrdšiu zkúšku.Len odvahu!Vo všetkom,čo sa deje,viď vždy prst Boží.Beda keby si sa začal klátiť!Musíš veľkodušne povedať:"Bez vôle Božej sa ani lístok nepchne.Toto je len zkúška, ktorú Boh na mňa dopúšta k mojmu dobru.Keby som mal i zomriet,vytrvám na svojom mieste a neustúpim!

-Po predku sa treba zabezpečiť. Zavri
-každý prístup malomyseľnosti a roz=
hodne odpovedz:"Zomriem radšej na
mieste ale od-tiaľto sa nepohnem."
Zatiaľ vykonaj do slovíčka, čo ti
magister radí.

Z k ú š k y o d p r í b u z -
n ý c h .

Iné zkúšky rovnako pochádzajú od P.Boha, ale skrze vonkajšie okolnosti. Protivia sa buď rodiči, alebo príbuzni. Často prekážajú susedia, ba dokonca i kňazi a farári z príbuzenstva. A ty úbožiaku dostávaš so všetkých strán chnivé listy až sa predsa niekedy dáš týmto naliehaním premôcť. Neboj sa:"Qui coepit opus bonum, ipse perficiet!" Boh sám ti vnukol túžbu stať sa saleziánom a P.Mária Pomocnica ťa sem priviedla jakoby za ruku. Oni nenechajú nedokončené dielo, ale privedú ho šťastne ku koncu. Čo sa týka teba, čím väčšie sú zkúšky, tým pevnejším

a vytrvanlivejším buď vo svojich predsavzatiach.Pamätaj vždy,že to Boh posiela,lebo chce tieto zkúšky. Najtvrdšie posiela tým,ktorých najviac miluje.Od Abraháma žiadal jediného syna;od Joba trpezlivosť a poslal naňho naslýchané trápenia, na Tobiáša slepotu,na prorokov prenasledovanie a svätých nechal krášať po najobťaž-nejších cestách.Keď chcel,aby bol Alojz vzorom celému svetu,nechal ho bojovať tri roky,aby až potom mohol nasledovať povolanie.Keď mala Johanna de Chantal zakladať kláštory "Navštívenia",musela prekročiť telo vlastného syna. Keď mala sv.Terezia zreformovať Karmel,musela po celý život znášať neopísateľné muky.Keď sv.František z Assisi,sv.Ignác,sv.Don Bosco vykonali toľko dobrého,museli sa takmer krvou potiť a prekonávať najťažšie prekážky.Preto buď veselý a uváž,že čím boly zkúšky väčšie,ťažšie a dlhšie,tým hojnejšie boly milosti.Abrahám sa stal praotcom Mesiáša,Job pri-

kladom celého sveta.Tobiáš nadobudol zrak a jeho rod bol požehnaný. Proroci otriasali kráľmi atď.Ak si vystavený mnohým zkúškam,to je znamením,že Boh chce od teba veľké veci. Len odvahu!Odpovedz náležite rodičom a tým,ktorí ti prekážajú,Keby si nevedel odpovedať,popros magistra, aby on láskavo odpovedal na také listy.Popros ho,aby ti v budúcnosti také listy ani neukazoval,že by ťa príliš roztržily be-z úžitku.Ináč pamätaj,že kto nie je ochotným všetko opustiť a všetko zniesť pre P.Ježiša,ten nie je hodný nebeského kráľovstva.Rozpomeň sa,že pred vstupom všetko si si rozmyslel.Predstavení sa pýtali,či majú rodičia veľku núdzu a ty si vtedy chápal,že môžu spokojne žiť i bez teba.Teraz na to už nemysli a vrhni sa do náručia Božieho a predstavených.Daj sa viesť od nich vo všetkom.

Z k ú š k y v z d r a v í.

Iná hrozná zkúška je ohľadom zdravia, ktorá môže oslabnúť a ty onemocnieť. Ani preto neztrácaj odvahu, lebo P. Boh všetko zariadi. Keby skutočne predstavení videli, že tvoj zdravotný stav nie je pevný sami by ti povedali, že si nesuci pre spoločný život. V takom prípade sa odovzdaj do Vôle Božej lebo tak hovorí Boh skrze ústa predstavených. Čo sa teba týka ani slovom sa nazmeňuj, aby ta poslali domov, alebo inde na liečnie. Možno sa ti zdá, že ti podnebie neosvedčí, alebo jedlo a iná okolnosť. Pamätaj, že ani vlások z hlavy ti nespadne bez vôle Otca nebského. Stoj pevne, rob čo môžeš, zachovávaj pravidla noviciátu a nežiadaj výnimky, ale prijmi ich len vtedy, ak ti ich predstavení ponúkajú a uvidíš, že Boh vyjaví svoju vôľu.

Z k ú š k y n a r o z u m o v ý c h s c h o p n o s t i a c h.

Inokedy sa ti zdá, že nemáš dostatočných vedomostí. Urob čo naozaj môžeš a sver sa do rúk predstavených Kaď má človek hojnosť ctností, nedostatok vzdelania nie je tak nápadný. Avšak u pyšného človeka, ktorý sa neuspokojí s miestom alebo zamestnaním, pre ktoré ho určili, tam sa zaiste objaví zrejmy nedostatok štúdií. Neber si to vôbec do hlavy, a čakaj až predstavení uznajú nedostatok tvojho vzdelania. Keď ťa za schopného uznali, odporúčaj sa Ježišovi, vtelenej múdrosti a P. Márii, stolici múdrosti. Medzitým kráčaj bez strachu v pred. Je pravda, že k letu sú potrebné dvo krídla. Tieto krídla pre kňaza sú: zbožnosť (:svätosť:) a veda. Ale je tiež pravda, hovorí sv. František Sal., že hoci su vyžaduju dve oči k vidoniu, predsa

Cirkev dišpenzuje od nepravidelnosti len keď nechýba oko, ktoré vyžadujú cirkevné kánony, ktorým okom je v tomto prípade čnosť. Ale najväčší dôraz kladie na to, aby si nestrácal odvahy, aby si dôveroval v Boha a aby si na koľko je v tvojej moci, až vykonáš všetko čo je možné, sveril sa do rúk Božích.

Z k ú š k y o d p r e d s t a v e n ý c h .

Iné zkúšky pochádzajú od predstavených. Oni sú povinní vyzkúšať každého jednotlivca a to prv než ho prijmu. Beda, keby k nám vstupovali mladíci bez potrebných vlastností. Predstavení by boli zodpovední za úpadok našej spoločnosti. Magister musí zodrtiť tvoju pýchu a tvrdohlavosť. Ako kováč bije kladivom na železo, až ho narovná, tak i ty si musíš priať, aby tak robil s tebou tvoj predstavený a neustal ťa

zkúšať pokiaľ ťa dobre nevykrosál. Sám pros o toto svojho magistra, aby ti nedal pokoja dokiaľ ťa nepozbaví tvojej vôle a neoddtrhne od všetkého. Pros ho, aby ti napomáhal zmeniť náklonnosti, úsudok a vôľu. Beda ti v budúcnosti, ak je k tobe magister shovievavým a prehliadatvoje chyby. Pros ho najmä, aby urobil tvoje srdce veľkodušným, aby zlomil v tebe každú precitlivelosť, každú podivinskú povahu, aby ťa dobre vyprášil a nakladal s tebou bezohľadne.

Čo hovorí náš sv. František Sal.

Počuj, čo hovorí náš patrón sv. František Sal, iným a predstav si, že to hovorí práve tebe: "Dobre si zapamätajto, ak obilné zrno padnuvšie na zem nezahynie, ostane samé, ale ak v hlbke zeme zhnije, ptinesie stonásobný úžitok. Toto su Pánové slová a preto veľmi významné. Teda

vy,ktorí chcete byť rehoľníkmi, spytujte sa sami seba,či ste pevne odhodlaní odumrieť sami sebe a žiť len Bohu.Všetko si dôkladne uvážte.Hovorím jasne,nechcem vás klamať.Kto chce žiť podľa prirodzenosti,nech zostáne vo svete. Tí však,čo sú určení žiť podľa milosti,nech vstúpia do kongregácie.Rehoľný život nie je nič iné ako rad sebazáporov a umrtvovanie sebe samých.

Z k ú š k y u n á s .

Novic musí pochopiť a profes si musí opakovať,že tieto zkúšky sú nevyhnutelne potrebné.Ty ich musíš prestáť,ale vedz,že u nás nie sú opravdivé zkúšky t.j.umelé naštudované.Ale predsa máme zaručené zkúšky.Našou veľkou zkúškou je zistiť,či je niekto schopný dobre vytrvale,ochotne a vždy konať to, čo je jeho povinnosťou.Vyzkúšame,

či dokáže s radosťou vykonať to,čo vyžaduje skutočný spoločný život. Keď sú schopní vytrvale toto robiť, zkúšku prestáli.Keď však nie sú schopní každá ďalšia zkúška mohla by byť klamnou.Preto sa predstaveným, magistrom i asistentom odporúča,aby prísne a bezohľadne vyžadovali obyčajný poriadok.Rozumieš - Tak musia predstavení robiť k tvojmu dobru. Nemysli si,že to robia z vrtochov, z antipatie a z hnevu.Keď ťa napomenú,pokarhajú alebo potrestú,to je len k tvojmu dobru.Predstavení to konajú preto,aby si sa polepšil.Keď máš také zkúšky,to je tvojim pravým šťastím.Vieš opravdu,čo chceš dosiahnuť?Záleží ti na tom,aby si pokročil na cestách Pána?Chceš sa stať schopným konať dobro?Pros,alebo žiadaj čo najväčšiu prísnosť a bezohľadnosť.Na kolenách by si mal prosiť s plačom magistra a ostatných predstavených,aby ťa nešetrili,ale pevnou rukou zkúšali.Len takto môžeš posilniet,vyspieť pre roholný

život.

Niekedy zo skúšok býva poslušnos druhým, snáď mladším, alebo menej učeným od teba ustanoveným za tvojich pozorovateľov. Niekedy ťa dajú pracovať s takým, ktorý sa ti nepáči, ba cítiš proti nemu odpor. Niekedy sa zakazuje hra na klavír, alebo iné príjemné zamestnanie. Inokedy určia ťa na iný stupeň školy, než si praješ. Uložia ti prednášať na akadémii alebo divadle, hoci sa to ti nedarí. Inýkrát by sa ti zas niečo darilo a ľúbilo, ale ti to nedajú. Počet umrtvovaní rastie pre toho, kto nemá prostredušnosti. Tieto veci sa musia s odvahou veľkodušne prekonať. Ďakuj P. Bohu a predstavoným, že ťa k tvojmu osohu cvičia v malých zkúškach. Pomáhaj im a navykaj sa sám odporovať svojim nesriadeným túžbam. Keď si zvyklý a budeš musieť znášať protivenstva od iných, nebudeš ich toľko cítiť.

§ § §

S p o l o č n ý ž i v o t .

Bez pochyby najväčšou zkúškou, ako i najväčším pokánim reholného života je spoločný život. Pravidlá mám ešte nerozkazujú nad naše sily. Ale predsa to, čo by sme chceli robiť, nemôžeme. Musíme sa stále iným prispôsobovať. Čas je už voprad vymedzený. Musíme stále byť s tými istými spoločníkmi. To sú veci ťažké pre ľudskú prirodzenosť. Všetky tieto okolnosti a záväzky sme už poznali preštudovali. Každý sa mohol presvedčiť, že nemajú v sebe nič ťažkého. Ale predsa dokonalo a ustavične ich zachovávať je najlepšou zkúškou o schopnostiach a vytrvanlivosti novica v povolaní. Preto kto si chce zaistiť svoju vytrvanlivosť i v najťažších zkúškach, ktoré môžu prijsť, nesmie ružovo maľovať život, ktorý si chce rozhodne zvoliť. Nech si ani nemyslí, že najde na zemi raj

a druhý ešte v nebi.Ak si chce-š zaistiť raj v nebi,buď pripravený na kalvariu tu na zemi.Heslom a túžbou reholníka musí byť:Uspokojiť sa na zemi spravodlivosťou Božou. Ďalej uznať nesčetné dobrodenia Božie a prejaviť Bohu svoju vďačnosť láskou,modlitbou,prácou a utrpením. To noch bude tvojou jedinou chľúbou a heslom.Len tak sa staneš dobrým synom Don Bosca."Viete čo znamená kláštor" píše sv.František Sal.kandidátke rádu Navštívenia.Je podobný chemickému laboratoriu,závodišťu,vyhni,kde sa musí každá duša napraviť,priučiť a dať sa spracovať, vyhladiť,vyčistiť,aby tak nadobudla dokonalého lesku a hladkosti,aby bola dokonale spojená s vôľou Božou. Ten istý svätec na inom mieste píše: "Každý kláštor sa podobá nemocnici s duševne chrými,ktorí chcú byť uzdravení.Preto sa podrobujú a znášajú vypaľovanie,nôž,oheň a horkosť liekov každého druhu! Toto si treba žiadať pri vstupe do reholo a vôbec

neobzerať na to,čo navrhuje sebeláska.Musíš si pokojne ale rozhodne urobiť toto predsavzatie:"Buď vyzdravieť,alebo zomrieť!"Istotne nechceš duchovne zomrieť,ale vyzdravieť.Preto musíš čokoľvek zniesť a prosiť lekára (t.j.predstaveného),aby vôbec ničoho nešetril,hoci by to bolelo,len aby si vyzdravel.Je to totiž čo nám hovorí P.Ježiš:"Qui voluerit animam suam salvam facere, perdet eam;qui autem perdiderat animam suam propter me inveniet eam" (Matth.XVI,25).

S p o l u n o v i c i .

Iné zkúšky pochádzajú so strany spoločníkov.Nepochybujem,že v rehoľných domoch,menovite v noviciátoch vládne duch lásky.Predsa rôzne povahy,domýšľavosť,závisť,rôzne názory sú temer príležitosťou k malým utrpeniam.To sa môže prihodiť najmä v našich domoch,kde je veľký počet spolubratov,veľká rozmanitosť

zamestnaní,nesmierná práca,keď v niektorom dome bývajú spolubratia zo všetkých európskych národností. Protivné mienky,pominú i bez hnevu, hoci sa to dotkne citlivej vznetlivosti.V dome je i súženie,ktoré by si našiel-l všade,najmä vo spoločnostiach s členmi protivných povâh. Keby si preto musel značne trpieť, veľkodušne to prijmi.Často trošku veľkodušnosti rozoženie mraky.Ale nikdy a nikdy sa nesmieš nahnevať a ztratiť odvahu.

U ž i t o č n é ú v a h y .

Uvažuj,že si prišiel do kongregácie práve preto,aby si umrtvil seba a tak nasledoval P.Ježiša.Prišiel si nasledovať Ježiša až na kalváriu.Toto utrpenie pokladaj za spravodlivé zadostučinenie tvojej prílišnej neviazanosti v minulom živote.Iď v pred in nomine Domini. Pomyslí si,že týmito zkuškami si

skracuješ očistec a rozmnožuješ si zásluhy pre nebe. Pomysli na to, že vo všetkom sa deje a javí mĺčky vôľa Božia. Takou úvahou sa povzbudíš, aby si všetko znášal z lásky k Bohu, k úžitku vlastnej duše a k spáse mnohých duší, čomu dľa rozhodnutia prispeješ, keď vytrváš vo svojom povolaní. Zkúšky reholného života, ktoré veľkodušne prijmeme, získajú nám nesmierne zásluhy pred Bohom.

H l a v a XVII.

O pokušeniach a ako ich premáhať.

Drahý novicu, taksa teda chceš stať dobrým stoj čo stoj. Chceš premôcť svoje poklesky a osvojiť si čnosti potrebné tvojmu stavu. To je všetko v poriadku. Ale klameš sa, ak si myslíš, že ododneška ti všetko pôjde jako po masle a že vôbec nebudeš

mať pokušenia. Obyčajne to tak nebýva. Pán jasne hovrí tomu, kto sa rozhodol Jemu slúžiť s blízka, že sa musí prichystať na pokušenia: "Accedens ad servitutem Dei praepara animam tuam ad tentationem" (Eccl. II, 1.). Počuj pokyny, ktoré ti dám ohľadom týchto pokušení a usiluj sa ich využiť.

P r í č i n y n a š i c h p o k u š e n í .

Pokušenie zapríčiňujú rôzne príčiny: diabol, ľudská prírodzenosť, svet, pohoršenia a my sami.

1. Diabol pokúša duše k hriechu. Tento pekelný nepriateľ strašne nenávidí duše, lebo sú obrazom Boha, ktorého nesmierne nenávidí. Nenávidí Ho lebo ho srútil s neba a zavrhol do hĺbin pekelných. Duše stvoril, vykúpil a posvätil Boh, aby raz išli na miesto padlých anjelov a požívali nebeské šťastie vo večných príbytkoch. Preto diabli všemožne sa usiluju svieť

duše ku hriechu,k urážke P.Boha. Usilujú sa,aby ich zbavili neba a potom so sebou strhli do večnej záhuby.Je isté,že diabol pokúša duše, lebo už sv.Peter hovorí ku veriacim: "Fratre sobrii estote et vigilate, quia adversarius vester diabolus, quasi leo rugiens,circuit,quaerens quem devoret."/Ep.I.,5/.A sv.Pavel nás povzbudzuje,aby sme si obliekli brnenie Pána,aby sme takto odolali nástrahám diablovým. "Induite armaturam Dei,ut possitis stare adversus insidias diaboli"/ECCL.VI,11/.

Aby mal diabol úspech v záhube duší,nepoužíva jediného prostriedku, jedinej taktiky,ale celé spústy pokušenia,klamstva a úzkostlivosti. Pokušením roznecuje vášne a tak nenápadne vhána dušu do hriechu.Klamne predvádza dušiam zlo pod spôsobom dobra.Oklame ich a svedie ku hriechu.

Úzkostou /pochybnosťami/predkladá dušiam klamné dôkazy.Skľučuje ich nimi,desí a svádza,aby zle odbavovali pobožnosti.Ba dokonca ich

omámi a privádza k zúfalstvu, Odoberie im nádej na večnú spásu, aby sa celkom oddali hriechu.

2. Z našej prírodzenosti. Samá ľudská prírodzenosť svádza veľmi dušu k hriechu. Veď dedičným hriechom telesné náruživosti a samolásky sú veľmi uvoľnené. Rozumu nie sú viac úplne poddané. Ťahnú človeka k rozkošiam, k zakázaným pôžitkom. Sv. Jakub apoštol hovorí: "Unus quisque vero tentatur a concupiscentia sua abstractus et illectus"/Ep. I, 14/.

3. Svet a pohoršenie. I svet tým, že nám predstavuje klamné dobro a rozkoše, ktoré vzbudzujú náruživosti svádza ku hriechu. Sv. Ján hovorí: "Omne, quod est in mundo, concupiscentia carnis est, et concupiscentia oculorum et superbia vitae"/I, 1, 16/.

Podobne svádzajú ku hriechu ľudia, ktorí žijú vo svete. Svojim pohoršením a zlým príkladom dávajú príležitosť a popud k hriechu. Odstráňte pohoršenie, zlú spoločnosť, zlé knihy, časopisy, divadlá, zábavy, necudné kresby a tak odstránite

hlavnú príčinu hriechu.

4. Sami. Konečne človek sám seba svádza ku hriechu. Stáva sa často príčinou vlastných pokušení. Najviac sa to prihodí tomu, kto v minulosti často privblil hriechu a má v sebe zvyk hrešiť. Zlé návyky viac svádzajú jako diabol.

B o h n e p o k ú š a .

Toto je článkom viery, že Boh nepokúša ku hriechu. Dopúšta však, aby sme boli pokúšaní. Sv. Jakub hovorí: "Nemo cum tentatur dicat, quia a Deo tentatur: Deus enim intentator malorum est."

Prečo dopúšta pokušenie?

Boh preto dopúšta pokušenie, aby v nás nechal pracovať našu prírodzenosť a aby nás nezbavil slobody. Boh stvoril človeka slobodného a bez náklonnosti k zlému. Človek však zneužil tento dar slobody. Prírodzenosť

svoju zohyzdil a vôľa naklonila sa k zlému. Teraz musí niesť následky. Dedičný hriech, hoci je pri svätom krste odpustený a smytý, v ľudskej prírodzenosti necháva zlé náklonnosti. Preto náruživosti tela i samoláska sa stávajú voľnými, bezúzdnými t.j. na vôli nezávislými. Búria sa proti rozumu. Tiahnu i vôľu k rozkošiam odporujúcim nášmu nadprírodzenému cieľu, našej večnej spáse a tak nás svádzajú ku hriechu.

Boh dopúšťa preto pokušenia, aby sme sa vycvičili v čnostiach a získali si zásluhu. Naším cieľom je večná blaženosť. Je správne a spravodlivé, aby sme pre takéto dobro, ktoré sme si nezaslúžili, ba dokonca utratili, prestáli i boje. Ak chceme zvíťaziť, musíme sa cvičiť v kresťanských čnostiach, aby sme si získali zásluhy a tak aspoň čiastočne boli toho hodnými. Preto riekol sv. Pavel: "O non coronabitur nisi qui legitime certaverit!" A sv. Bernard: "Je nezbytné, aby prišly pokušenia, lebo nedosiahne korunu večnej slávy, iba ten

kto riadne bojoval.Jako by však mohol niekto bojovať,keby chýbal protivník?" Sv.Jób už v dávnych dobách vyhlásil,že život je boj človeka na zemi:"Militia est vita hominis super terram"/7,1/.Tým myslí hlavne to,že človek je ustavične vystavený útokom duševných nepriateľov.

N á b o ž n é d u š e s ú č a s t o p o k ú š a n é .

Všetci nie sú rovnakým pokušeniam vystavení.Niektorí sú pokúšaní len zriedka,iní veľmi často:niektorí takmer stále a prudko.Teda veľmi a často byť pokúšaný,závisí na väčšej krehkosti povahy,na zlej výchove,na zlých zvykoch,na okolnostiach,v ktorých sa niekto nachádza a to vždy ako to Boh vo svojich nevyzpytateľných plánoch dopúšťa.Nábožné duše bývajú viac vystavené návalu pokušení ako svetáci.Ba zdá sa,že sú pre ne pokušenia nezbytné.Preto riekol Rafael Tobiášovi:"Quia acceptus eras

Deo, necesse fuit ut tentatio probaret te"/XII,13./.

Pýtaš sa, prečo sú iba zbožné duše viac vystavené pokušeniam. Pochádza to z dvoch príčin:

1. Zo zvláštnej nenávisti, ktorú má diabol proti ním. Náš nepriateľ totiž dobre vidí, že tieto duše svojimi čnostiami oslavujú Boha a zaistujú si prístup k nepomíjajúcemu šťastiu, z ktorého bol pokušiteľ vyvrhnutý. Preto z nenávisti k Bohu a zo závisti k nim nenávidí ich, prenasleduje a všemožne sa usiluje ich svieť ku hriechu. Chce P. Boha pozbaviť slávy, ktorú od nich dostáva. Svádza duše, aby ich zbavil nebeskej blaženosti a strhol ich k sebe do pekelného zúfalstva. Preto sa nečuduj, keď ťa viac pokúša, veď ty chceš vstúpiť do reholného stavu. Zlý duch vie, že unikneš teraz jeho nástrahám a keď složíš reholné sluby už si s tebou nič neporadí a to po celý život a že na veky budeš patriť P. Bohu. Preto naliehavo a prenasleduje ťa

viac, ako dosiaľ, aby ťa priviedol nazad do sveta a aby ťa urobil svojim. S hriešnikmi sa tak netrápi. Oni svojou zmeteňou vôľou milujú hriech a dopúšťajú sa ho, takmer bez potreby jeho šepkania. Preto stávajú sa ľahko jeho korisťou. Má ich istých a drží ich vo svojej moci.

2. Zo zvláštnej lásky, ktorú má Boh k nim. Lebo Boh tieto duše, ktoré si vyvolil za svoje nevesty, miluje mimoriadnou láskou. Dopúšťa preto na ne väčšie a silnejšie pokušenia. Chce, aby bojovaly - zvíťazily a tak z nich čo najväčší úžitok čerpaly k Jeho väčšej sláve a ku svojmu posväteniu. Tak hovorí Pán V Apokalypsách: "Ego quos amo, arguo et castigo"/III, 19/.

D o b r é o v o c i e p o k u š e n i a .

Buď istý, že pokušenia samé v sebe nie sú prekážkou pokroku na ceste dokonalosti. Mohly by byť veľkou pre-

kážkou a neštastím, ale len vtedy, keby si im dobrovoľne privolil. Že môžu pokušenia veľmi napomáhať dosiahnúť dokonalosť, vysvitá to i z toho, že z nich plynie duši veľký úžitok. Práve to si prajem vyložiť, aby si si dodal odvahy a nadobudol presvedčenia o ich neobyčajnom úžitku. Môžeš to dosiahnúť jednak na väčšiu česť a slávu Božiu, jednak k svojmu duševnému pokroku.

B o ž i a o s l a v a .

Najväčšie dobro, ktoré pokušenia prinášajú je: Bojom a víťazstvom nad pokušením oslavujeme P. Boha, lebo tak osvedčujeme svoju lásku a vernosť. Dokiaľ si neprestál nejaké pokušenie, nemohol si bezpečne povedať, že si mnoho a opravdu Boha miloval, že si bol ochotný umrtvovať sa, premáhať sa a prinášať obeť z lásky k Nemu. Je síce pravda, že to tvrdíš pri rozjímaní, pri sv. prijímaní, alebo pri návštevách a hovoríš to u-

primne.Láska sa však nedokazuje slovami,ale skutkami;tieto stoja m mnoho-tamtie málo.Teda za akých okolností najlepšie dokážeš,že Boha miluješ?Že si Mu neochvejne verný; v zkúškach a v pokušeniach, je na to príležitosť.Víťazstvom nad svojimi náruživostiami ukážeš,že Ho nechceš uraziť.Abrahám,Jób,Tobiáš a na stá a tisíce iných veľmi milovali Boha a verne Mu slúžili.Ako mu dokazali svoju lásku a vernosť?V pokušeniach a zkúškach,ktoré na nich Boh poslal.Teda v pokušeniach a zkúškach je mnoho dobrého,lebo duša osvedčuje svoju lásku a vernosť k Bohu.Tým Mu vzdáva chválu a pôsobí potešenie.

Z o s i l n e n i e v c t n o s t i a c h .

Pokušením sa duša upevňuje v kresťanských ctnostiach.Sv.Pavel hovorí: "Virtus in infirmitate perficitur" /Cor.XII.9/.Sv Filip Néri dodáva:

"Keď chce Boh dať niekomu okúsiť ctnosť, dopúšta, aby bol trápený opačnou nerestou." Ctnosť spočíva v istej ochotnosti, ľahkosti, alebo návyku činiť dobro. Ale toto pravidlo si neosvojíme, iba dlhým opakovaním a ustavičným cvikom a bojom. Všimnime si teda, jako zriedka by sme vykonávali ctnostná úkony, keby nám chýbala príležitosť k pokušeniu. Na pr.: jako zriedka by vykonával úkon shody s vôľou Božou ten, kto nie je sužovaný. Teda duša sa pravidelne necvičí a tak si neosvojí ctnosti a tým menej sa v nich zocelí a zdokonalí ak nemá pokušenia. Preto obyčajne duša, ktorá neni pokúšaná, má iba negatívnu dobrotu, Nekoná totiž zlo, lebo nemá príležitosti. Nevyzbrojí sa opravdivými ctnosťami a preto nebude ani dokonale svätou.

Teraz už pravda chápeš, kolko dobrého nám prinášajú pokušenia. Poskytujú nám príležitosť osvojiť si opravdivé a veľké ctnosti a tak krášať k dokonalosti a k svätosti.

P o d p o r u j ú p o k o r u .

Pokušenia pomáhajú nám udržať sa v pokore. Sám Duch Sv. hovorí: "Qui non est tentatus quid scit?" /Eccl. 3. 4,9/. Zaiste môže sa to tvrdiť ohľadom sebapoznania, lebo: taký človek nepozná krehkosť prirodzenosti, ani zlobu vlastného srdca. Ba nepozná svoju biedu, slabosť a svoje dobre alebo zlé náklonnosti. Veď ako to môže poznať, keď mu pokušenia neodkryli jeho slabú stránku a zkazenosť? V skutočnosti nepozná seba samého, Preto utráca i pokoru, a je veľmi náchylný k pýche. Preto tak vytrvale prisahal sv. Peter svojmu Majstrovi, že pôjde s ním i na kríž? Lebo nebol až dosiaľ pokúšaný. Nepoznal vlastnú slabosť a ničotu. Celkom inák sa choval, keď v pokušení upadol. Pokušenie ho naučilo. Spoznal svoju slabosť. Teda pokušenia sú veľmi užitočné začiatočníkom v rehoľnom živote, aby poznali svoju vlastnú ničotu a osvojili si pokoru. Duše etnostné a nadané udržujú v pokore, aby sa

nenadúvali márnou slávou a samolás-kou. Prave preto Boh dopúšta ťažké pokušenia na veľké duše, ako dopustil i na sv. Pavla. Ako rozpráva sám apoštol, keď bol vytržený až do tretieho neba, bol napadnutý urputnými, smyselnými pokušeniami. Takto sa mal udržať v pokore a opovrhnúť sám so sebou. Sám hovorí: "Aby som nezpyšnel pre také veliké zjavenia, dostal som osten svojho tela, t.j. anjela temnosti, ktorý by ma mučil."

P o d p o r u j ú m o d l i t b u

Pokušenia nám napomáhajú, aby sme boli pozornejší, horlivejší a vytrvanlivejší v modlitbe. Duša, ktorá nemá pokušenia, nepozná vlastnú biedu a neuvedomí si nebezpečie upadnúť do hriechu. Nemá toľko pohnutok k modlitbe a preto sa menej a nedbanlivejšie modlí. Pokúšaná duša najmä keď je veľmi a stále pokúšaná, desí sa nebezpečenstva hriechu a zatratenia. Preto sa často ráno,

večer i cez deň obracia sa v modlitbe k Bohu. Ustavične a vrúcne prosí, umrtvuje sa a vytrvale sa modlí cele mesiace, po celý život. Je teda účinnejší prostriedok, ktorým sa duša utieka v modlitba v pokušeniach.

Odtrhujú nás od sveta a pozemského života.

Pokušenia nás odtrhujú od sveta, jeho rozkoší i od samého života. Keď v živote nenachádzame pokoja, ba len samé ťažkosti a obavy vidiac sa v stálom nebezpečí pokušenia a tak i vo veľkom nebezpečenstve zhrešiť a zatratiť sa, pocítime v srdci odpor k svetu a prítomnému životu. Čoskoro zmocní sa nás veľká túžba po večnej blaženosti. Tak upreme svoje túžby a city len na nebesia. Podobne i sv. Pavel pri spomienke na veľké pokušenia, ktoré znášal, rozpaľoval sa túžbou po nebeskej sláve: "Infelix ego homo. Quis

me liberabit de corpore mortis huius" /Rom.VII,24/.Potom opakoval:"Cupio dissolvi et esse cum Christo"/Filip/

O b o h a c u j ú d u š u .

Konečne pokúšaná duša obohatí sa zásluhami,milosťou,svätosťou na zemi a veľkou slávou v nebi.Pamätaj na to,že kedykoľvek premôžeš pokušenia, konáš dobrý skutok nadprirodzeného rádu a tak si s nim získavaš zásluhy.Každá zásluha rozmnožuje posvätcujúcu milosť,Preto tým väčšie zásluhy si získaš,čím väčšie pokušenia odoženieš a Boh ti viacmilosti vleje do tvojej duše,Tak sa staneš svätejším a Jemu miléším.Mnoho zásluh, milostí a stupeň svätosti úmerne zodpovedá zmenšeným očistcovým mukám a väčšiemu stupňu slávy v nebi. Preto tým,že bojuješ a víťazíš každodenne nad mnohými pokušeniami,vykonáš ctnostné skutky,shromažďuješ si nové zásluhy a tak sa vždy viac

posväcuješ.Už na zemi si odpykáš očistcové tresty.Pripravuješ si v nebi slávu a taku blaženosť,jakú by si iste nedosiahol,keby si nebol vystavený mnohým pokušeniam.

M o ž m e p r o s i ť, a b y š m e s a i c h z b a v i l i.

To je veľký úžitok,ktorý plynie z pokušenia.Ty mi ale povieš:Keď pokušenia prinášajú tak veľké dobro, prečo nás učí Pán modliť sa,aby sme boli od nich oslobodení?Hľa v Otčenáši:et ne nos inducas in tentationem.Veď sme si ich mali práve žiadať a prosiť Boha,aby nám iehposlal.Odpoviem ti na to hneď.Pán nás učí modliť sa,aby sme neupadli v pokušenia. Teda,to neznamená aby sme ich nemali, ale aby sme v nich neupadli.Máme prosiť práve o silu,aby sme ich premohli.Musíš si byť povedomý toho, že si slabý a krehký.Máš sa veru čo obávať,aby si v nich neupadol:"Spiritus quidem proptus est,caro autem

infirma"Pros Boha,aby ti ich neposielal,iba ak by videl,že si schopný ich zniet.

Čo si počať v pokušeniach?

Zatiaľ,ako múdry mladík nikdy sa nevystavuj pokušeniu.Duch sv.nás napomína,aby sme vyhýbali pokušeniam,lebo kto ich miluje,zahynie v nich.No,ale nedaj sa pomýliť,keby ti prišlo dajaké pokušenie.Začni tým,že si hlboko do mysle a srdca vštepíš túto veľku pravdu,že diabol nič nemôže bez dopustenia Božieho. Boh dopúšťa pokušenia len preto,aby si nadobudol obratnosti v bojoch a aby si sa očistil.Netráp sa a nebuď skľúčený!"Non incommotione Dominus"Radšej si všetp do srdca,že Boh nikdy nedopúšťa pokušenia nad naše sily.Ba ak urobíme čo môžeme, budeme mať z toho úžitok podľa slov "Non patietur vos tentari supra id quod potestis,sed faciet etiam cum

tentatione proventum"/I Kor.X,13/.
Zapamätaj si pravidlá,ktoré ti dám,aby si nepadol do osídiel diabla alebo do úzkosti a malomyseľnosti.

P r e d í s ť p o k u š e n i a .

Okrem toho,čo som ti povedal,dbaj ešte na dve veci:
1. Aby si prechádzal pokušenia, aby neprišly tvojou vinou.
2. Keď prídu,aby si ich premáhal. Spôsob predísť pokušenia jasne vyložil Pán na začiatku svojho utrpenia, keď hovoril svojim apoštolom:"Vigilate et orate,ut non intretis in tentantionem"/Math.XXVI,41/.Musíme teda dávať pozor na seba samých a modliť sa.Keď prišlo pokušenie,obrátť sa hneď k Bohu.Buď pripravený umrtviť sa,aby si mohol odvrátiť všetko, čo-by ho mohlo podporovať.Buď istý, že často modlitbou a pravým umrtvovaním premôžeš seba samého a jakékoľvek pokušenie.

Rozdiel medzi pokušením a privolením.

Najmä začiatočníci utrpia veľkú škodu v pokušeniach, keď sa dajú premôcť strachom, úzkosťou a malomyseľnosťou. Aby si nepodľahol škodlivej malomyseľnosti, zapamätaj si, že základným a nezvratným pravidlom v pokušeniach je: "Bez privolenia sa nezhreší." Non est peccatum, nisi voluntarium." Privolenie je rozvážny úkon vôle a netreba sa ničoho obávať, ak vôľa s rozvahou neprivolila. Ako dôkaz toho, či niekto privolil, či nie uvádzajú sa tri zásady:

1. Aby niekto opravdu a úplne privolil, musí prv poznať a celkom si uvedomiť myšlienku, ktorá ho zaujíma a ktorú premieta v mysli. Kedykoľvek chýba toto, buď vôbec nie je privolenie, alebo je nedokonalé a preto to ešte nie je ťažký hriech. Preto keď myšlienka, alebo nečistá

predstava sa znovu a znovu vracia do tvojej fantázie ako nečista - dotieravá mucha a ty usiluješ sa ju odohnať, to nebude ešte hriechom. Keby si bol nedbalý, mohlo by to byť ľahkým hriechom ale nikdy nie smrteľným. Úplne pritolí niekto leň vtedy, keď si celkom jasno uvedomí myšlienku, neodoženie ju, neodporuje: ba naopak miluje ju a keby okolnosti dovoľovali, chcel by ju i vykonať. Odpor nezáleží v tom, ako sa niektorí domnievajú, že potriasajú hlavou, alebo akoby boli strachom zmietaní. Záleží vo vnútornom rozhodnom odpore. Nechaj diabla nech ručí ako lev, alebo bzučí ako mucha, ako sa mu páči. Nech šteká ako sa mu ľúbi, veď tcto netvorí ešte hriech, nech len tvoja vôľa nesúhlasí. Dobre hovorí náš sv. patron sv. František Sal.: "Nechajte nech tlčie diabol na bránu srdca, dokiaľ chce. Keď búcha, to je dobrým znamením, že brána ešte neni otvorená a že ešte nevstúpil". Aby sa človek

dopustil ťažkého hriechu, musí mu dobrovoľne a s úplným vedomím privolit. Jeho vôľa je vtedy oslepená jakousi smyselnou žiadosťou. Pokúšaný musí vo svojom srdci povedať: "Chcem to urobiť, hoci viem, že je to hriech." Dokiaľ si neprišiel až sem a dúfam, že to nikdy nebude, ešte si nezhrešil smrteľne.

Okrem toho, aby bolo niečo smrteľným hriechom, musí to byť dôležitá vec. Keby si bol na príklad presvedčený o svojej nedbanlivosti v školských povinnostiach a s rozvahou k nej privoľňuješ, to nie je ešte ťažký hriech, lebo sa tu jedná o málu vec.

Zmuž sa, lebo Boh ti chce dobre a vo svojej dobrote ťa povolal, aby si mu z blízka slúžil. Dáva ti milosť využitkovať i pokušenia. Žiada však od teba, aby si neposkytoval nijakej príležitosti k pokušeniu. Aj to žiada, aby si urobil všetko čo môžeš, že by si nepodľahol keď ti nejaké príde. Najlepšie ti pomôže to, čo som tu povedal.

H l a v a XVIII.

P o k u š e n i a v n o v i c i á t e.

Tu ti vyložím pokušenia, ktorými diabol pokúša novica podľa sv Alfonza, ktorý je v tejto veci veľkým učiteľom. Mohol by si teda i ty byt tak pokúšaný. Buď na stráži, lebo už to je veľkou vecou, keď poznáš úklady diabolské, keď použiješ lieky, ktoré ti proti nim poradím, podarí sa ti iste zvíťazit, Boh ťa nimi očistí a dá ti ešte väčšie milosti.

N e s r i a d e n á n á k l o n n o s t k p r í b u z n ý m.

Prvým pokušením je nesriadená náklonost k príbuzným. Sv. Alfons spomína mnoho prípadov a tragické konce rôznych rehoľníkov. Dokazuje, že

sa vystavujú časnému a večnému nešťastiu, zvlášť tí, ktorí opúšťajú povolanie, aby vyhovali prírodzenej náklonnosti k príbuzným. I Don Bosco nám spomína prípady, ako Boh potrestal tých, ktorí ztratili povolanie, chcejúc pomáhať príbuzným. Zapamätaj si toto naučnie, ktoré nám podáva sv. Alfons: "Bedli nad sebou a uvažuj, ak ťa tvoji rodičia nežne a po dlhé roky milovali, Boh ťa miloval o veľa skôr a o veľa nežnejšie. Rodičia ťa viac nemilujú, ako 15, 20 i 30 rokov, ale Boh ťa miluje od večnosti." In caritate perpetua dilexi te. "Rodičia zaiste priniesli pre, teba nejaku obeť, znášali útrapy pre teba, ale Pán Ježiš obetoval za teba všetku svoju krv a svoj život. Keď pocítiš nejaku náklonnosť ku svojim rodičom a keď sa ti zdá, že vďačnosť vyžaduje, aby si im nespôsobil zármutok, pripomeň si, že vždy musíš byť vďačnejší k Bohu, ktorý ťa viac od všetkých miloval a opatroval. Tu si povedz: "Keď opúšťam svojich rodičov, robím to pre Boha, ktorý si zaslúži všetku

lásku,lebo má o veľa viac miloval!

Takto premôžeš to hrozné pokušenie nesriadenej lásky k príbuzným pokušenie,ktoré bolo pre mnohých rehoľníkov hlavnou príčinou vlastnej zákuby v tomto i v druhom živote. Istý náš dobrý novic vstúpil k nám proti vôli rodičov.Navštívil ho priateľ,ktorý mu povedal,že jeho matka od zármutku zomrie,keď sotrvá vo svojom rozhodnutí.Náš dobrý novic odpovedal:"Dúfam,že to sa nestane,lebo moja matka je dobrá katolíčka.Keď prekoná náhly dojem,dobrovoľne obetuje všetko Pámu Bohu a získa si zásluhy.Máš vedeť,že Božský Spasiteľ nesostúpil s kríža,aby ušetril svoju matku od múk,ktoré jej pôsobily bolestné utrpenie.Ija spravím podobne.Ostanem na kríži,ktorý som objal.B.Ježiš predsa jasne hovoril: "Qui amat patrem suum aut matrem plus quam me,non est me dignus!"Takto odpovedal a keď bude treba buď i ty taký,povedz to isté a spokojne vytrvaj vo svojom povolaní.

O b a v a o z d r a v i e .

Druhým veľkým pokušením pre mnohých novicov je strach, aby si nezničili zdravie a takto neboli na nič pre samých seba, ani v Spoločnosti. Toto pokušenie musíš odvrhnúť presvedčením, že Boh, ktorý ti dal povolanie, dá ti i potrebné zdravie, aby si ho mohol nasledovať. Obyčajne riadny život v Spoločnosti zdravie ešte napomáha a predlžuje vek. Keby ti však trochu škodil a život skrátil, čo robiť? Konečne ty si vstúpil preto do kongregácie, aby si sa ľúbil Bohu. Teda len to hľadaj. Takto uvažuj: Neskrýval som a neskrývam stav svojho zdravia pred predstavenými. Oni ma prijali takého, aký som a nevylúčili ma. Teda je to Božia vôľa, aby som tu zostal. Keď je to teda vôľa Božia i keby som mal trpieť a zomrieť - čo na tom. Koľko pustovníkov trpelo, o mnoho viac v púšťach a v jaskyniach! Koľko mu-

čeníkov položilo život za Krista Keby som mal teda zomrieť, bude to pre mňa lepšie tam, kam ma Boh povolal, kde mám toľko záruk šťastia, než aby som odišiel a vydal sa nebezpečenstvu zomrieť v nemilosti Božej. Keby ale predstavení videli, že zdravie ti prekáža vstúpiť do Spoločnosti a keby ti to vyjavili a prepustili ťa - urob tak, ako ti poradia a buď istý, že tak vykonáš vôľu Božiu. Strach, že zdravie ti neposlúži, býva príčinou pokušenia. Sver sa preto do Božích rúk a neboj sa, lebo všetko sa dobre skončí.

N e p o h o d l n o s t s p o l o č n é h o ž i v o t a .

Keby ťa náhodou napadlo toto pokušenie, usiluj sa napodobňovať sv. Bernarda, ktorý sa občas pýtal seba: "Bernarde, ad quid venisti?" Potom sa istotne rozhodneš, že si prišiel do spoločnosti, aby si sa stal svätým

a nie,aby si viedol pohodlný život. Ako dosiahne-š svätosti?Myslíš,že tým,keď budeš vyhľadávať rozkoše a svoje pohodlie?To nie,nikdy,ale v trpezlivosti odumierajúc všetkým smyselným náruživostiam.Sv.Terezia hovorila:"Je hrozným omylom myslet, že Boh prijme za priateľa človeka, ktorý vyhľadáva len rozkoše a svoju pohodlnosť.Duša,ktorá opravdu miluje Boha,nehľadá odpočinku.Preto iste, kto neni odhodlaný čokoľvek trpeť, ten sa nikdy nestane svätým."Náš drahý spolubrat Don Ondrej Beltrami pocítil taku slasť v protivenstvách, že sa na vonok zdal ako by žiaril. Keď ho tlačilo utrpenie,zvolal:"Viac ć,Bože,viac mi ráč predlžiť utrpenia až do dna všeobecného súdu,len nech sa tým viac posvätím."Potom obetoval to za obrátenie hriešnikov,za umierajúcich a za duše v očistci.Uprostred svojich nesmierných bolestí bol stále veselý,a túžil vždy viac a viac trpieť.Je slušné,aby sme sa tu ešte o jednej veci zmienili.Vravíš, že keby si bol inde,menej by si tr-

pel?Tu by bol veľký omyl.Vonku by si mal ešte väčšie trápenia.To je nesmysel myslet si,že by si vonku menej trpel.Nemocný človek usiluje sa zmeniť polohu v nádeji,že sa mu uľahčí. Ale za chvíľu je ešte horšie ako prv, lebo nemoc nesie si so sebou.Preto j je to znakom,že si duševne chorý,keď sa domnievaš,že musíš zamenit miesto, aby si necítil utrpenie.Znášaj aspoň trochu tých útrap!Získajú ti zásluhy lebo ináč budeš trpieť ešte viac,ale bez zásluh.

N e d o s t a t o k d ô v e r y v p r e d s t a v e n o m .

Nedostatok dôvery v predstavenom, to je naozaj tvrdá zkúška.Koľko potechy má ten,kto sa úplne otvoril svojmu predstavenému!Aké šťastie,ke najdeš srdce,ktoré ťa chápe,do ktoréko môžeš vliat všetky svoje bolesti.Buď však presvedčený,že sám diabol je to,ktorý ťa chce presvedčit,že tvoji predstavení majú proti tebe

predsudky, že ťa nemilujú, že ti neveria. Keď zvíťaziš nad týmto pokušením, presvedčíš sa, že len od teba to závisí, aby si mal dôveru v predstavenom. Musíš si učiniť násilie, aby si im úplne dôveroval. Ktorého predstaveného nedojme jednoduchosť a priamosť, z ktorou rozprávaš svoju biedu? Ver, čím väčšia bude tvoja bieda, tým väčšiu sústrasť bude mať s tebou. Či to isté necítiš i ty proti tomu, kto je voči teba úprimný? A potom či nemáš predstaveného, ktorému by si sa sveril? A nadovšetko či nie je vždy v každej hodine P. Ježiš vo svätostánku, ktorý ťa očakáva? Náš Don Beltrami, veľký milovník Božského Srdca, hovoril: "Jedno sv. prijímanie, pol hodinky pred svätostánkom nad všetko otlaží. Keď je príležitosť modliť sa a prijímať, nemá nikto príčiny plakať." Počuvaj dobre toto moje povzbudenie. Vzmuž sa a kráčaj napred. Čo sa ti dnes zdá byť brvnom, zajtra zdá sa ti už len slamkou. Premôž sa - otvor sa predstavenému a budeš spokojný. Ba považuj to za zvláštnu milosť

Božiu, že ťa stavia do takých okolností, aby si si mohol získať zásluhy. Silne si zaumien, že budeš dávať prednosť tým predstaveným, ktorí ťa držia na krátko a karhajú za najmenšiu vec. Toto ich počínanie ti pomôže k pokroku, ale ho musíš vedieť využiť. Lieky bývajú obyčajne horké, čile práve preto spôsobia uzdravenie.

M a l o m y s e ľ n o s ť .

Iné pokušenie začiatočníkov je pocit vyprahlosti v duchovných veciach. Z toho rastie malomyseľnosť a strach, že nepremôžu svoje chyby. To je hrozné pokušenie pre niektoré bojazlivé duše, ktoré sa dajú snadno odstrašiť/Aby si toto pokušenie premohol presvedč sa, že sami nie sme schopní k niečomu. Musíš mať v krvi, že iste by sme nič neurobili, keby to od nás záviselo. Ale výsledok závisí od P. Boha. On nám dal povolanie, dá nám i prostriedky, aby sme premohli

svoje chyby atakto sa stali hodnými svojhopovolania.Konečne P.Boh nepotrebuje nášho citeľného nadšenia k nášmu pokroku.Ba práve vyprázdnosť používa pre duše,ktoré miluje,ktoré majú viac pokročiť.Ďalej si pomysli,že zem je miestom, kde si máme nashromáždiť zásluh a že nie je miestom šťastného života. Pravé šťastie nespočíva v dobru tohoto sveta,ani v duchovnej slasti,ale len v shode s Božou vôľou. Veru milou je Bohu duša,ktorá vykonáva svoje modlitby,rozjímanie a iné pobožné cvičenia a sv. prijímania bez útechy,len preto,aby sa Bohu ľúbila.Ó.jako záslužné sú skutky vykonané bez odplaty na tejto zemi!Sv.František Sal.písal akejsi skormútenej duši:"Niesť kríž s Ježišom bez útechy to práve pohána dušu Ba dokonca unáša k dokonalosti" Keby si sa octol v stave vyprázdnosti a malomyseľnosti,nebuď skľúčený, ale povedz Pánu Ježišovi:"Keďže ma chceš mať,Pane, v tomto stave

nepokoja, bez akejkoľvek útechy, chcem v nom strvať, dokiaľ sa Ti bude ľúbiť a nechcem ťa opustiť, Hľa som ochotný znášať tieto i väčšie útrapy, ktoré mi budeš posielať hoci do súdneho dňa. Len nech je to tvoja vôľa, a budem si povedomý, že sa ti tak páčim a že mi dáš milosť, aby som premohol svoje chyby a stal sa celkom tvojím." Na koniec si zapamätaj, že len otec klamstva sa usiluje nahovoriť ti, že tento stav potrvá stále. Ale P. Boh po búrke dávu pokoj a po slzách a plači rozosieva čistú radosť.

P o c h y b n o s ť o p o v o l a n í .

Pochybnosť o povolaní je najhroznejším pokušením, aké ťa len môže napadnúť. Povšimni si, čo o tom hovorí Don Bosco v predmluve ku Konštitúciám. Prečítaj si túto kapitolu. Spoznáš, že ťa tento dobrý Otec pozná

miluje, vidí a tieto slová priamo tebe samému hovorí. Pomyslí si, že od toho okamihu, čo ti Pán Boh vnuknul, aby si sa dal zapísať do noviciátu a predstavení ťa pripustili - a ináč máš správny úmysel - musíš krátčať v pred s úplnou istotou. Otvor oči v tomto pokušení a vôbec si ho nevšímaj. Je jasné, že diabol vidí, ako mu unikáš z driapov. Používa rôzne prostriedka, aby si mu neutiekol. Ty mu však zlom rohy tým, že vytrváš na mieste, na ktoré ťa P. Boh postavil. Keď chceš premôcť toto pokušenie, že sa neobzreš viacej na - zpät. Rozhodne si povedz: "Buď pochybujem, buď nepochybujem! "Vidím, že sa tu ľahko môžem posvätiť a som nezvratne odhodlaný tu vytrvať. Jak tu mám zomrieť - zomriem tu. Ak mám trpieť - budem trpieť. Inde by som tiež musel zomrieť a trpieť. Je to lepšie keď budem trpieť a zomriem v tom Božom dome. Obzerať sa nazad a nestálosť mysli dodávajú pokušeniam silu. Preto všetko sa musí rázne odsekniť Medzitým posilni svoje srdce vo svä-

tom predsavzatí, že vytrváš. Apoštol hovorí: "Optimum est enim gratia stabilire cor" - Veru najvýbornejšou vecou je utvrdiť svoje srdce v milosti Božej. Aby si sa ešte viac posilnil, pomysli si, koľko ľudí každého veku a spoločenských tried mohlo - a môže to urobiť. Prečo by si to nemohol urobiť i ty? Ovšem oni to dokázali, lebo sa modlili. Modli sa i ty a dokážeš to i ty. Pamätaj na slová sv. apoštola k Tesaloničanom: Boh, ktorý dal povolanie je verný. - Zadrží slovo a ako v nás dielo započal, tak ho i skončí: "Fidelis est, qui vocat vos: qui etiam faciet"

S l o b o d a v p o b o ž n o s t i .

Niekomu môže prijsť myšlienka, že mal vo svete väčšiu voľnosť odbavovať pobožnosti a dobré skutky. Každý nemá také pokušenie. Ale mohlo by sa ta zmocniť najmä ak si prv konal mnohé pobožnosti a iné dobré

skutky. Aký to nerozum volá sv. Alfons: "Novic, ktorý privolí podobnému pokušeniu ukazuje, že vôbec nepozná veľkosť zásluh poslušnosti. Pamätaj si, že čokoľvek konáš s komunitou to je všetko modlitba. Teda, kto obetuje Bohu modlitby, almužnu, pôsty a pokanie, ten mu daruje čiastku z toho čo má, lebo mu daruje zo svojho, ale nedaruje mu seba samého. Naopak, kto sa zriekol svojej vlastnej vôle sľubom poslušnosti, ten sa úplne Bohu venuje. Môže mu povedať: "Obetoval som ti Pane, celú svoju vôľu, celé svoje srdce, nemám ti už čo dať." Zásluha takého je iste väčšia. Okrem toho je to ustavičná obeť, lebo čokoľvek sa koná v kongregácii to je záslužné a preto si získava zásluhy nie len keď sa modlí, alebo keď sa pôstí, ale i keď študuje - keď je na prestávke - pri jedle a odpočinku. Sv. Alojz z Gonzagy hovorievala: "Na lodi reholného života i ten postupuje v pred s ostatnými, kto nevesluje."

K o n a ť v i a c d o b r a.

Snáď si pomyslíš, že by si mohol spraviť blížnemu vo svojom kraji viac dobrého. Keby sa ta zmocnilo toto pokušenie, musíš si uvážiť, že najväčším dobrom, čo môžeme urobiť, je to, ktoré žiada od nás Boh. Keď chce P. Boh pomôcť tvojmu kraju, nepotrebuje k tomu nikoho. On sa o to môže ľahko postarať. Tak môj milý, keď ťa Boh povolal za Don Boscovho syna, chce od teba to dobro, aby si zachovával svedomite pravidlá a torobil, čo ti predstavený káže. A potom, čo dobrého môžeš urobiť vo svojom kraji? Samého Pána Ježiša povolali, aby kázal a dobre činil vo svojom rodisku. A čo odpovedal? -: "Nie je prorok vítaný vo svojej vlasti" alebo "nikto nie je prorokom vo svojej vlasti" "Nemo propheta acceptus est in patria sua"! /Luc. IV, 24/. To je veľké klamstvo diabla, aby si zaprel svoje povolanie, keď ťa tiahne do tvojho

tvojho kraju.Keby si i začal dobre robiť,postavil by ti toľko prekážok a ťažkostí,že by si nie len nemohol konať dobro,čo si si pred seba vzal, ale ešte by si utrpel škodu na vlastnej duši.

P o t r e b a k a j ú c n o s t i.

Posledné pokušenie,proti ktorému ta chcem,môj drahý novicu obrniť je toto:"Diabol ti môže pri pohľade na množstvo hriechov,ktorých si sa snáď dopustil a pri spuste zlých náklonnosti vzbudiť pocit potreby väčšieho pokania,než sa u nás koná.Preto ti možno vzbudí chuť,aby si prestúpil do prísnejšieho rádu.Na prvý pohľad sa zdá toto vmuknutie dobrým - ale v skutočnosti nie je.Don Bosco hovorieval,že je to zrejme pokušenie. Diabol sa usiluje,aby ťa znepokojil, aby ťa zbavil dobra,ktoré požívaš. Keby si vystúpil,usiloval by sa ťa zdržať a obyčajne sa mu to i podarí.

Konečne Boh chce od teba tento dar á nie iný.Prevé povolanie je vždy najlepšie,Keď chceš konat kajúce skutky,zachovávaj pravidlá a rob,čo ti predstavený káže,Don Bosco hovoril,že nikde sa nemôže konat viac kajucich skutkov,ako práve medzi nami.Veď nemáme ani chvílky pre seba,bo sa úplne venujeme mlaádeži.

K e d y j e d o b r e ž a m n i t k o ň g r e g á c i u .

Vieš,kedy by bola táto myšlienka dobrou?Keby predstavený videl tvoje poklesky a náklonnosti a že je pre teba život medzi mládežou nebezpečný a nie si schopný ani vytrvanliv používat prostriedkov,ktoré ti rad a keby ťa preto chcel prepustit.Tu by si však musel povedat so svätou odhodlanostou:"Som na všetko pripr vený,ale nechcem sa už vrátit do sve ta,ktorý ma už tolkokrát zradil,dám sa za živa pochovať keď bude potre-

ba i do pustatiny, ale z reholného stavu nevystúpim. Keď je pre mna život medzi mládežou nebezpečný, skryjem sa v kláštore kontemplatívneho a kajúceho života. Ale do sveta sa už nevrátim." V takom prípade ti bude taká odvaha pripočítaná k zásluhe a Boh ti dá sily, aby si zniesol, čo si zvolíš. Len túto myšlienku považuj za diabolské pokušenie, že by si totiž myslel na vystúpenie z kongregácie pod zámienkou, že túžiš po dokonalejšom živote.

A k o p r e m ô c ť p o k u š e n i a .

Toto sú pokušenia, ktoré byta mohly ľahko znepokojovať počas tvojho noviciátu. Teraz ti dám tri veľké prostriedky, ktoré ti radí sám sv. Alfons, aby si vyhnul všetkým spomenutým pokušeniam.

1. Staraj sa, aby si neupadol do dobrovoľných chýb, hoci i malých, zvlášť do pýchy, lebo pyšným sa

Boh protivý a milosti dáva iba pokorným:" Deus superbis resistit ; humilibus autem dat gratiam"/Peter V,5/.

2. Oznám hneď pokušenie predstavenému.Nič ti lepšie nepomôže,ako synovská úprimnosť k tomu,kto ťa má viesť.

3. Často a vrúcne sa modlí.A to nie už o to,aby si poznal vôľu Božiu,lebo tú už poznáš,vysvitá ti zo slov predstaveného.Modlí sa,aby ti dal Boh silu,že by si robil to,čo máš robiť a čo ti radia predstavení:"Confirma hoc,Deus,quod operatus est in nobis." Tak rob a buleš vytrvalým a Boh bude s tebou. Vyvolí si ťa k spaseniu mnohých duší.

V Ešte iné dve veci ti budú veľmi užitočné,aby si premohol akékoľvek pokušenie a síce: a/ S odvahou a hneď odporuj pokušeniu a zlým myšlienkam.b/ Nedôveruj v seba.Obrátť sa o pomoc hneď a to nielen ku spovedníkovi,ale k magistrovi ale i k ostatným predstaveným a spolubratom,ktorých považujú za

pokročilejších v duchovnom živote. Takto tvoju slabosť bude podopierať pomoc iných. Múdrc hovrí: "Fratres, qui adiuvatur a fratre, quasi civitas firma!" Naopak, kto nemá odvahy sveriť sa so svojou ranou predstavenému, ten hynie pre svoju nedbalosť a pýchu. Namyslí si, keď ti radím, aby si sa obrátil na pomoc svojich druhov, že sa im máš zdôveriť so svojim pokušením a pýtať od nich radu. To nie. Tak to nesmie byť! Vyjav im, že teraz potrebuješ zvláštnu milosť a že sa preto odporúčaš do ich modlitieb.

Ku porazeniu pokušenia napomáha i zmena polohy, zamestnania, miesta, lebo niekedy zmenou miesta menia sa i pocity. Zo všetkého, čo som ti dosiaľ povedal, vyplýva, aby si úplne dôveroval v Boha, ktorý ťa vytrhol z vyhne Babylona, totiž z plamenov náruživosti, zo zlého a zkaženého sveta. Neboj sa preto, Boh i dokoná dielo, ktoré v tebe započal. Veď častá a vrúcna modlitba ničí každé zlo a zlý duch sa neopováži pristúpiť k tomu, kto sa vrúcne modlí. Ani mu-

chy nepadajú do nádoby s vriacou vodou, lebo sa k nej neopovážia ani priblížit.

-o-O-o-

H l a v a XIX.

H l a v n é c h y b y , z k t o r ý c h j e p o t r e b n é n a p r a v i ť s a .

Chyby, ktoré prinášame zo sveta, proti ktorým musíme usilovne bojovat sú trojého druhu: chyby ducha, srdca a tela. Uvediem tu hlavné chyby a naznačím spôsob ako sa prakticky dajú odstránit. Ty sa však skúmaj, aby si ich spoznal a vykorenil. Keby si ich našiel vela a veľmi hlboko zakorenené, nestrácaj odvahu! Uponíž sa pred Bohom a pros ho o silu a On ťa iste vyslyší. Ty však nespriateľ sa s chybami, ale vždy znovu a znovu bojuj proti nim nemilosrdne, aby naozaj zmizly.

Chyby ducha.

1. Pýcha: Medzi chybami ducha prvé miesto zaujíma pýcha. Je to najobyčajnejšia a najhlbšia chyba. S diabolskou húževnatosťou sa usiluje zahniezdiť do všetkých našich myšlienok a skutkov. Často sa skrýva, zdá sa, že je mrtvá, ale vždy znovu a znovu vstáva. Keď sa ju nebudeš usilovať vykoreniť v noviciáte až do posledného výhonku, uvidíš, koľko škody ti neskôr zapríčiní. Pýcha ťa zaslepuje, aby si sa nad ostatných vypínal, aby si sa pokladal za niečo vyššieho od nich. Zaslepuje ťa, si sa považoval za nadanejšieho, schopnejšieho, pôsobivejšieho a ctnostnejšieho od ostatných. Pobáda ťa, aby si rád o sebe rozprával, aby si sa ukazoval, že vynikáš nad ostatných. Núti ťa, aby si iných skúmal, ba dokonca i predstavených. Zavedie ťa tak ďaleko, že sa ti zdá, ako by niektoré body Konštitucií bolo treba zreformovať

ako by nebolo v Kongregácii už pôvodného ducha. Magister alebo dierktor by mal byť trochu inakší, mať iné vlastnosti než má. Pýcha ti vnuká myšleinku byť neodvislým, opvrhovať maličkostiami a urobiť napomenutia protivnými, Ano chce, aby iní videli tvoje dobré skutky, ale aby sa nedozvedeli o zlých. Svádza k ľahostajnosti, ktorá sa nesrovnáva s Konštitúciami. Často ťa strhne k hrubým a drsným odpovediam voči predstaveným alebo umenší úctivosť k nim. Zmuž sa! Tu je najkrutejší nepriateľ, ktorého musíš každodenne napádať. To je jedovatý had, ktorý ťa chce peknými barvami svieť, Keď nebudeš proti nemu bojovať, keď sa nebudeš usilovať sa ho zbaviť, bude ti jeho jed osudným.

Ľahkomyseľnosť.

Druhou chybou ducha je ľahkomyseľnosť. Ona prekáža jakémukoľvek pokroku v ctnosti. Lahkomyseľný rýchle za-

búda na rady, ktoré dostal. Podobne ma predsavzatia, ktoré si učinil pred sľubami. Ľahkomyseľný je mnohomluvný a je neviazaným v rekreaciach tak, že je všetkým na obtiaž, ľahko zrušímlčania, vzácny to bod Konštitúcií. Je roztržitý, neschopný pohrúžiť sa do rozjímania ani do četby. Zamená jeden rozkaz za druhý a nič nerobí v pravý čas. Je nestály. Vždy cíti potrebu zmeniť miesto, zamestnanie a je neschopným chytiť sa do vážnej práce. Začne čítať nejakú knihu, ale nedočíta ju, a pri vážnom študovaní sa núdi. Hoci sa ľahkomyseľnosť samá v seba nezdá tak vážnou chybou, predsa je neobyčajne vážnou, lebo je prameňom iných poklesков a prekáža náprave. Povstaň a rýchle sa polepší, dokiaľ si mladý, lebo sa jej vôbec nezbaviš. Tri hlavné prostriedy - lieky okrem modlitby sú: 1. Usilovať sa vykonávať ozaj dobre rozjímanie. 2. Vážne spytovať svedomie, 3. Vážne študovať a stále byť zamestnaným.

S v e t á c k y d u c h .

Tretou vážnou chybou, proti ktorej musíš bojovať je duch svetácky. V noviciáte sa javí v tom, že poznáš zvyky, smýšľanie a názory jako vo svete. Svetáka nemiluje obrady a cirkevné úkony, gregoriánsky - cirkevný spev atď. Je mu sprostotou posluhovať pri sv. omši a keď posluhuje tak koná všetko pokrytecky roztržito. Miesto náboženských rozhovorov a večerných krúžkov rád rozpráva o tom čo robil doma, o svojich známostiach, návštevách, slávnostiach o honoch, o poľovke o vojakoch atď. Dychtí po novinách, politike, po športe po svete atď. Svetácky duch sa javí a pozná v celom jeho zvnajšku. Nepríspôsobuje sa ostatným. Chce sa ukazovať všade. Chce ležačie šaty, obuv, hladené učesané vlasy. Ba strojí sa dokonca i vreči a v chôdzi. Ak nezlomíš tohoto ducha hneď na počiatku, vzrastie neskôr k veľkej

tvojej duše a komunite. Tu sa musí dobre pochopiť, že reholný duch musí byť duchom obetavosti a sebazáporu. Musíme sa usilovať, aby sme sa ľúbili len Bohu a nie svetu a sebe. Hneď sa zapri, len ako čo by sa ti zachcelo vyniknúť. Dobre sa umrtví, akonáhle by si chcel rozprávať, alebo počúvať o svetských záležitostiach. Čím viac si náchylný k tomuto duchu, tým viac sa umrtvuj. Uvidíš, že nebudeš mať chuti na svetské veci ba dokonca sa ti zhnusia. Keď premôžeš tohoto ducha, snadno premôžeš ľudské ohľady, ktoré z neho pochádzajú. Tak sa aspoň tvoj duch srovná s duchom Božím.

D u c h z v l á š t n o s t i .

Druhou veľkou chybou je duch zvláštnosti. Pozostáva v tom, že je niekto náchylný nerobiť to, čo iní robia a robiť to, čo iní nerobia. Ale pozostáva najmä v tom, že chce všetko konať ináč ako ostatní, buď

inom čase, buď lepšie a dlž. Takýto je smútny, keď sa ostatní radujú. Zase je veselý, keď iní smútia pre nejaké neštastie. Podobne sa chová i v iných prípadoch. Dokonca sa táto chyba javí i v pobožnostiach. Chce sa modliť viac ako ostatní. Hoci si to predstavení výslovne neprajú. Miluje zvláštne pobožnosti neodporúčané v noviciáte. Umrtvuje sa celkom originálnym spôsobom. Ešte všeličo iného a zvláštneho môže sa na nom pozorovať. Skúmaj sám seba, či nemáš podobnú chybu. Keď spozoruješ, že ju máš, prenasleduj ju stále a na každom mieste. Vyžaduje to mnoho trpezlivosti a stálosti, aby sme ju potlačili. Ale vedz, že je to práve chyba, ktorá sa protiví priamo reholnému životu. Don Bosco nám odporúčal, aby sme boli jako včely, ktoré si navzájom pomáhajú, ale všetko k jednému cieľu. "Omnibus una quies, operum labor, omnibus una /Geog. lib. IV, v, 184/. Pozor, lebo duch zvláštnosti spočíva na pýche, preto sa vynasnažuj stať sa pokorným.

D u c h v y s m i e v a č n ý .

Vysmievačný duch je veľkou a zhubnou chybou, ktorá ničí dielo milosti v duši toho, ktorý je ovládaný. Je to jedna z chýb najviac sa protiviaca reholnému životu. Hoci by sa zdalo na prvý pohľad, že je príjemná narobí mnoho zlá. Veselosť je dobrá, odporúča sa veľmi - ale musí mať svoje medze. Smiať sa nad každou maličkosťou, každej chybe, ktorá sa prihodí tomu, kto číta, vysmievať sa svojim druhom pre ich fyzické nedostatky, alebo pre nedostatok nadania, ctností, to už nie je veselosť, ale nedostatok lásky. Napodobovať isté spôsoby predstavených, ich hlas, gestá, výrazy a tak ich uvádzať do posmechu, to je úplná neúcta - nestydatosť a surovosť. Také počínanie podkopáva lásku, šíri sa rýchle i medzi ostatnými. Zraní často hlboko osoby, ktoré su predmetom posmechu. Ba dokonca privedie niektorého spo-

lúbrata tak ďaleko, že tento opustí dom i kongregáciu, kde je tak upo-nižovaný. Sv. Bazil videl v duchu naj-prv človeka ohľadu, ktorýou sa mal stať jeden z jeho spolužiakov z vysokej školy athenskej. Videl totiž že sa všetkému posmieva. Preto po-vedal: "Akú obludu si vychováva štát!" Tým mladíkom bol neskôr Julián Á-postata. Keby si v sebe našiel túto chybu, nič ju v sebe, vážnym rozjí-maním o umučení P. Ježiša. Žiadaj si zvláštne upomáženie, kedykoľvek by si sa niekomu vysmieval, aby si takto strážil sám seba a nikdy sa toho nedopustil.

D u c h k r i t i z o v a n i a .

Poslednou chybou ducha, o ktorej sa tu zmienim je duch kritizovania. Prosím ťa, celou silou krot túto náklonnosť, keď ju najdeš. Bojuj pro-ti nej, lebo je najpohubnejšou. Zále-ží v tom, že pozoruješ chyby iných, ba dokonca i predstavených. Skúmaš ich

počínanie,posudzuje-š ich úmysly, aby si nad všetkými vyriekol svoj rozsudok,obyčajne nepriaznivý.Úbohý novic,ktorý by výchovou nadobudol túto chybu,alebo ju má od prírodzenosti.Pochádza z pýchy a ťažko sa pozná,lebo vždy nájde spôsob,ako by sa vyhovoril.I to je škodlivé,keď niekto neposudzuje len vnútorne,ale svoj úsudok sdeľuje iným.Práve vtom spočíva reptania.Toto spôsobuje trojaké zloi.Tomu,kto posudzuje,tomu kto ho počúva a tomu o kom sa hovorí Keď pocítiš,že máš niektorú zo spomenutých chýb,pokľakni pred Ukrižovaným Ježišom.Pros ho,aby sa zmiloval nad tvojou dušou.Budeš neštastný,ak sa z nich čím skôr nenapravíš. Nezmalomyseľní úplne,lebo na noviciát môžu sa aplikovať slová apoštola: "Ecce nunc tempus acceptabile,ecce nunc dies salutis" /II Cor.,2/.Milost Božia je hojná a tebe sa všetko podarí.Ale musíš začať hneď a chytit sa prostriedkov,ktoré ti naznačím na konci tejto kapituly a ktoré ti

tí poradí tvoj predstavený.

Chyby srdca.

Ľahostajnosť.

Medzi chybami srdca prvou je ľahostajnosť, alebo apatia. Je vlastnosťou studených charakterov, ktoré sú ťažko prístupné dojmom a ktoré by sa vo svete stały egoistami. Takí mnohokrát bývajú svedomití v konaní povinností a presní až strojene. Napomôžu však blížnemu, nevítia s ním utrpenia a nemohli by cítiť ani s chovancami a nemohli by cítiť ani so spolubratmi. Taký, na prvý pohľad dobrí, sú pravým krížom komunity. Keby si náhodou bol aj v tom počte, nech tvoje srdce prenikne hlboká ľútosť, aby si sa napravil. Pomôže ti tiež, keď budeš rozjímať najmä o nesmiernej láske Božej, ktorou ťa Pán miluje a čo vykonal Ježiš pre takého biednika, ako si ty, aby ťa

spasil,hoci ťa nepotreboval.On,ktorý je nekonečný,všemohúci Boh,dopomôže tvojej náprave.Pomôže ti,keď sa budeš usilovať opravdu zachovávať príkazy bratskej lásky.Pomysli si, že každý chovanec,tvoj spolubrat je obrazom Božím.Boh ho postavil vedľa teba,aby ste si navzájom pomáhali. Alebo postavil ho pod tvoju ochranu práve preto,aby si ho zdokonalil a dal v nom zažiariť onému obrazu Božiemu,ktorý bol snáď už trochu zakalený chybami a zlými rysy z minulosti.Chrán sa tejto ľahostajnosti a apatie ku čomukoľvek.Boh si ťa ist totne vyvolípotom,aby si vykonával veľa dobrého medzi inými.Ak sa jej nestraníeš,bude z teba len egoista, nemilý Bohu a ľuďom.

A n t i p a t i a.

Nie menej škodlivou je antipatia. Kto sa ňou dá opanovať,ten sa vzdiaľuje od každého,kto má nejaku chybu,

alebo inú povahu. Z antipatie pochádzajú protivenstvá, upodozrievania, malé pomsty, zväčšovanie a vynášanie chýb iného, nebrpezlivosť a drzé odpovede. Kto má k inému antipatiu, ten si všetko zle vykladá. Keby ten človek robil i zázraky, ešte by na nom vždy našiel niečo, čo by mu mohol vytýkať alebo aby mu odporoval. Veru stále a opravdivo sa musíme zapierať ako v mysli, aby sme opovážlive neposudzovali, tak i v slovách, aby sme v mienke iným neodporovali. Podobne i v skutkoch, aby sme sa nedali strhnúť návalom antipatie. Musíme urobiť útok proti tejto chybe. Ochvalne sa uponížujme a buďme úslužnejší voči ktorým by sme pocítili antipatiu. Často sa im vyhľadávajme, hovorme s nimi láskave, zdvorile a ochotne. Keď nebudeš v tomto ohľade v noviciáte usilovný a keď sa nechytíš účinných prostriedkov, tak ju vôbec neskôr nepremôžeš.

- o -

S y m p a t i a.

Treťou preťažkou chybou srdca je, Dať sa uchvátiť sympatiou a smyselnou nákłonnosťou k niekomu. Táto sympatia sa ti bude zdať z počiatku dobrou, že pochádza z lásky, ale dávaj pozor! "Latet anguis in herba." Láska, ktorá ťa vedie k tomu, aby si chcel dobre všetkým, aby si radosť spôsobil všetkým, to je cnosť. Avšak úplne chybnou a veľmi ťažkou chybou je vtedy, keď niekomu dávaš prednosť pred inými. Veď náklonnosť k niektorým, to nie je nadprírodzená láska, láska vyplývajúca z lásky Božej, ale prírodzená, totiž smyselná, lebo spočíva vtom, že m i l u j e m e n i e k o h o p r e t o , ž e s a n á m p á č i.

M e l a n c h o l i a.

Melancholia v komunite je chybou veľmi vážnou, vážnejšou, než by sa na

prvý pohľad zdala. Hovorím totiž o melancholickej povahe a nie snáď o priechodných záchvatoch smútku, ktorá sa môžu vyskytnúť u každého. Sv. Tereziа a sv. Chantal výslovne odporúčajú, aby sa do ich rádov nepripúšťali melancholické povahy. Túto chybu nazýva sv. Filip nerejský zkazou pobožnosti a príčinou tisícerých pokleskov. Sv. Don Bosco po svojom hovorí: "Skrupule a melancholia nech sú von z mojich domov". Melancholia škodí duši jako mol, ktorý kazí látku tým, že ju zožiera. Privádza dušu pomaly do úplnej bezcitnosti a celkom ju vydá do moci diabla. Nakloní človeka i k tým najťažším hriechom ako je vražda, zúfalstvo a sebavražda. Hlavné prostriedky sú: bezhranične dôverovať v magistrovi a vyhýbať sa samote, k ď más melancholia najviac skłúčuje. Ďalej usilovná práca, primeraná a vytrvalá četba o dobrote a milosrdenstva Božom, o nebi, o kráse čnostiach, o slasti duševného života, vrúcna úcta k B. Srdcu a Preb. P. Marii.

T e l e s n é c h y b y .

N e o k r e s a n o s t .

Ostáva ešte poznať a premáhať telesné chyby. Tu sa nemyslí na nedostatky telesné, prírodzené, ale mravné ktoré sa javia vo vonkajšom spôsobe chovania; buď v šatení, buď v chôdzi, alebo sa týkajú nedostatku slušnosti Tieto nedostatky sa všeobecne shrnujú v tri: neohrabanosť, nedbalosť a strojenosť.

N e o h r a b a n o s t .

Hoci si sa stal rehoľníkom a nemáš sa starať o svetské záležitosti, predna na žiadon spôsob nesmieš byť hrubým v chovaní. Dobre chovanie pochádza z lásky a ty ju musíš praktizovať. Keby si bol hrubej a drzej povahy, musel by si sa usilovať, aby si sa

premohol, súc si povedomí toho, že sa budeš ľúbit dokonale Bohu len tak, keď si osvojíš pekné a láskavé spôsoby k blížnemu. Nemôžeš sa hájit pokhodlnou zámienkou, že si takým od narodenia. Keď si takým, tak sa pretvor, veď práve na to je noviciát. V nom sa máš zbavit všetkého nedokonalého, aby si sa stal dokonalým. Toto zdokonalenie je možné, dokiaľ si mladý. Keď budeš s nim odkladat, nikdy sa ti to nepodarí.

N e d b a n l i v o s ť.

Musíš premáhat i vonkajšiu nedbanlivosť. Javí sa v tom, že niekto nedbá dostatočne o seba. Nosí zježené vlasy, otrhané šaty, zlé topánky, dlhé - čierné nechty a pod. Tieto poklesky sa všetkému protivia a musíš to pochopit, že sú to mravné nedostatky. Nesmieš sa vyhovárat, že to nie je nič, že vonkajšie škvrny nepoškvrnujú dušu. Ja ti ale hovorím, že u teba

ju poškvrňujú. Veď prezradzujú nedostatok dobrej vôle - neposlušnosť a málo lásky k blížnemu a k samej kongregácii, ktorú takým spôsobom znecuctievaš.

S t r o j e n o s ť.

Nedbalosť sa musí teda nemilosrdne vyhladiť. Ale pozor, aby si neupadol do opačnej chyby "strojenosti". Pozostáva v stálom fintení sa, pôvabnom vystupovaní v ulízaných vlasoch a vo vonkajších strojených spôsoboch, vo svetáckej obuvi a šatstve. To by bolo u reholníka horšou chybou jako nedbalosť. Usiluj sa o čistotu a nie strojenosť v obleku. Hľaď si potrebné veci a nie novoty a svetácku módu. Vynasnažuj sa byť vždy tak oblečený, aby si sa mohol komukoľvek predstaviť a nezahanbiť svojich druhov. Nikdy však nevyhľadávaj zbytočných vecí a všetko čo sa môže zdať ovocím ľahkomyseľnosti a márnivosti.

P r o s t r i e d k y k n á p r a v e .

K všeobecnej náprave všetkých spomemutých a ešte mnohých iných chýb ktoré sa zakorenily v tvojej duši pamätaj si okrem spomenutých prostriedkov na tieto tri veci:
1. Najprv ich musíš poznať. Mnohokrát veru nepoznáme sami seba. Preto je potrebné pri spytovaní svedomia a meditáciach prehĺbiť sa čo najhlbšie do seba. Je užitočné, aby nám ich pomohli hľadať tiež iní. Pros preto ustavične, magistra, aby ťa vždy upozornoval, aby ti ani jednej neodpustil. Popros ho, aby ti určil jedného, alebo viac tajných monitorov, ktorí by dávali na teba pozor a aby ťa nešetrili.
2. Musíš byť pokorný a radostne prijať upozornenia, napomenutia i výčitky, ktoré dostaneš, i tresty, ktoré ti uložili. Dobrovoľne sa pokoruj lebo to je najúčinnejší prostriedok

rýchle dosiahnúť dokonalosť.
3. Osvoj si vytrvalú modlitbu. Nadobudni si stálymi malými obetami pevný - silný charakter, V boji proti týmto chybám pokračuj i po iné roky. Sv. Alfons hovorieval: "Nedesí ma pohľad na to, že mojí rehoľníci majú ešte chyby, ale to ma desí, keď vidím malátnosť s ktorou proti nim bojujú, alebo sa dokonca s nimi spriatelia!" Buď vytrvalým a usilovným v boji proti nim a uvidíš, že s milostou Božou sa ti to podarí. Budeš môcť žiť ako horlivý a svedomitý rehoľník.

- o -

H l a v a XX.

H l a v n é c t n o s t i, k t o r é s i m u s í k a ž d ý v n o v i c i á t e o s v o j i ť.

Novici si musia osvojiť ctnosti:

Ctnosti sú návyky, ktoré nadobú-

dajú rehoľníci len istým počtom opakovaných úkonov.Je to veľmi prospešné navykať si na veci,ktoré máš robiť po celý život.Pamätaj si, že by si nemohol so spokojným svedomím žiadať o pripustenie k sv.sľubom, keby si si neosvojil do tej doby potrebné zvyky,ako ich zachovávať. Nestačí len dobra vôľa,cvičiť sa v. ctnostiach po celý život.Musíš sa niečo nacvičiť už vopred.Ináč sa vydávaš do veľkého nebezpečenstva, že sa previníš proti sľubom a snáď ztratíš i povolanie,ak si si pred s sľubami neosvojil nejaké dobre návyky.Obyčajne sa proti sv.sľubom previní ten,kto ich složil bez dostatočného základu dobrých návykov. Pre Pána Boha,nech sa tak s tebou nestane!Je jasné,ak chceš nadobudnúť ctnostné zvyky,že sa musíš ozaj usilovať a obetovať.Ale vzmuž sa, nedaj sa ničím odstrašiť!Každá námaha,každá obeta bude ti štedre odplatená.

Predmetom tvojho úsilia musia byť všetky ctnosti.Ale medzi všetkými

sú predsa niektoré, ktoré sú základom všetkch ostatných. Preto tieto sa musia vštepovať nad ostatné v noviciáte, buď preto, že sú pren, alebo pre ďalší reholný život veľmi potrebné. Musia sa preto v tebe hlboko zakoreniť. Je všeobecnou zásadou, ktorá nie je nikdy dosť prizvukovaná pre nadobudnutie ctností. Novic totiž musí byť vždy presvedčený a musí pojímať slová predstaveného ako slová Božie. Pamätaj si, že Pán hovorí predstaveným: "Qui vos audit, me audit!" Keď si vypočul nejaké napomenutie, treba ho hneď začať praktizovať. Inou zásadou, ktorá sa zriedka kedy dosť zachováva je tá, aby si sa necítil nikdy pre nič urazeným a nesotrvával na svojej mienke. Uspokoj sa so všetkými a vo všetkom! Okrem týchto všeobecných zásad spomeniem ešte ony hlavné ctností, ktoré sa shodujú s duchom našich Konštitúcií.

D o s i a h n ú ť d o k o n a - l o s ť .

Prvý bod našich konštitúcií jasne hovorí, že hlavným cieľom našej spoločnosti je: posvätiť svojich členov. "Ad perfectionem christianam nitentes".

Pamätaj, že týmto bodom si viazaný, aby si sa so všetkými silami usiloval dosiahnúť dokonalosť t.j. posvätiť seba samého. Ten by nebol dobrým saležiánom, kto by sa uspokojil len s tým, že sa nedopúšťa pokleskov a nepracoval by na zdokonalení seba samého. Táto usilovnosť musí byť u novica ešte väčšia. Ak nezačneš so zápalom, vôbec neuskutočníš v sebe myšlienku posvätenia.

Nežiada od teba absolútnu dokonalosť, ktorá je výhradne len vlastnosťou Pána Boha, ani dokonalosť ucelenú, aby si sa v budúcnosti v ničom nepre-

hrešil. Tá je vlastnosťou len nebeš-
ťanov. V prítomnom živote nemôže
žiadna duša dosiahnuť tak rýdzu čis-
totu, aby bola bez najmenšej poškvr-
ny pred bystrým zrakom Božím, ktorý
všetko prezrie a najde škvrnu dokonca
i na anjeloch: "In angelis suis repe-
rit pravitatem." Žiada sa však od teba
aby si sa usiloval celou silou do-
siahnuť dokonalosť srovnávajúcu sa
s prirodzenosťou ľudskou, ktorá je
krehká a poddaná toľkej biede. Túto
možno v nás pomenovať pravou doko-
nalosťou. Ba keď sa vzmáha - vzrastá
môžeme ju pomenovať vysokou - veľkou
a výtečnou dokonalosťou. To je dokona-
losť, o ktorej sa obyčajne hovorí v
asketických knihách, o ktorej mienim
rozprávať v tomto: "Vade mecum" kedy
koľvek uvádzam slovo dokonalosť.

V čom spočíva dokonalosť.

Čo tvorí podstatu tejto dokonalosti
v nás? Rôzni učitelia sa o tom od-

chylne zmieňujú.Anjelský učiteľ sv. Tomáš lúšti všetky spory a objasnuje to takto:"Per se quidem et essentialiter consistit perfectio christianae vitae in caritate"/E.Th.2.2 q 18/ Všetká podstata krestanskej dokonalosti spočíva teda v láske.Opierra sa o slová sv.Pavla,ktorý nás povzbudzuje dosiahnúť lásku Božiu,krásnym dôvodom,že je ona páskou dokonalosti: "Super omnia caritatem habete,quod est vinculum perfectionis"/Colos.III, 14/.Ďalej sa opiera o iné slová sv. Pavla,kde dokonalým a uplným zachovaním zákona je láska:"Plenitudo legis est dilectio"/Rom.XIII,1o/.Teda tým väčšia je naša dokonalosť,čím väčšiu lásku máme,keby sa ma niekto pýtal,v čom spočíva prakticky láska, odpovedal by som,že stačí zamenit výrazy,výpovede apoštola,keď hovorí, že plnosťou zákona je láska;"Plenitudo legis est dilectio"- zmenou dostaneme "dilectio est plenitudo legis" Teda láska spočíva v úplnom zachovávaní sv.zákona Božieho.

Každý salezián ďa druhého bodu

Konštitúcií má sa všemožne usilovať napodobniť P.Ježiša.Má sa cvičiť v ctnostiach prv,ako bude učiteľom iných.Berie na seba povinnosť,že bude milovať utiahntosť a tichý život, a to najmä v noviciáte a v študentáte. Je síce chvályhodná horlivosť a túžba po práci na spasení duší,ale bolo by škodlivé a nemiestné obmedziť čas morálnej a vedeckej prípravy.Lebo o mnoho viac vykoná ten v jednom roku, ktorý sa dobre pripravil,jako v mnohých rokoch ten,ktorý nemal času na prípravu.Preto si nežiadaj,aby ťa rýchlo poslali do študentátu.Pamätaj, že jako rozhodnú predstavení,tak je vôľa Božia.Popritom môžeš si potichúčko žiadať,vidiac svoju slabosť,aby ťa nechali radšej dlhšie v študentáte. Takto sa tým lepšie pripravíš na budúci apoštolát.Pozor,takí vzbudzujú obavy,ktorí sa nemôžu dočkať chvíle, kedy už opustia dom reholnej výchovy.

S a l e z i á n s k e c t n o s t i

Láska a horlivosť pre mládež.

Naše Konštitúcie hovoria, že hlavný katecheta s magistrom novicov "sa všemožne vynasnaží, aby novici poznali a cvičili sa v duchu takej lásky a horlivosti, jakou má byť každý preniknutý, kto su chce úplne zasvätit Pánu Bohu a spáse duší. Láska a horlivosť sú charakteristické pre našu spoločnosť. Ano, každý musí mat veľkú túžbu pritiahnut k Bohu duše najmä duše mládeže. Preto musíme byť ochotní podstúpit jakúkoľvek obetu, znášať námahu, trápenie, prenasledovanie, len aby sme mohli apoštolovat. Pri tom máme láskave a priťažlivé spôsoby používat. To sú ctnosti, ktoré musíš mat na mysli a v ktorých sa budeš cvičit počas noviciátu.

Keďže túto lásku a horlivosť nemôžeš ešte uplatnovat v noviciáte a

v študentáte voči iným v úplnej miere. Hľaď sa cvičiť v týchto ctnostiach voči spolunovicom. Ak bude, nakoľko je to možné, k noviciátu pripojené sviatočné oratorium, žiadaj si mať účasť na katechizmu ku chlapcom. Až ťa tým poveria, hľaď sa usilovne cvičiť v týchto ctnostiach voči oratoriánom. Pamätaj, že láska nepozostáva iba v slovách. Na to nás výslovne upozorňuje sv. Ján apoštol: "Filioli mei, non diligamus verbo et lingua, sed opere et veritate!" Nauč sa preto, aby si nebol z tých, ktorí majú pre blížneho mnoho slov, ale keď sa vyžaduje nejaká obeta, skrývajú sa. Ty musíš byť odhodlaný obetovať sa najmä keď sa jedná o dobro mládeže vo sviatočných oratoriách a ústavoch, kde detská nezbednosť vyžaduje nezlomnú silu lásky.

J e m n o s ť .

Kvetom lásky je jemnosť. Hľaď si

ju osvojit od sv.Františka Sal. a sv. Don Bosca.Tvoja láska nech nehľadá pohodlie.Salezián sa musí vedet prispôsobiť požiadavkám doby,dokiaľ sa to srovnáva s pravým a dokonalým reholným duchom.Musí sa pretvoriť,aby sa sa stal všetko všetkým,aby všetkých pritiahoval k P.Ježišovi.Usiluj sa osvojiť si celkom mierné - jemné spôsoby.Získaj si úslužnosť - príveti-vosť a príjemnosť nášho drahého otca Don Bosca tak,aby si mohol pritiahnúť k Bohu mládež i menej prístupnú.Pracuj tak,aby si mohol povedať so sv.Pavlom, že si ochotný trpieť hlad,smäd,chudobu,prenasledovanie,že si schopný dobrorečiť tým,ktorí ti zlorečia, váž si toho,kto tebou pohŕda a seba samého považovať za smetie tohoto sveta.

Don Bosco chcel,aby domy noviciátu boly pod zvláštnou ochranou B. Srdca.Predstav si teda,že Pán Ježiš práve tebe hovorí:"Discite a me,quia mitis sum et humilis corde"/Mth.XI, 29/.Preto musíš zvláštnu usilovnosť venovať tomu,aby si svoje srdce o-

zdobil tymito dvoma ctnostiami. K tomu ta musí povzbudzovať to, že náš patrón sv. František Sal. vynikol neobyčajne v tejto ctnosti. Podobne i to že si synom sv. Don Bosca, ktorý sa ozaj vyznačil v tejto ctnosti. Aby sa ti to darilo, zaumien si, že nestratíš trpezlivosť, keď sa ti čokoľvek prihodí. Vezmi si pred seba, že sa nepoddáš ani nijakej duševnej biede. Tým menej, aby si sa hneval pri hre. Preto bude dobre, keď sa ushovoríš s magistrom, aby ti dal nejaké malé pokanie, kedykoľvek by si pochybil.

S i l a .

Don Bosco 1881 videl z vnuknutia Božieho budúcnosť saleziánov. Dostal vtedy rozkaz, odstrániť z Kongregácie tých, ktorí sú ľahkomyseľní a nestalí "Leves et mobiles dimittite". Musíš sa teda opravdu upevniť v ctnostiach. Usilovne sa vynasnažuj premôcť ľahkomyseľnosť povahy, ľahostajnosť v

predsavzatiach a upozornení predstavených. Aby si to dosiahol, používaj prostriedkov, ktoré upotrebil sv. František Sal. Rozjímaj totiž veľa sám o sebe. Navykni sa mať vždy na mysli prítomnosť Božiu. Starostlive viac krát cez deň spytuj si svedomie.

P r á c a .

Večne žijúci náš otec nechal nám jako závet a prápor s duchom modlitb prácu. Pracovať - pracovať - pracovať! Rozumie sa, že na spáse duší. To boly jeho posledné slová, ako posledná myšlienka nášho svätého zakladateľa na smrteľnej posteli. Toto decitvo musíme zachovať. Náklonnosť k práci musí byť jako našou druhou prírodzenosťou Nešetri sa preto a navyhýbaj práci. Stále sa musíme posväcovať a vynachádzať nové prostriedky, jako by sme mohli viac pracovať. Našim odpočinkom nech je zmena práce. Pamätej, že hlavnou tvojou prácou tohoto roku je učiť sa a praktizovať konštitúcie, ustavič

ne bojovať proti pokleskom, vykoreniť ich a používať stále nové a nové prostriedky, aby si si osvojil ctnosti. Ak sa nenavykneš tohoto roku neúnavne pracovať, nenavykneš sa potom nikdy.

C t n o s t i s v. s ľ u b o v .

Novicián má najmä to za cieľ, aby sa v nom novic naučil dobrým zvykom pomocou ktorých môže potom ľahko zachovávať sv. sľuby: chudobu, čistotu a poslušnosť. Preto musíš sa obrátiť na tieto tri veľké ctnosti, usilujúc sa využiť prostriedkov, ktoré vedú k tomuto cieľu, ako potvrdenie a záver tomu čo som ti povedal, uvediem ti tu jeden sen sv. Don Bosca z 10. septembra 1881. Náš sv. Otec ho napísal vlastnoručne.

- o -

Sen Don Bosca o budúcnosti spoločnosti saleziánskej.

/ Tajomný plášť. /

Spritus Sancti gratia illuminet sensus et corda nostra. A m e n .
- Milosť Ducha svätého nech osvieti mysel a srdcia naše. A m e n.

Pre poučenie našej zbožnej spoločnosti.

10. septembra roku 1881 v deň slávneho mena P. Marie, saleziáni shromaždení v San Benigno Canavese konali duchovné cvičenia. V noci so dňa 10. na 11. september, kým som spal, našiel som sa v jednej veľkej, krásne ozdobenej dvorane. Zdalo sa mi, že sa prechádzam s direktormi našich domov. Tu sa pred nami zjavil človek v takom jase, že sme nemohli naňho hľadeť. Podíval sa

na nás bez slova. Začal sa prechádzať voľačo ďalej od nás. Nádherne bol oblečený. Škvostný plášť pokrýval mu ramená. Na límci, ktorým bol pripätý skvely sa tieto slová: "Pia salesianorum societas anno 1881. Límec bol spojený stuhou, na konci ktorej bolo napísané: "Qualis esse debet? Našu pozornosť upútalo drahokamov. Neobyčajne sa lesklý. Na niektoré sme mohli hľadeť len s veľkou ťažkosťou. Tri z nich boly na prsiach. Na jednom bolo napísané: "Fides" na druhom "Spes" a na onom, ktorý bol na srdci "Caritas". Štvrtý drahokam bol na pravom pleci. Na nom bol nápis: "Labor". Na piatom, ktorý spočíval na ľavom pleci bolo napísané: "Temperantia"/striedmosť/.

Druhých päť drahokamov okrášľovalo zadnú čiastku plášťa. Rozdelené boly následovne: Najväčší a najlesklejší bol v prostriedku a mal nápis: "Obedientia"/poslušnosť/. Na prvom na pravej strane toto: "Votum paupertatis"/sľub chudoby/, nižšie na druhom: "Praemium"/odmena/.

Na ľavej strane vyššie: "Votum castitatis"/sľub čistoty/. Žiara tohoto vydávala neobyčajné svetlo a priťahovala náš pohľad jako magnét priťahuje železo. Na nižšom z ľavej strany bolo: "Ieiunium"/pôst/. Lúče všetkých štyroch diamantov smerovaly proti prostrednému drahokamu.

V y s v e t l e n i e -aby nevzniklo nejaké nedorozumenie, bude vhodné niečo poznamenať. Tieto diamanty vyžiarovali zvláštné papršleky, ktoré sa vznášaly jako nejaké plamienky a niesly na sebe tieto výpovede:

Na drahokame "Fides" žiarily slová: "Sumite scutum fidei, ut adversus insidias diabolí certare possitis!"/Vezmite si štít viery, aby ste mohli bojovať proti úkladom diabolským/. Druhý paprškok: "Fieds sine operibus mortua est"/viera bez skutkov je mŕtva/. Non auditores, sed factores legis regnum Dei possidebunt" /Nie tí, ktorí počúvajú zákon, ale tí, ktorí ho zachovávajú obsiahnu kráľovstvo Božie/

Na papršlekoch "Spes" boly tieto nápisy: Sperate in Domino, non in hominibus./Dúfajte v Boha a nie v ľudí/. Semper vestra fixa sint corda, ubi vera sint gaudia./Nech srdcia vaše vážia tam, kde je pravá radosť/. Na papršlekoch "Caritas" zas: "Alter alterius onera portate, si vultis adimplere legem meam"/Znášajte bremeno jeden druhého, ak chcete vyplniť môj zákon/; "Diligite et diligemini"/miluj-te a budú vás milovať/; "Sed diligite animas vestras et vestrorum"/lež milujte duše svoje a duše svojich/. "Devote Divinum Ufficium persolvatur; Missa atente celebretur; sanctum sanctorum per amanter visitetur"/zbožne sa modlitbraviár; sobrane služte sv. omšu; radi navštevujte Najsv. Sviatosť Oltárnu/; Na slove "Labor" bolo: "Remedium concupiscentiae; arma potentissima contra omnes insidias diaboli"/lie proti žiadostivosti; najmocnejšia zbra oproti všetkým nástrahám diablovým/. Na slove "Temperantia": "Si lignum tollis, ignis extinguitur"/ak odnímeš

drevo,oheň vyhasne/."Pactum constitae cum oculis tuis,cum gula cum somno ne huius modi depraedetur animas vestras"/urob smluvu so svojími očami,chuťou,spánkom,aby takéto veci neokradali duše vaše/."Intemperantia et castitas non possunt simul cohabitare"/nemiernosť a čistota nemôžu spolu bývať/.

Pod papršlekmi "Oboedientia":"Totius aedificit fundamehtum et sanctitatis compendium"/základ celej stavby a súhrn svätosti/.

Pod papršlekmi "Paupertas":"Ipsorum est regnum coelorum"/ich je kráľovstvo nebeské."Divitae sunt spinae"/bohatstvo je tŕnie/."Paupertas non verbis,sed corde et opere confitetur"/chudoba sa nezachováva slovami,ale srdcom a skutkami./."Ipsa coeli ianuam aperiet et introibit"/ona otvorí bránu nebeskú a vstúpi dnu/.

Pod papršlekmi "Castitas":"Omnes virtutes veniunt periter cum illa"/všetky ostatné ctnosti s nou prichádzajú. "Qui mundo sunt corde Dei arcana vi-

dent et Deum ipsum videbunt"/tí,ktorí sú čistého srdca,chápu tajomstva Božie a uvidia samého Boha/.

Pod papršlekmi "Praemium"-:Si delectat magnitudo praemiarum non deterreat multitudo laborum"/nakoľko teší množstvo odmien,na toľko neodstrašuje množstvo práce/."Qui mecum patitur mecum gaudebit"/kto so mnou trpí,so mnou sa bude radovať/."Momentaneum est quod patimur in terra, aeternum est,quod delectabit in coelum amicos meos"/chvíľkové je to,čo trpíma na zemi,ale večné je to, čo bude obdivovať v nebi mojich priateľov/.

Pod papršlekmi "Ieiunium":"Arma potentissima adversus insidias inimici"/najsilnejšia zbraň proti úkladom nepriateľským/."Omnium virtutum custos"/je strážkynou všetkých ctností/."Omne genus daemoniorum per ipsum eicietur"/každý druh zlých duchov nou sa vyháňa/.

Široká ružová stuha skrášľovala spodnú čiastku plášťa.Na jednej bolo toto napísané:"Argumentum praedica-

tionis:mane,meridie et vespere." /Látka na kázen:ráno,na obed a večer./"Colligite fragmenta virtutum et magnum sanctitatis aedificium vobis constituetis."/sbierajte drobné ctnosti a vystavíte veľku budovu svätosti/."Vae vobis qui modica spernitis"/Beda vám,ktorí pohrdáte maličkosťami./"Paulatim vos decidetis."/Pomaly upadnete./

Až do teraz niektorí direktori stáli iní kráčali.Všetci boli prestrašení.Nikto neotvoril úst.Tu Don Rua,jako by bez seba povedal:Treba si to zaznačiť,aby sme to nezabudli. Hľadal pero a nenašiel.Vytiahne nôtes a hľadá tušku;ani tej nebolo. Ja si to zapamätám,povedal Don Durando.Ja si to musím naznačiť,nadhodil Don Fagnano.Začal písať so stopkou z ruže.Všetci sa divili a rozumeli písmu.Keď Don Fagnano skončil,Don Costamagna mu diktoval toto: Láska všetko rozumie,všetko znesie, láska všetko premôže,hlásajme ju slovami i skutkami.Kým Don Fagnano

písal, zmizlo svetlo a našli sme sa v úplnej tme. "Ticho" hovorí Don Chivarello, "kľaknime si, modlime sa, svetlo opäť príde!" Don Lasagna začal Veni Creator Spiritus, potom De profundis, Maria Auxilium Christianorum atď., na čo sme všetci odpovedali. Keď sme skončili s "Ora pro nobis" zjavilo sa svetlo, ktoré osvecovalo, obkľúčovalo malú tabuľku, na ktorej bol napísané: "Pia Salesianorum Societas qualis esse periclitatur anno salutis 1900"/zbožná Spoločnosť saleziánska, jaké nebezpečenstvo jej hrozí roku 1900/. Za chvíľočku sa všetko stalo jasnejším, tak že sme sa mohli v nom rozoznat. Uprostred tej žiary zjavila sa opäť tá istá osoba čo pred tým. Výraz jej tváre podobal sa však človeku, ktorému je do plaču. Jej plášť bol rozvrtaný od červov, vyblednutý a roztrhaný. Na mieste, kde boly prv drahokamy bolo množstvo hlbokých dier, spôsobených od molov a od iného drobného hmyzu.

Respicite et intelligite, povedal

nám muž.Spozoroval som,že oných desať diamantov premenilo sa v rovnaký počet moľov.Tieto zúrivo rozžierali plášť.Medzitým na mieste drahokamu:"Fides" vynorilo sa "Somnus et accidia"./Spánok a lenivosť./ Na mieste drahokamu "Spes"bolo:"Risus et scurrilitas" /výsmech a šašovstvo/. Na mieste drahokamu "Caritas" "Negligentia in Divinis perficiendis" /nedbanlivosť pri službe Božej/ "Amant quae sua sunt,non quae Jesu Christi./Milujú svoje a nie čo je Ježiša Krista/.Na mieste "Temperantia" bolo "Gula et quorum Deus venter est" /pažravosť a ktorých Bohom je brucho/. Na mieste "Labor" zasa "Somnus,furtum,otiositas" /spánok,krádež,záhaľka/.Na mieste "Oboedientia" nebolo nič,iba veľká a hlboká diera bez nápisu.Na mieste "Castitas" bolo "Concupiscentia oculorum et superbia vitae" /žiadostivosť očí a pýcha života/. Na mieste "Paupertas" zasa "Lectus,habitus,potus et pecunia" /posteľ,odev,nápoj a peniaze. Na mieste "Praemium" "Pars

16.VI

nostra erunt quae sunt super terram"./Naším údelom bude to,čo je na zemi.Na mieste "Jeiunium" bola diera,bez nápisu.

Keď sme to videli,všetci sme sa prestrašili.Don Lasagna omdlel,Don Cagliero obledol ako stena a opierajúc sa o stoličku,zvolal:" Je to možné,že by to bolo až sem došlo?" Don Lazzero a Don Guidazio boli jako bez seba a chytili sa za ruky,aby nepadli. Don Francesia,grof Cais, Don Berberis a Don Leveratto kľačali a modlili sa držiac v rukách svätý ruženec.V tom okamihu bolo počuť temný hlas: "Quomodo mutatus est color optimus!" /Jako sa zmenila najkrajšia barva!/ Za tým nastalo čosi neobyčajného. V tomto poločeru odohral sa neobyčajný úkaz.Z ničoho nič octli sme sa v hustej nepreniknuteľnej tme.Z tejto zrazu vynorí sa ostré svetlo,ktoré bralo podobu ľudského tela.Naše oči to nemohly zniesť.Zbadali sme však,že to bol spanilý mladík.Oblečený bol v biely

:zlatom a striebrom pretkávaný šat, celý lemovaný vencom lesklých diamantov. V jeho tvári zrkadlila sa nielen hlboká posvätná velebnosť, ale i sladkosť a láska. Priblížil s k nám a predniesol nám tieto biblické slová: "Servi et instrumenta Dei omnipotentis, attendite et intelligite. Confortamini et estote robusti." /Sluhovia a nástroje všemohúceho Boha počúvajte a rozumejte. Posilujte sa buďte zmužilí./

Quod vidistis et audistis est caelestis admonitio, quae nunc vobis et fratribus vestris facta est animadvertite et intelligite sermonem. /Čo ste videli a počuli je napomenutie s neba, ktoré je pre vás a pre vašich bratov. Pozorne počúvajte tieto slová./

Iacula praevisa minus feriunt, et praeveniri possunt. /Predvídané strely menej rania, ba možno sa im dokonca vyhnúť./

Quod sunt verba signata, tot sint argumenta praedicationis. /Kaž-

dé slovo,čo ste počuli,nech je zvláštnó téma na vaše kázne./

Indesinenter praedicate opportune et inportune:sed quae praedicatis constanter facite,adeo ut opera vestra sint velut lux,quae sicuti tuta traditio ad fratres et filios vestros pertranseat de generatione in generationem/Neprestajne kážte, či sa to páči alebo nie.Čo však kážete,vytrvale konajte sami,a to tak, aby vaše skutky boly ako svetlo,ktoré by mohlo prejst ako bezpečné ústne podanie na vašich bratov,na vašich synov z pokolenia na pokolenie/

Attendite et intelligite.Estote oculati in tironibus acceptandis: fortes in colondis:prudentes in admittendis.Omnes probate,sed tantum quod bonum est tenete.Leves et mobiles dimittite. /Pozorne počúvajte. Buďte veľmi obozretní,keď prijímate novicov.Buďte silní v ich výchove, rozvážní,keď ich budete pripúšťať k sľubom.Skúste všetkých,ale podržte len čo je dobré.Ľahkomyseľných a nestálych prepustite./

Attendite et intelligite; Meditatio matutina et vesperina sit indesinenter de observantia Constitutionum; si haec facietis, nunquam vobis deficiet Omnipotentis auxilium. Spectaculum facti eritis mundo et angelis, et tunc gloria vestra erit gloria Dei. /Pozorne počúvajte. Vaše ranné a večerné rozjímanie nech je o zachovávaní Konštitúcií. Ak budete toto robit, požehnanie Božie vás nikdy neopustí. Budete postavení na obdiv svetu a anjelom a vtedy sláva vaša bude slávou Božou./

Qui videbunt saeculum hoc exiens et alterum incipiens, ipsi dicent de vobis: A Domino factum est istud; et est mirabile in oculis nostris. Tunc omnes fratres vestri et filii vestri una voce cantabunt: Non nobis Domine, non nobis, sed nomini tuo da gloriam. /Tí, ktorí uvidia koniec tohoto sveta a začiatok nového, tí budú o vás hovorit: Boh to urobil a je to podivuhodné v očiach našich. A

tu všetci vaši bratia a synovia jednohlasne budú volať: "Nie nás, nie nás, ale meno svoje osláv, Pane!"

Tieto posledné slová boly spievané a k hlasu, ktorým k nám hovoril pripojilo sa veľké množstvo iných zvučných a melodických zvukov tak že sme ostali bez seba a aby sme neomdleli dali sme sa s nimi do spevu. Len čo sa skončil spev, svetlo stemnelo. Vtedy som sa zobudil a spozoroval som, že sa už počína brieždit.

NB!

Tento sen trval skoro celú noc. Ráno som bol úplne vyčerpaný. Obával som sa však, aby som ho nezabudol, vstal som rýchle a poznačil som si niekoľko bodov. Poslúžily k tomu, aby som sa rozpamätal na všetko, čo som tu napísal na Hromnice. Nemohol som si všetko zapamätať. Zo všetkého toho som s istotou konštatoval, že P. Boh je nám milosrdný. Naša Spoločnosť je požehnaná. Požehnáva ju, ale praje si, aby sme my všetci priložili ruky k dielu po-

dľa svojich síl.Hroziacemu zlu budeme môcť predísť,ak budeme kázať o ctnostiach a nerestiach,ktoré sme tu videli,ale musíme aj sami zachovávať,čo kážeme.Podobne musíme svojim budúcim spolubratom pre poučenie zanechať,čo se všetko pre Kongregáciu urobilo a čo sa musí podniknúť aj na budúce,aby sa Kongregácia zachovala. Spozoroval som, že nás čaká mnoho trnia,veľa námahy,čo však prinesie mnoho potešenia.Okolo r.189o veľký postrach, okolo roku 1895 však triumfálne víťazstvo.

Maria,auxilium Christianorum,
ora pro nobis!

O b s a h .

Časť I.

Hlava I. Všeobecne o stave rehoľnom ..... 8.
Hlava II. Forma rehoľného života.... ..... 23.
Hlava III. O cene povolania..... 28.
Hlava IV. O potrebe a spôsobe, jako dobre zodpovedať povolaniu..... 43.
Hlava V. Účel a povaha noviciátu 53.
Hlava VI. Prečo je veľmi dôležité využiť čas noviciátu..... 80.
Hlava VII. Prvá zovňajšia starosť noviov..... 94.
Hlava VIII. Ešte iná starosť o zovňajšok u novicov..... 106.
Hlava IX. Čomu sa predovšetkým venovať ohľadom vnútorného života novicov..... 123.

Hlava X. Prvé mesiace noviciátu..144.
Hlava XI. Reholná obliečka.....155.
Hlava XII. Štyri najdôležitejšie plody, ktoré treba v noviciáte získať..167.
Hlava XIII. Body Konštitúcii, ktoré treba zvlášť zachovávať.....192.
Hlava XIV. Duch noviciátu.....208.
Hlava XV. O duchovnej úteche, suchote a vlžnosti.....224.
Hlava XVI. Zkúšky v noviciáte....242.
Hlava XVII. O pokušeniach a ako ich premáhať.....262.
Hlava XVIII. O pokušeniach v noviciáte. .....284.
Hlava XIX. Hlavné chyby, z ktorých je potrebné napraviť sa.....304.
Hlava XX. Hlavné ctnosti, ktoré si musí každý v noviciáte osvojit....323.
Don Boscov sen (Tajomný plášť)..336.

O. A . M . D . D .